
חֹדֶשׁ נִיסָן
וּפֶסַח
מֵאִיד
וְשָׂמֵחַ

קוּנְטְרֵס

חֹדֶשׁ נִיסָן
וּפֶסַח מֵאִיר
וְשָׂמֵחַ

דְּבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים הַמְדַבְּרִים מִמַּעֲלַת חֹדֶשׁ נִיסָן וְחַג
פֶּסַח הַקָּדוֹשׁ, וּמָה אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת עַל־יָדָם בָּזֶה וּבַבָּא לָנֶצַח.

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל פִּי דִּבְרֵי
רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן
בְּרִצְיָנָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ
וְעַל פִּי דִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ הַנָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ,
אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִיס לֵיהּ

רַבִּי נָתָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ
וּמְשֻׁלָּב בְּפִסְקֵי תַּנַ"ךְ וּמַאֲמְרֵי חַז"ל הַקְּדוֹשִׁים,
מְגֻמָּרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֹהַר הַקָּדוֹשׁ.

הוּבָא לְדְפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב

עִיר הַקֹּדֶשׁ יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה

וכל ספרי אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע וספרי תלמידיו הקדושים

יבנאל עיר ברסלב:

בבית המדרש היכל מוהרא"ש

055.6783366

בבני ברק:

קרן הדפסה היכל הקודש

052.7138892

באשדוד:

קרן הדפסה היכל הקודש

052.7618316

בארצות הברית:

קרן הדפסה היכל הקודש

2623 state route 52

Liberty NY 12754

שיחות נפלאות

מפי מורינו הרה"צ

רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער**

שליט"א

077.223.3223

845.510.6314 אה"ב

שיחה שבועית

• בשידור חי

יום רביעי

בשון הקודש

23:30

ליל שישי

באידיש

22:30

ניתן גם לקבל את השיעור באימייל:

breslev.shely@gmail.com

ברסלב שלי

breslevsheli.co.il

חֹדֶשׁ נִיסָן וּפֶסַח
מֵאִיר וְשָׂמֵחַ

א.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר! שֶׁבְּהַגִּיעַ חֹדֶשׁ נִיסָן – חֹדֶשׁ הָאָבִיב, עָלֶיךָ לָתֵת שֶׁבַח וְהוֹדָאָה עֲצוּמָה לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ שֶׁזָּכִיתָ לְעוֹד חֹדֶשׁ נִיסָן בִּימֵי חַיֶּיךָ. כִּי חֹדֶשׁ נִיסָן הוּא הַחֹדֶשׁ שֶׁל 'זְמַן חֵרוּתֵנוּ' שֶׁבּוֹ יָצָאנוּ מִמִּצְרַיִם מֵעַבְדוּת לְחֵרוּת, וַאֲשֶׁר עַל יְדֵי זֶה יָכוֹל כָּל אֶחָד לָצֵאת אֶל חֵרוּת אֲמִתִּית בִּימֵי חַיָּיו – חֵרוּת מִדַּאֲגוֹתָיו וּמִבִּלְבּוּלָיו וּמִכָּל צָרוֹתָיו, הָעִקָּר שֶׁיָּשִׂים עַל לִבּוֹ אֶת אוֹר הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ הוּא בָּרָא אֶת הָעוֹלָם יֵשׁ מֵאַיִן, וּמַשְׁגִּיחַ עַל כָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה בְּהַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִי־פְּרָטִית.

וּבְרִיאַת־הָעוֹלָם הָיְתָה בְּחֹדֶשׁ נִיסָן לְפִי דִּבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ (ראש־הַשָּׁנָה יא ע"א), וְגַם אַפְלוּ לְפִי דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שֶׁבְּתִשְׁרֵי נִבְרָא הָעוֹלָם, כְּבָר כָּתְבוּ בַּעֲלֵי הַתּוֹסָפוֹת (שָׁם דְּף כז, א; דִּבּוּר־הַמַּתְחִיל: 'כְּמוֹ מִצְלַיְנָן') וְכֵן מְבֹאָר בִּכְתְבֵי הָאֲרִיזַ"ל (פְּרִי־עֵץ־חַיִּים, שַׁעַר־הַשּׁוֹפָר, פֶּרֶק ה') אֲשֶׁר 'אֵלּוּ וָאֵלּוּ דִּבְרֵי אֱלֹקִים חַיִּים', וּבְתִשְׁרֵי הָיְתָה הַבְּרִיאָה

בְּמַחֲשָׁבָה קְדוּמָה שֶׁל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, כִּבְיָכוֹל, וּבְנִיסָן הָיְתָה הַבְּרִיאָה בְּפֹעַל־מַמָּשׁ.

נִמְצָא, שֶׁבְּחֹדֶשׁ נִיסָן הוּא חִדּוּשׁ הַבְּרִיאָה, וְאָז הָיְתָה בְּרִיאַת הָאָדָם בְּגַן־עֵדֶן לִפְנֵי הַחֵטְא, וּכְשֶׁאָדָם מַחֲזִיר אֶת עַצְמוֹ לְתַחֲלַת הַבְּרִיאָה וּמַתְחִיל חַיִּים חֲדָשִׁים, הֲרֵי הוּא בֶּן־חוֹרִין לְגַמְרֵי - חֵרוּת מִן הַיֵּצֶר־הָרַע וְחֵרוּת מִמַּלְאַךְ־הַמָּוֶת וְהָאֶפְשָׁרוּת בְּיָדָיו לַחְתֹּם חוֹזֶה חָדָשׁ עַל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ וְלִחְיוֹת חַיֵּי גַן־עֵדֶן וְחַיֵּי עוֹלָם־הַבָּא בְּחַיֵּים־חַיּוּתוֹ בָּעוֹלָם־הַזֶּה, וְאָז יִהְיֶה לוֹ חֹדֶשׁ נִיסָן מֵאִיר וְשָׂמֵחַ שֶׁיָּאִיר לוֹ כָּל הַשָּׁנָה.

ב.

עָלֶיךָ לְזָכֹר אָהוּבִי אָחִי הַיָּקָר: שִׂיּוּם לְדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל הָיְתָה בְּרֹאשׁ־חֹדֶשׁ נִיסָן, שְׁנַת תקל״ב לְאֶלֶף הַשִּׁשִּׁי, וּמֵרָחוֹק תָּבִין וְתַשְׂכִּיל, שֶׁיּוֹם לֵדַת רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא כְּדֶגְמַת יוֹם בְּרִיאַת אָדָם־הָרִאשׁוֹן בְּרֹאשׁ־חֹדֶשׁ נִיסָן. כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל הִגִּיעַ לְעוֹלָמֵנוּ זֶה כְּדֵי לְתַקֵּן אֶת הָעוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי וּלְגַלּוֹת לְכָל הַבְּרִיּוֹת אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְהַחֲזִיר אוֹתָם אֶל עֲמִידַת אָדָם־הָרִאשׁוֹן קֹדֶם הַחֵטְא, וּכְמוֹ שֶׁהֵעִיד רַבֵּנוּ זַ״ל עַל עַצְמוֹ, שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁכָּל הַנְּשָׁמוֹת הָיוּ תְּלוּיוֹת בְּאָדָם הָרִאשׁוֹן וְהָלְכוּ עִמּוֹ לֶאֱכֹל מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע, הַנְּשָׁמָה שֶׁלּוֹ לֹא הָלְכָה, נִמְצָא שֶׁנִּשְׁמַת רַבֵּנוּ זַ״ל הִיא הָאֲרַת ׳אָדָם קַדְמוֹן׳, שֶׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית א, כו): ״נַעֲשֶׂה

אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כִּדְמוּתֵנוּ", וּנְשָׁמָה זֹאת תַּכְלִיתָהּ לְהַחֲזִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם בִּתְשׁוּבָה־שְׁלֵמָה וּלְהָבִיא אוֹתָם חֲזָרָה לְדַרְגַּת אָדָם הָרִאשׁוֹן קֹדֶם הַחֵטְא, וּכְכָל שֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ"ל וּלְקֵיֵּם עֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת - כֵּן זוֹכֶה לְהִכָּלֵל בִּנְשָׁמַת הַצַּדִּיק וְלִטְעֹם טַעַם עֵץ הַחַיִּים, שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר (שָׁם ג, כב): "וְאָכַל וְחַי לְעוֹלָם".

וְעַל כֵּן רָאוּי לְךָ, אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר! לְחַדֵּשׁ אֶת הִתְקָרְבוּתְךָ אֶל רַבֵּנוּ זַ"ל בְּחֹדֶשׁ נִיסָן מֵחָדָשׁ מַמָּשׁ, וּלְהַתְחִיל לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ מָה רַבֵּנוּ זַ"ל רוֹצֶה מֵאִתָּנוּ, וְאֶל מָה רַבֵּנוּ זַ"ל רוֹצֶה לְהָבִיא אוֹתָנוּ, וְהַתְחֵל לַהֲגוֹת בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל בְּלִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן וּבְשִׂיחוֹת־הָרַ"ן וּבְחַיֵּי־מוֹהֲרַ"ן וּבְסֵפֶר־הַמִּדּוֹת וּבְסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, וְלִרְאוֹת אֶת כָּל הָעֵצוֹת הַנִּפְלָאוֹת שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל נוֹתֵן לָנוּ, שֶׁהֵן תְּרוּפוֹת נִפְלָאוֹת עַל כָּל תַּחֲלוּאֵי הַחַיִּים, וּכְפִי שֶׁתְּחַדֵּשׁ אֶת הִתְקָרְבוּתְךָ לְרַבֵּנוּ זַ"ל - כֵּן תִּכָּנֵס בְּךָ שִׂמְחָה עֲצוּמָה וְתִזְכֶּה אֶל חֹדֶשׁ נִיסָן מֵאִיר וְשָׂמֵחַ - שֶׁיָּאִיר לְךָ גַּם לְמֶשֶׁךְ כָּל חָדְשֵׁי הַשָּׁנָה.

ג.

עָלֶיךָ לָדַעַת אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר, שֶׁיְּמֵי נִיסָן הֵם יְמֵי תְּשׁוּבָה כְּמוֹ יְמֵי תִּשְׁרֵי (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן מט), רַק יְמֵי תִּשְׁרֵי הֵם תְּשׁוּבָה מִיִּרְאָה, כִּי אָז עֵת דִּין וּמִשְׁפָּט לְכָל בָּאֵי עוֹלָם, וִימֵי

נִיסָן הֵם תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה, מֵרֹב אַהֲבָה שֶׁבָּחַר בָּנוּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ וְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם וּפָדָאָנוּ מִבֵּית עֲבָדִים, וְנִבְחַרְנוּ לִהְיוֹת עַם סְגֻלָּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְעַל־יְדֵי תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה כָּל הָעֲוונוֹת מִתְהַפְּכִים לִזְכֻיוֹת כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוּמָא פו ע״ב). וְעַל־כֵּן אָמְרוּ צַדִּיקִים זי״ע, אֲשֶׁר מַה שֶּׁנִּשְׁמוֹת־יִשְׂרָאֵל זָרְקוּ אֶת עֲונוֹתֵיהֶם בַּנָּהָר בְּעֵת אֲמִירַת ׳תַּשְׁלִיךְ׳ בְּרֹאשׁ־הַשָּׁנָה בִּימֵי תִּשְׁרֵי, עַכְשָׁו בִּימֵי נִיסָן שׁוֹאֲבִים אוֹתָן הַמַּיִם מִן הַנָּהָר וְאוֹפִים בָּהֶם אֶת הַמַּצּוֹת, כִּי עַל־יְדֵי תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה שֶׁעוֹשִׂים עַכְשָׁו, הַמַּיִם מְלֵאִים עִם זְכוּיוֹת וְאוֹרוֹת גְּדוֹלִים, וְהֵם מְאִירִים בְּתוֹךְ הַמַּצּוֹת וּמְזַכְּכִים אֶת נֶפֶשׁ הָאוֹכֶלֶת אוֹתָן, וְכַאֲשֶׁר תִּתְבּוֹנֵן בְּמַהוּת יְמֵי תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה אֵלּוּ - יִהְיֶה לְךָ חֹדֶשׁ נִיסָן וּפֶסַח מֵאִיד וְשָׂמֵחַ.

ד.

דַּע לְךָ, אָהוּבִי אָחִי הַיָּקָר! שֶׁמִּנְהַג יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים לָתֵת צְדָקָה מְיֻחֶדֶת בִּימֵי חֹדֶשׁ נִיסָן הַנִּקְרָאת ׳מְעוֹת־חִטִּים׳ וְ׳קֶמְחָא־דְּפִיסְחָא׳ וּמִנְהָג זֶה מוּבָא בַּסִּימָן הָרִאשׁוֹן שֶׁל הִלְכוֹת פֶּסַח (אֹרַח־חַיִּים, סִימָן תכט, סְעִיף א). וְהַצְּדָקָה הַזֹּאת הִיא הֶכְנָה לַחַג הַקָּדוֹשׁ שֶׁל פֶּסַח, שֶׁכְּמוֹ שֶׁאַתָּה מֵכִין לְעַצְמְךָ כָּל צָרְכֵי הֶחָג, בְּאוֹתָהּ עֵת אַתָּה גַּם דּוֹאֵג לַאֲחֵרִים שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם כָּל צָרְכֵי הֶחָג, מַצּוֹת וְיַיִן בָּשָׂר וְדָגִים וּבְגוּד וְכָל הַקְּשׁוּר לֶחָג, וּמַקְדִּימִים צְדָקָה זֹאת

לִפְנֵי הֶחָג כְּדֵי בְּשָׁעָה שֶׁתַּגִּיעַ בְּלֵיל פֶּסַח לוֹמַר אֶת הַהַגָּדָה וְתַכְרִיז בְּקוֹל גָּדוֹל: ׳כָּל דִּכְפִין יֵיתֵי וְיֵכוֹל׳ [כָּל רָעֵב יָבוֹא וְיֹאכַל] יִהְיֶה הַכְרָזָה עִם אֱמֶת, שֶׁהֲרֵי עַכְשָׁו אַתָּה יוֹשֵׁב כְּמוֹ מֶלֶךְ עַל מִטַּת־הַהֶסְבָּה בַּפָּלוֹן שֶׁלְּךָ, וּסְבִיב שֻׁלְחָנְךָ נִמְצְאִים בְּנֵי מִשְׁפַּחְתְּךָ בָּנִים וּבְנֵי־בָּנִים וְכוּ׳, וּמִי שׁוֹמֵעַ הַכְרוֹז שֶׁאַתָּה מַכְרִיז עַכְשָׁו תַּחַת דְּלָתוֹת סְגוּרוֹת: ׳כָּל רָעֵב יָבוֹא וְיֹאכַל׳?! אֲבָל אִם הַקְּדָמְתָּ לִפְנֵי הֶחָג לְסַפֵּק צָרְכֵי אֲחֵרִים בְּיָד רְחָבָה, וְדַאֲגְתָּ לְכָל צָרְכֵיהֶם, אֲפִשָׁר לְךָ לוֹמַר עַכְשָׁו בְּלֵב בָּטוּחַ וְרָגוּעַ: ׳כָּל דִּכְפִין יֵיתֵי וְיֵכוֹל׳, כִּי כְּבָר הִזְמַנְתָּ אוֹתָם לִפְנֵי הֶחָג, וְזֶה נֶחֱשָׁב כְּאִלּוּ הֵם אוֹכְלִים בְּיַחַד עִמְּךָ מַמָּשׁ, וְגַרְמְתָּ שֶׁיִּהְיֶה לְכֻלָּם

חֹדֶשׁ נִיסָן וּפֶסַח מֵאִיר וְשָׂמֵחַ.

ה.

דַּע לְךָ אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר, שֶׁמִּבֹּאר בְּכִתְבֵי הָאֲרִיזַ״ל, שֶׁהַצִּרּוּף שֶׁל שֵׁם הַוָּי״ה הַמֵּאִיר בְּחֹדֶשׁ נִיסָן הוּא כְּסִדְרָן יהו״ה, וְהוּא יוֹצֵא מֵרָאשֵׁי־תֵּבוֹת הַפָּסוּק (תְּהִלִּים צו, יא) יִ׳שְׂמְחוּ הַ׳שָּׁמַיִם וְ׳תָגֵל הָ׳אָרֶץ. וְהָרֶמֶז בָּזֶה, כִּי עַכְשָׁו בְּחֹדֶשׁ נִיסָן כָּל הַבְּרִיאָה חוֹוֶרֶת לְתוֹךְ עַצְמָהּ, וְהַשִּׂמְחָה הַתַּכְלִית הַשְּׁלֵמוּת הֵן בַּשָּׁמַיִם וְהֵן בָּאָרֶץ, כִּי מִכָּל הַבְּרִיאָה מֵאִיר עֶצֶם־עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִתְגַּלֶּה לְעֵין־כֹּל שֶׁכָּל הָרוּחָנִיּוּת וְכָל הַגַּשְׁמִיּוּת הִיא חֲטִיבָה אַחַת שֶׁל אֱלֹקוּת, עַל כֵּן הַשִּׂמְחָה בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ בְּיַחַד, כִּי הַשָּׁמַיִם שָׂמֵחַ

שֶׁרוֹאֶה נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִתְחַזְּקִים וְעוֹשִׂים תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה וּמוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם לְקַיֵּם אֶת רְצוֹן הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, וּ׳גְּדוֹלָה תְּשׁוּבָה שֶׁמַּגַּעַת עַד כִּסֵּא הַכָּבוֹד׳ (יוֹמָא פו ע״א). וְשִׂמְחָה וְגִילָה גְּדוֹלָה מִתְפַּשֶּׁטֶת עַל הָאָרֶץ כְּאֲשֶׁר הַיּוֹשְׁבִים עָלֶיהָ מְמַלְּאִים אֶת תַּפְקִידָם וּמַעֲלִים כָּל הָאַרְצִיּוּת לְתַכְלִיתָהּ, וְהַגִּילָה מִתְפַּשֶּׁטֶת כָּל־כָּךְ בָּאָרֶץ עַד שֶׁמֵּעֵמֶק גְּלוּת הָאָרֶץ, מִתְהַפֵּךְ וְנַעֲשֶׂה ״וְתָגֵל הָאָרֶץ״ (אִתְּוָן דִּדַיִן פְּדִין) וְהַשִּׂמְחָה בִּשְׁלֵמוּת, וְכָךְ יֵשׁ לָאָדָם **חֹדֶשׁ נִיסָן מֵאִיר וְשָׂמֵחַ.**

ו.

זְכֹר נָא, אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר! שֶׁמֵּרֹאשׁ חֹדֶשׁ נִיסָן מַתְחִיל זְמַן בְּרָכַת אִילָנוֹת, וּכְמוֹ דְּאִיתָא בַּגְּמָרָא (רֹאשׁ־הַשָּׁנָה יא ע״א): ׳הָאי מָאן דְּנָפַק בְּיוֹמֵי נִיסָן וְחָזֵי אִילָנֵי דְּמִלְבְלְבֵי׳ [מִי שֶׁיּוֹצֵא בִּימֵי נִיסָן וְרוֹאֶה אִילָנוֹת מְלַבְלְבִים] אוֹמֵר: **בָּרוּךְ שֶׁלּוֹ חִסֵּר מֵעוֹלָמוֹ כְּלוּם וּבָרָא בּוֹ בְּרִיּוֹת טוֹבוֹת וְאִילָנוֹת טוֹבוֹת לְהִתְנָאוֹת בָּהֶן בְּנֵי אָדָם**; וּשְׂמַח מְאֹד בְּהַגִּיעֲךָ לְבָרֵךְ אֶת הַבְּרָכָה הַזֹּאת, כִּי הִיא מִצְוָה נְדִירָה הַבָּאָה פַּעַם אַחַת בְּשָׁנָה, וְרָאוּי לְבָרֵךְ אוֹתָהּ בְּשִׂמְחָה רַבָּה וּבְהִתְעוֹרְרוּת עֲצוּמָה, כִּי מְבָרְכִים אֶת הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, וּכְמוֹ שֶׁאוֹמְרִים: ׳**בָּרוּךְ שֶׁלּוֹ חִסֵּר מֵעוֹלָמוֹ כְּלוּם**׳ - שֶׁאֵין שׁוּם חִסָּרוֹן בַּבְּרִיאָה הַיָּפָה שֶׁבָּרָא הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, וְאִם אָדָם מַרְגִּישׁ אֵיזֶה חִסָּרוֹן זֶה רַק מֵחֲסָרוֹן

הַדַּעַת, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נְדָרִים מא ע״א): **דְּדָא בֵּיהּ - כֹּלָּא בֵּיהּ, דְּלָא דָּא בֵּהּ מָה בֵּיהּ?!** [פֵּרוּשׁ: מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ דַּעַת - יֵשׁ לוֹ הַכֹּל, וּמִי שֶׁאֵין לוֹ דַּעַת - מָה יֵּשׁ לוֹ?!]. וְכֵן מְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כא) שֶׁכָּל הַחֶסְרוֹנוֹת בָּאִים מֵחֶסְרוֹן הַדַּעַת, וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ דַּעַת - אֵין לוֹ שׁוּם חִסָּרוֹן כְּלָל. וְעַל־כֵּן כְּשֶׁמְּבָרְכִים: **בָּרוּךְ שֶׁלֹּא חִסֵּר מֵעוֹלָמוֹ כְּלוּם, בְּעֶצֶם** מְבָרְכִים אֶת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עַל מַתְּנַת הַדַּעַת שֶׁחוֹנֵן אוֹתָנוּ. וְעַל־כֵּן הִתְעוֹרַר־נָא אָז מְאֹד לְבַקֵּשׁ אֶת הַשֶּׂפַע שֶׁל הַדַּעַת עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה לְךָ שׁוּם חִסָּרוֹן, וְאָז יִהְיֶה לְךָ **חֹדֶשׁ נִיסָן מֵאִיר וְשָׂמֵחַ.**

ז.

דַּע לְךָ, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! שֶׁהַחֹדֶשׁ מֵהַיּוֹם הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ רֹאשׁ־חֹדֶשׁ־נִיסָן עַד שְׁנֵים־עָשָׂר בּוֹ, הַמְנֻהָג לִקְרֹא מִתּוֹךְ סֵפֶר־תּוֹרָה כְּשֵׁר אַחַר תְּפִלַּת שַׁחֲרִית, לִפְנֵי אֲמִירַת תְּפִלַּת ״עָלֵינוּ־לְשַׁבֵּחַ״, אֶת פָּרָשַׁת הַנְּשִׂיאִים שֶׁבְּפָרָשַׁת נָשֹׂא (בְּמִדְבַּר ז, פט), בְּכָל יוֹם וְיוֹם אֶת פָּרָשַׁת הַנָּשִׂיא שֶׁהִקְרִיב בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם. וְהַקְּרִיאָה הַזֹּאת מְסֻגֶּלֶת מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ עַל הָאָדָם קְדֻשַּׁת אוֹתוֹ נָשִׂיא וְהַשֵּׁבֶט שֶׁלּוֹ וְאֶת כָּל הַבְּרָכוֹת וְהַהַשְׁפָּעוֹת הַטּוֹבוֹת הַנִּמְשָׁכוֹת מֵהֶם. וּכְמוֹ שֶׁנּוֹהֲגִים לוֹמַר בַּתְּפִלָּה הַנִּדְפֶּסֶת בְּכָל הַסִּדּוּרִים עַל זֶה אַחַר קְרִיאַת פָּרָשַׁת הַנָּשִׂיא[א], וּבְפָרָט לְפִי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל

א. הצגנו את פרשת הנשיאים להלן לזכות את הרבים באמירת קרבנות

(סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת חִתּוּן, סִימָן ו) שֶׁכָּתַב: **'מִי שֶׁקָּשֶׁה לוֹ לִמְצֹא זְוּוּגוֹ, יַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לִקְרוֹת בְּקִרְבָּנוֹת הַנְּשִׂיאִים'**. נִמְצָא, שֶׁהַקְּרִיאָה הַזֹּאת מְסֻגֶּלֶת מְאֹד לִמְצִיאַת־הַזִּוּוּג וְלִשְׁלוֹם־בַּיִת הַתְּלוּיִים זֶה בָּזֶה. וְרָאוּי לָאָדָם לְכַוֵּן אָז, שֶׁכָּל מִי שֶׁצָּרִיךְ לִמְצֹא אֶת זִוּוּגוֹ - יִזְכֶּה בְּכֹחַ קְרִיאַת פָּרָשִׁיּוֹת אֵלּוּ לִמְצִיאַת־הַזִּוּוּג הֶהָגוּן לָהֶם מִן הַשָּׁמַיִם. וּכְמוֹ־כֵן כָּל נִשְׁמוֹת־יִשְׂרָאֵל יִזְכּוּ לְשָׁלוֹם־בַּיִת אֲמִתִּי, וּלְחַנֵּךְ אֶת בֵּיתָם בְּקֹדֶשׁ וְטָהֳרָה עֶלְיוֹנָה, כְּמוֹ הַנְּשִׂיאִים שֶׁהִקְרִיבוּ אָז אֶת קָרְבָּנָם לַחֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ.

וּמוּבָא **בַּסְּפָרִים־הַקְּדוֹשִׁים** (עֵין אַגְרָא־דְכַלָּה, פָּרָשַׁת־פְּקוּדֵי), **אֲשֶׁר שְׁנֵים־עָשָׂר יָמִים רִאשׁוֹנִים שֶׁל חֹדֶשׁ־נִיסָן מְכֻוָּנִים נֶגֶד שְׁנֵים־עָשָׂר חָדְשֵׁי הַשָּׁנָה, וְאֶפְשָׁר אָז בְּיָמִים הָאֵלּוּ לְהִתְפַּלֵּל עַל הַצָּלָחַת כָּל חָדְשֵׁי־הַשָּׁנָה, בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת. כְּגוֹן בְּיוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁל חֹדֶשׁ־נִיסָן - לְהִתְפַּלֵּל עַל כָּל חֹדֶשׁ־נִיסָן, שֶׁתִּזְכֶּה לְחַג הַפֶּסַח מֵאִיר וְשָׂמֵחַ וּלְקַיֵּם אֶת כָּל הַמִּצְוֹוֹת הַתְּלוּיוֹת בּוֹ בְּשִׂמְחָה רַבָּה.**

וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי שֶׁל חֹדֶשׁ־נִיסָן - לְהִתְפַּלֵּל עַל חֹדֶשׁ־אִיָּר אֲשֶׁר בּוֹ מְקַיְּמִים אֶת מִצְוַת סְפִירַת־הָעֹמֶר, כִּי כֻּלּוֹ בְּתוֹךְ יְמֵי הַסְּפִירָה הַקְּדוֹשִׁים, וְעַל פֶּסַח־שֵׁנִי וְלַ״ג־בָּעֹמֶר, וְגַם אָז מְסֻגָּל לְהִתְפַּלֵּל וּלְבַקֵּשׁ עַל רְפוּאָה־שְׁלֵמָה לְכָל חוֹלֵי־עַמּוֹ־יִשְׂרָאֵל, שֶׁיִּתְרַפְּאוּ וְיַחְזְרוּ לִבְרִיאוּתָם, כִּי **חֹדֶשׁ אִיָּר** הוּא זְמַן שֶׁל רְפוּאוֹת (לִקּוּטֵי־

הנשיאים בימי ניסן.

מוהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רעז). **וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי שֶׁל חֹדֶשׁ־נִיסָן** לְהִתְפַּלֵּל עַל חֹדֶשׁ סִיוָן וְחַג הַשָּׁבוּעוֹת זְמַן קַבָּלַת־הַתּוֹרָה. וְכֵן כָּל הֶחֳדָשִׁים כֻּלָּם.

וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי שֶׁל חֹדֶשׁ־נִיסָן - זְכֹר־נָא בְּיוֹם שִׁשִּׁי לְהִתְפַּלֵּל **עַל חֹדֶשׁ אֱלוּל מֵאִיר וְשָׂמֵחַ** - שֶׁתִּזְכֶּה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה־שְׁלֵמָה בְּכָל יְמֵי חֹדֶשׁ הַסְּלִיחוֹת וְהָרַחֲמִים, וּלְהַגִּיעַ לְצִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל עַל רֹאשׁ־הַשָּׁנָה לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם. וְכֵן בְּכָל יוֹם וָיוֹם מִשְּׁנֵים־עָשָׂר הַיָּמִים שֶׁכָּל אֶחָד מֵהֶם מְכֻוָּן כְּנֶגֶד חֹדֶשׁ אַחַר מִשְּׁנֵים־עָשָׂר חָדְשֵׁי הַשָּׁנָה.

וְעַל־כֵּן אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! אַל תִּהְיֶה בַּטָּלָן, וְהִשְׁתַּדֵּל מְאֹד לְנַצֵּל הֵיטֵב אֶת הַיָּמִים הַקְּדוֹשִׁים וְהַמְּבֹרָכִים הַלָּלוּ, בְּקָדָשָׁה וְטָהֳרָה כָּרָאוּי, וּשְׁפֹךְ לִבְּךָ בִּתְפִלּוֹת לוּהֲטוֹת בְּתַבְעֶרֶת הַהִתְעוֹרְרוּת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה בַּיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים הָאֵלּוּ שֶׁל חֹדֶשׁ־נִיסָן עַל כָּל יְמֵי חָדְשֵׁי הַשָּׁנָה, וְאָז יִהְיֶה לְךָ **חֹדֶשׁ נִיסָן מֵאִיר וְשָׂמֵחַ שֶׁיָּאִיר לְךָ לְכָל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ.**

וּזְכֹר נָא, אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר, לְמִכֹּר כָּל חָמֵץ שֶׁבִּרְשׁוּתְךָ לִפְנֵי פֶּסַח לְרֹב מִסְמָךְ וְאַחֲרֵאי הַבָּקִי בַּהֲלָכוֹת אֵלּוּ, וְאַל תְּחַכֶּה עַד הָרֶגַע הָאַחֲרוֹן, כִּי הַשִּׂכְחָה מְצוּיָה, וּפִתְאוֹם מַגִּיעַ עֶרֶב הֶחָג וְנִזְכַּרְתָּ שֶׁלֹּא מָכַרְתָּ אֶת הֶחָמֵץ, עַל כֵּן חָכָם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ לְהִזְדָּרֵז וּלְהַקְדִּים מְכִירַת הֶחָמֵץ וְכָךְ תִּנָּצֵל מִכָּל מִכְשׁוֹל.

ח.

זְכֹר־נָא, אֲחִי הַיָּקָר! שֶׁהַשַּׁבָּת שֶׁלְּפָנֵי חַג הַפֶּסַח הִיא שַׁבָּת־הַגָּדוֹל, וְכִשְׁמָהּ כֵּן הִיא: יוֹם הַ׳שַּׁבָּת הַגָּדוֹל׳ מִכָּל יְמֵי שַׁבְּתוֹת הַשָּׁנָה, כִּי בַּשַּׁבָּת הַזֹּאת אֲנַחְנוּ מְכִינִים אֶת עַצְמֵנוּ לְקְרַאת חַג הַפֶּסַח אֲשֶׁר גַּם־כֵּן נִקְרָא ׳שַׁבָּת׳, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא כג, יא): ״מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת״ וְגוֹ׳ שֶׁהוּא ״מִמָּחֳרַת הַפֶּסַח״, וְהַמְנָהָג לִקְרֹא אָז אֶת הַהַגָּדָה - הָחֵל מִן עֲבָדִים הָיִינוּ עַד לְכַפֵּר עַל כָּל עֲוֹנֹתֵינוּ, וּלְעֵין בְּפֵרוּשֵׁי הַהַגָּדָה, וְגַם לִשְׁמֹעַ דְּרָשַׁת־שַׁבָּת־הַגָּדוֹל מִפִּי הֶחָכָם הַדּוֹרֵשׁ הַמְעוֹרֵר עַל קְדֻשַּׁת הַחַג בַּהֲלָכָה וּבְאַגָּדָה. כִּי כְּבָר הָחֵל מִשַּׁבָּת הַגָּדוֹל כְּבָר מַתְחִיל לְהִתְנוֹצֵץ הָאָרַת אוֹר קְדֻשַּׁת לֵיל־הִתְקַדֵּשׁ־חַג־פֶּסַח, וּכְמַאֲמַר הַזֹּהַר־הַקָּדוֹשׁ (יִתְרוֹ פח ע״א): ׳כָּל בִּרְכָאן דִּלְעֵילָּא וְתָתָא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה תַּלְיָין׳ [כָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁלְּמַעְלָה וְשֶׁלְּמַטָּה תְּלוּיִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁהוּא יוֹם הַשַּׁבָּת־קֹדֶשׁ].

וְרַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן פח) דִּבֵּר מֵעִנְיַן הֲפִיכַת הַשֻּׁלְחָן בְּשַׁבָּת־הַגָּדוֹל, שֶׁפְּשׁוּטוֹ הוּא: שֶׁהוֹפְכִים אֶת סֵדֶר הַשֻּׁלְחָן בְּשַׁבָּת הַגָּדוֹל וְאוֹכְלִים עַל שֻׁלְחָן אַחֵר מִכָּל שַׁבְּתוֹת הַשָּׁנָה, שֶׁהֲרֵי הַשֻּׁלְחָן הָעִקָּרִי כְּבָר מוּכָן לְפֶסַח. וְהָרֶמֶז בָּזֶה, כִּי שֻׁלְחָן מוֹרֶה עַל קְדֻשַּׁת הַדִּבּוּר, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְחֶזְקֵאל מא, כב) ״זֶה הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה׳״. וּבְפֶסַח הַדִּבּוּר יוֹצֵא מִן הַגְּלוּת

וְנַעֲשֶׂה מִ׳פֶּה אִלֵּם׳ – **פֶּה־סָח**, שֶׁהוּא צֵרוּף **פֶּסַח**, שֶׁהַפֶּה מַתְחִיל לָסַח [הֵינוּ לְשׂוֹחֵחַ] וּלְדַבֵּר אֶל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ. וְעַל־כֵּן עַכְשָׁו בַּשַּׁבָּת שֶׁלִּפְנֵי פֶּסַח – הַדִּבּוּר מַתְחִיל לָצֵאת מִן הַגָּלוּת, וְהוֹפֶכֶת אֶת עַצְמָהּ לִקְרֹא אֶל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (צְפַנְיָה ג, ט): ״כִּי אָז אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שָׂפָה בְרוּרָה לִקְרֹא כֻלָּם בְּשֵׁם ה׳ לְעָבְדוֹ שְׁכֶם אֶחָד״, וְזוֹ הִיא בְּחִינַת ׳הֲפִיכַת הַשָּׂלְחָן׳. וְעַל־כֵּן מְסֻגָּל מְאֹד בְּשַׁבָּת הַגָּדוֹל לְהִתְחַזֵּק מְאֹד בְּקֻדֻּשַׁת הַדִּבּוּר וְלַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה חֲדָשָׁה בְּדִבּוּרֵי הַתְּפִלָּה וְהַהִתְבּוֹדְדוּת אֶל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וְאָז יָאִיר אֶצְלְךָ הַדִּבּוּר מְאֹד וְתִזְכֶּה לְחַג **פֶּסַח מֵאִיר וְשָׂמֵחַ**.

ט.

זְכֹר־נָא, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! שֶׁבְּלֵיל אַרְבָּעָה־עָשָׂר לְחֹדֶשׁ נִיסָן בּוֹדְקִים אֶת הֶחָמֵץ, וּכְמוֹ שֶׁפּוֹתַחַת הַמִּשְׁנָה בִּתְחִלַּת מַסֶּכֶת פְּסָחִים: **אוֹר לְאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹדְקִין אֶת הֶחָמֵץ לְאוֹר הַנֵּר**; וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים דִּקְדְּקוּ לוֹמַר ׳אוֹר׳ לְאַרְבָּעָה־עָשָׂר, לְרַמֵּז שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁהוּא לַיְלָה, שָׁרוּי אָז בָּעוֹלָם אוֹר גָּדוֹל מְאֹד, וְהוּא אוֹר הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה הַמֵּאִיר בְּנִשְׁמַת הָאָדָם הַנִּקְרֵאת ׳נֵר׳, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי כ, כז): ״נֵר ה׳ נִשְׁמַת אָדָם״, וְעַל יָדָהּ בּוֹדְקִים גַּם אֶת הֶחָמֵץ ׳בְּכָל הַחוֹרִין וְהַסְּדָקִים שֶׁל הַלֵּב׳, כַּמּוּבָא בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים.

וְהִנֵּה אָז הוּא הַזְּמַן הַמַּכְשָׁר לְהִתְחַנֵּן וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ,

שֶׁיִּזְכֶּה לְהוֹצִיא מִשָּׁם כָּל הֶחָמֵץ וְהַמַּחֲשָׁבוֹת הַזָּרוֹת וְלִזְכוֹת לְלֵב טָהוֹר וְזָךְ. וְעַל־כֵּן הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים הָיוּ מִתְלַהֲבִים וּבוֹעֲרִים מְאֹד בְּעֵת בְּדִיקַת־חָמֵץ, וְהָיוּ מְבַקְּשִׁים מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁיְּזַכּוּ עַכְשָׁו לְטַהֵר אֶת לִבָּם בְּקָדָשָׁה עֶלְיוֹנָה וּלְבַעֵר מִקִּרְבָּם אֶת כָּל מִינֵי וְסוּגֵי חָמֵץ וּשְׁאוֹר הַמּוֹנְעִים מִלְּהַגִּיעַ אֶל הַקְּדֻשָּׁה, וְיִתְקַיֵּם אָצְלָם (תְּהִלִּים נא, יב): "לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ נָכוֹן חַדֵּשׁ בְּקִרְבִּי".

וּמְסַפְּרִים עַל מוֹהַרְנַ"תְּ זַ"ל, שֶׁהַתַּבְעֵרָה דִּקְדֻשָּׁה שֶׁהָיְתָה לוֹ בְּעֵת בְּדִיקַת חָמֵץ הָיְתָה כְּלַהֲבוֹת־אֵשׁ מַמָּשׁ. וְהוּא כּוֹתֵב בְּמִכְתָּב לִבְנוֹ ר' יִצְחָק זַ"ל בְּלֵיל בְּדִיקַת־חָמֵץ (עָלִים־לִתְרוּפָה, סוֹף מִכְתָּב קעב): **כָּל זֶה אֲנִי כּוֹתֵב אַחַר בְּדִיקַת־חָמֵץ, הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ יְבָעֵר אֶת הָרַע מִקִּרְבֵּנוּ וְיִבְעַר** (אֶת כָּל רָעַת) **כָּל הַשּׂוֹנְאִים וְהַמִּתְנַגְּדִים אֶל נְקֻדַּת הָאֱמֶת.** כִּי מְצוֹת בִּעוּר־חָמֵץ כּוֹלֶלֶת וְרוֹמֶזֶת גַּם אוֹדוֹת חוֹבַת 'בִּעוּר הֶחָמֵץ הָרוּחָנִי', הַיְנוּ אֶת כָּל הִתְנַגְּדוּת הַמִּתְנַגְּדִים, הַלֵּצִים וְהַחוֹלְקִים עַל הָאֱמֶת, וְזוֹ הָיְתָה עֲבוֹדָה קְדוֹשָׁה מְאֹד אֵצֶל מוֹהַרְנַ"תְּ זַ"ל בְּעֵת בְּדִיקַת־חָמֵץ.

וּמִנְהָג־יִשְׂרָאֵל – תּוֹרָה הִיא, לְהַצְנִיעַ וּלְהַטְמִין עֲשָׂרָה פְּרוּרֵי־לֶחֶם חָמֵץ כְּדֵי לְמוֹצְאָם בְּמַהֲלַךְ בְּדִיקַת חָמֵץ, לְאָסְפָם עִם מַה שֶּׁמְּצָא, וּלְמָחֳרָת, בְּעֶרֶב פֶּסַח בַּבֹּקֶר, לִשְׂרֹף וּלְבַעֵר אוֹתָם בְּאֵשׁ שְׂרֵפַת הֶחָמֵץ. וְיֵשׁ בְּזֶה גַּם כַּוָּנָה פְּנִימִית גְּדוֹלָה לְבַעֵר אֶת כָּל הַקְּלִפּוֹת הַנִּכְלָלוֹת בַּ'עֲשָׂרָה כִּתְרִין דִּמְסָאֲבוּתָא' (עֶשֶׂר סְפִירוֹת הַטֻּמְאָה)

וּלְבַעֲרָן וּלְבַטְּלָן לְגַמְרֵי מִן הָעוֹלָם. כִּי "זֶה לְעֻמַּת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹקִים" (קֹהֶלֶת ז, יד), וּכְמוֹ שֶׁיֵּשׁ 'עֲשָׂרָה כְּתָרִים שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה' שֶׁהֵם כְּלָלְיוּת הַסְּפִירוֹת - **כֶּתֶר, חָכְמָה, בִּינָה, חֶסֶד, גְּבוּרָה, תִּפְאֶרֶת, נֶצַח, הוֹד, יְסוֹד, מַלְכוּת**; כְּמוֹ־כֵן יֵשׁ עֲשָׂרָה כִּתְרִין דְּמַסְאֲבוּתָא, וְאָנוּ מְכַוְּנִים בְּבִעוּר עֲשֶׂרֶת הַפְּרוּרִים הָאֵלּוּ - לְבַעֵר אֶת כָּל הַקְּלִפּוֹת הַטְּמֵאוֹת מִן הָעוֹלָם לְגַמְרֵי, בַּל יֵרָאֶה וּבַל יִמָּצֵא.

וְזֶה מַתְחִיל בְּעֵת בְּדִיקַת־חָמֵץ שֶׁהוּא הַהַתְחָלָה שֶׁל הַבִּעוּר, וּכְמוֹ שֶׁמְּבָרְכִים לִפְנֵי הַבְּדִיקָה: **עַל בִּעוּר חָמֵץ**. כִּי תַּכְלִית הַבְּדִיקָה הִיא הַבִּעוּר, וְעַל־כֵּן אוֹמְרִים אָז מִיָּד אַחַר הַבְּדִיקָה נֻסַּח - **כָּל חֲמִירָא וַחֲמִיעָא דְּאִיכָּא בִּרְשׁוּתִי דְּלָא חֲמִיתֵיהּ וּדְלָא בִּיעַרְתֵּיהּ וּדְלָא יָדַעְנָא לֵיהּ, לִבָּטֵל וְלֶהֱוֵי הֶפְקֵר כְּעַפְרָא דְּאַרְעָא** [כָּל חָמֵץ וּשְׂאוֹר שֶׁלֹּא רָאִיתִי וְלֹא בִּעַרְתִּי וְאֵינִי יוֹדֵעַ מִמֶּנּוּ, שֶׁתִּבָּטֵל וְתִהְיֶה הֶפְקֵר כַּעֲפַר הָאָרֶץ], כִּי יֵשׁ קְלִפּוֹת דַּקּוֹת הַטְּמוּנוֹת בַּלֵּב שֶׁאֵין אָדָם מוּדָע עַל קִיּוּמָן בִּכְלָל, וְעַל זֶה מְבַקְּשִׁים שֶׁכֻּלָּם יִהְיוּ בְּטֵלִים וּמְבֻטָּלִים לְגַמְרֵי כַּעֲפַר־הָאָרֶץ.

כִּי עִקַּר הַבִּעוּר הוּא בַּלֵּב, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ (פְּסָחִים ד ע"ב): 'מְדַאוֹרַיְתָא - בְּבִטּוּל בְּעָלְמָא סַגִּי' [מִן הַתּוֹרָה מַסְפִּיק בִּטּוּל בַּלֵּב בִּלְבַד], רַק הַחֲכָמִים חִיְּבוּ לְבַדֵּק וּלְחַפֵּשׂ אַחַר הֶחָמֵץ הַטָּמוּן בְּחוֹרֵי וּבְסִדְקֵי הַבַּיִת, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִמָּצֵא חָמֵץ בְּתוֹךְ הֶחָגּ, וְיִשְׁכַּח וְיֹאכַל אוֹתוֹ, חַס וְשָׁלוֹם (תּוֹסְפוֹת, רֵישׁ־מַסֶּכֶת־פְּסָחִים), אֲבָל עִקַּר הַבִּעוּר

וְהַהַשְׁבָּתָה הוּא בַּלֵּב. וְעַל־כֵּן אוֹמְרִים אָז אַחַר הַבִּטּוּל אֶת הַ׳יְהִי־רָצוֹן׳ הַמַּדְפָּס בַּסִּדּוּרִים בְּהִתְעוֹרְרוּת גְּדוֹלָה: **יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה׳ אֱלֹקֵינוּ וֵאלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתִּתֵּן לָנוּ יְכֹלֶת וְעֶזֶר וְסִיּוּעַ לְהַשְׁפִּישׁ בְּנִגְעֵי בָּתֵּי הַנֶּפֶשׁ** וְכוּ׳; וּשְׁמֵחִים מְאֹד שֶׁכְּבָר הִתְחִיל בְּעוּר הַיֵּצֶר־הָרַע וְהַקְּלִפּוֹת, וּבְקָרוֹב יִתְקַן כָּל הָעוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי.

וְהַסִּיּוּם וְהַגְּמַר הוּא בְּעֵת שְׂרֵפַת חָמֵץ בַּבֹּקֶר שֶׁל עֶרֶב־פֶּסַח, שֶׁאָז עוֹשִׂים מְדוּרָה גְּדוֹלָה וְשׂוֹרְפִים אֶת כָּל הֶחָמֵץ וְכָל הַקְּלִפּוֹת לְגַמְרֵי, וְהַצַּדִּיקִים הָיוּ מִתְעוֹרְרִים מְאֹד בְּעֵת שְׂרֵפַת־חָמֵץ וּמְכַוְּנִים לִשְׂרֹף אֶת כָּל הָרַע וְכָל הַקְּלִפּוֹת וְכָל הַסִּטְרָא־אַחֲרָא, כְּמוֹ שֶׁמַּזְכִּירִים בְּנוֹסַח הַ׳יְהִי־רָצוֹן׳ שֶׁאוֹמְרִים אָז: **יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה׳ אֱלֹקֵינוּ וֵאלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ, כְּשֵׁם שֶׁאֲנִי מְבַעֵר חָמֵץ מִבֵּיתִי וּמֵרְשׁוּתִי - כָּךְ תְּבַעֵר אֶת כָּל הַחִיצוֹנִים וְאֶת רוּחַ הַטֻּמְאָה תַּעֲבִיר מִן הָאָרֶץ וְאֶת יִצְרֵנוּ הָרַע תְּבַעֲרֵהוּ מֵאִתָּנוּ וְתִתֵּן לָנוּ לֵב טָהוֹר לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת, וְכָל הַסִּטְרָא־אַחֲרָא וְכָל הָרְשָׁעָה כָּלָה כֶּעָשָׁן תִּכְלֶה וְתַעֲבִיר מֶמְשֶׁלֶת זָדוֹן מִן הָאָרֶץ** וְכוּ׳. אַשְׁרֵי מִי שֶׁמִּתְעוֹרֵר אָז בְּהִרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה וּמְכַוֵּן לְבַקֵּשׁ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁיִּתְחִיל חַיִּים חֲדָשִׁים בְּדֶבֶקוּת אֲמִתִּית בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז יָאִיר עָלָיו אוֹר הַחַג וְיִזְכֶּה אֶל חַג פֶּסַח מֵאִיר וְשָׂמֵחַ.

אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! אַחַר־הַצָּהֳרַיִם בְּעֶרֶב־פֶּסַח – הִתְעוֹרֵר־נָא מְאֹד מְאֹד עִם כִּסּוּפִים וּרְצוֹנוֹת גְּדוֹלִים אֶל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, כִּי עַכְשָׁו הוּא זְמַן הַקְרָבַת הַקָּרְבָּן פֶּסַח בִּזְמַן שֶׁבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם. וְעַל־כֵּן גַּם עַתָּה תִּתְעוֹרֵר עִם גַּעְגּוּעִים גְּדוֹלִים לְבִנְיַן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ וּלְהַקְרָבַת קָרְבָּן הַפֶּסַח בִּמְוֹעֲדוֹ. וְהַצַּדִּיקִים־הַקְּדוֹשִׁים הָיוּ מִשְׁתּוֹקְקִים בְּצִמְאוֹן נֶפֶלְא – הַלְוַאי וְהַלְוַאי, שֶׁעוֹד הַיּוֹם הַזֶּה יָבוֹא מְשִׁיחֵ־צִדְקֵנוּ לְגָאֳלֵנוּ, וְיוּכְלוּ לְקַחַת שֶׁה תָּמִים זָכָר וּלְהַעֲלוֹתוֹ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר בָּחַר ה', כִּדֵי שֶׁנִּזְכֶּה לַעֲשׂוֹת אֶת קָרְבַּן־פֶּסַח כְּכָל מִשְׁפָּטוֹ וְחֻקָּתוֹ עוֹד בְּשָׁנָה זוֹ, כַּאֲשֶׁר יָחִישׁ ה' אֶת גְּאֻלָּתֵנוּ וּפְדוּת נַפְשֵׁנוּ. וְעַל־כֵּן הִשְׂתַּדֵּל־נָא גַּם אַתָּה לְנַהֵג בְּמִנְהָג יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים, וְלוֹמַר בְּהִתְעוֹרְרוּת וּבְהִתְרַגְּשׁוּת אֶת סֵדֶר־הַקְרָבַת־קָרְבַּן־פֶּסַח הַנִּדְפָּס בְּסִדּוּרִים וּבַמַּחְזוֹרִים בְּהִשְׁתּוֹקְקוּת נִמְרֶצֶת, וְיִהְיֶה נֶחְשָׁב כְּאִלּוּ הֵבֵאתָ אֶת קָרְבַּן הַפֶּסַח בִּזְמַנּוֹ וּבְמוֹעֲדוֹ.

וְאִם תִּזְכֶּה לְהַשִּׂיג מַצּוֹת מִצְוָה שֶׁנֶּאֱפוּ בְּעֶרֶב־פֶּסַח אַחַר חֲצוֹת – אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה! כִּי יֵשׁ בָּזֶה הִדּוּר מִצְוָה גָּדוֹל מְאֹד לֶאֱכֹל כַּזַּיִת מַצָּה בְּלֵיל פֶּסַח שֶׁנֶּאֱפְתָה בְּעֶרֶב פֶּסַח אַחַר חֲצוֹת בְּעֵת זְמַן הַקְרָבַת קָרְבַּן פֶּסַח, וְכַמְּבֹאָר בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ (אורח חיים

סִימָן תנח). וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מְעַכֵּב בְּדִיעֲבַד, אֲבָל יֵשׁ בָּזֶה חֲשִׁיבוּת גְּדוֹלָה, וְאַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְהַדֵּר בָּזֶה.

יא.

אָהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! זְכֹר־נָא אֶת גֹּדֶל קְדֻשַּׁת מִצְוַת אֲכִילַת מַצָּה בְּלֵיל פֶּסַח, שֶׁהִיא הַמִּצְוָה הַיְחִידִית שֶׁבֵּין הַמִּצְוֹות שֶׁל הָאֲכִילוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת׳ מִן הַתּוֹרָה שֶׁנִּשְׁאֲרָה לָנוּ, כִּי בִּזְמַן שֶׁבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם הָיוּ עוֹד אֲכִילוֹת קָדוֹשׁוֹת שֶׁל קָרְבָּנוֹת וְקָדָשִׁים שֶׁקַּיְמוּ בָּהֶן מִצְוַת־עֲשֵׂה מִן הַתּוֹרָה, אֲבָל הַיּוֹם נִשְׁאֲרָה לָנוּ רַק אֲכִילַת מַצָּה בְּקָדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה, רְאֵה עַד כַּמָּה־וְכַמָּה עָלֶיךָ לִשְׂמֹחַ בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה וַעֲצוּמָה וּלְהוֹדוֹת לוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהֶחֱיָה אוֹתְךָ וְהִגִּיעֲךָ לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה הַקְּדוֹשָׁה וְהַנּוֹרָאָה הַזּוֹ שֶׁל אֲכִילַת כַּזַּיִת־מַצָּה בְּלֵיל־הִתְקַדֵּשׁ־חָג, וּלְהַחֲיוֹת אֶת נַפְשְׁךָ בְּעֵת קִיּוּמָהּ בְּשִׂמְחָה וּבְאַהֲבָה, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלֵבָב שָׁלֵם.

וּזְכֹר־נָא אֶת הַכָּתוּב בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (בא מא, א) אֲשֶׁר הַמַּצָּה הִיא מֵיכְלָא דִּמְהֵימָנוּתָא – ׳מַאֲכַל שֶׁל אֱמוּנָה׳, וּבְכָל חֲתִיכָה שֶׁל מִצְוָה נִכְנֶסֶת בְּךָ עוֹד חֲתִיכָה שֶׁל אֱמוּנָה.

וְכֵן הִיא נִקְרֵאת מֵיכְלָא דְּאַסְוָתָא – ׳מַאֲכָל שֶׁל רְפוּאָה׳ (זֹהַר תְּצַוֶּה קפג, ב), כִּי רְפוּאָה וֶאֱמוּנָה תְּלוּיוֹת זוֹ בְּזוֹ, וְכַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי

רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ה׳). וְעַל־כֵּן שָׂמֵחַ מְאֹד מְאֹד ״כְּמוֹצֵא שָׁלָל רָב״ וּכְמִי שֶׁהִרְוִיחַ כָּל הוֹן דְּעָלְמָא, בְּעֵת שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לְקַיֵּם אֶת מִצְוַת־אֲכִילַת־מַצָּה בְּכָל שִׁבְעַת יְמֵי הַפֶּסַח הַקְּדוֹשִׁים. וְכֵוָן, שֶׁבְּכָל לְעִיסָה וּלְעִיסָה אַתָּה מְקַבֵּל וּמַכִּיל לְתוֹכְךָ עוֹד וְעוֹד אֱמוּנָה וְעוֹד תְּרוּפָה לְחִזּוּק נַפְשְׁךָ וְגוּפְךָ, עַד שֶׁתִּהְיֶה בָּרִיא לְגַמְרֵי וְתוּכַל לֶאֱכֹל אַחַר־כָּךְ אֶת שְׁאָר הַמַּאֲכָלִים, וּכְדָרְךָ הַחוֹלֶה, שֶׁאַחַר שֶׁלָּקַח אֶת הַתְּרוּפוֹת שֶׁרָשַׁם לוֹ הָרוֹפֵא - הוּא חוֹזֵר לִבְרִיאוּת אֵיתָנָה וְהוּא יָכוֹל לֶאֱכֹל אֶת הַכֹּל, כָּךְ מִכָּל קֻרְשֵׁת אֲכִילַת מַצָּה אָנוּ מְזַכִּים אֶת עַצְמֵנוּ, שֶׁכָּל הַמַּאֲכָלִים יִהְיוּ לָנוּ לִרְפוּאָה וְלִחְיוֹת חַיִּים טוֹבִים וּבְרִיאִים בִּדְבֵקוּת אֲמִתִּית בְּחַי־הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ; אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּקַדֵּשׁ אֶת מֹחַ־מַחֲשַׁבְתּוֹ, וְאוֹכֵל ׳כַּזַּיִת־מַצָּה׳ בְּמֹחִין שֶׁכְּאֵלּוּ, אַשְׁרֵי לוֹ וְאַשְׁרֵי חֶלְקוֹ.

יב.

אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה לְךָ כֹּחַ לַעֲרֹךְ אֶת הַסֵּדֶר בְּשַׁלְוָה וּבְיִשּׁוּב־הַדַּעַת, הִשְׁתַּדֵּל לְמָצוֹא זְמַן בְּיוֹם גָּדוֹל שֶׁכָּזֶה - לָנוּחַ קְצָת בְּעֶרֶב־פֶּסַח, וְכֵן הִשְׁתַּדֵּל לְהַרְגִּיל גַּם אֶת הַיְלָדִים שֶׁיָּנוּמוּ תְּנוּמַת צָהֳרַיִם בְּיוֹם זֶה, כַּהֲכָנָה דְּרַבָּה לְקְרַאת הַהִתְעוֹרְרוּת הַנִּדְרֶשֶׁת מֵהֶם, בְּלֵיל הִתְקַדֵּשׁ חַג, כְּדֵי שֶׁיּוּכְלוּ לְהִשְׁתַּתֵּף בְּסֵדֶר לֵיל פֶּסַח בְּרֹגַע, וְלִשְׁאֹל אֶת אַרְבַּעַת הַקֻּשְׁיוֹת כָּרָאוּי.

וְגַם הַטֵּה־שְׂכֶם לְעֶזֶר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מַמָּשׁ בְּעֶרֶב פֶּסַח, וְהִשְׁתַּתֵּף

בְּכָל מַה שֶּׁאֶפְשָׁר בָּעֲבוֹדוֹת הַהֲכָנָה הַקְּדוֹשׁוֹת לִקְרַאת הַלַּיְלָה הַגָּדוֹל הַזֶּה, וְאַל תִּסְמֹךְ עַל אִשְׁתְּךָ שֶׁהִיא תַּעֲשֶׂה אֶת הַכֹּל וְכוּ׳, כִּי כַּמָּה כְּבָר אִשָּׁה אַחַת יְכוֹלָה לַעֲשׂוֹת?! וְכִי רָאוּי שֶׁהִיא תַּעֲשֶׂה אֶת הַכֹּל לְבַדָּהּ, בְּאֵין עוֹזֵר וְסוֹמֵךְ?! וּכְבָר אָמַר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ (קֹהֶלֶת ד, ט): ״טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן הָאֶחָד״, וּכְמוֹ שֶׁאַתָּה רוֹצֶה לְהָסֵב לְיֵד שֻׁלְחָן הַסֵּדֶר הַמֵּאִיר כְּמוֹ מֶלֶךְ - הֲלוֹא גַּם אִשְׁתְּךָ צְרִיכָה לָשֶׁבֶת לְיֵד שֻׁלְחָן הַסֵּדֶר הַמֵּאִיר כְּמוֹ מַלְכָּה. לָכֵן הִשְׁתַּדֵּל מְאֹד לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל מַה שֶּׁאֶפְשָׁר, כְּדֵי לְהִשְׁתַּתֵּף וּלְהָקֵל מֵעַל עֲבוֹדַת הַהֲכָנָה, וְאָז יִשְׁרֶה הַשָּׁלוֹם הַנִּפְלָא בַּבַּיִת וְיִהְיֶה לְךָ כְּלִי מַחְזִיק בְּרָכָה לְקַבֵּל בְּתוֹכוֹ אֶת כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת הַנּוֹרָאוֹת הַנִּשְׁפָּעוֹת עַל נִשְׁמוֹת־יִשְׂרָאֵל בְּלַיְלָה קָדוֹשׁ זֶה.

יג.

אָהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְךָ לְבֵית־הַכְּנֶסֶת לִקְרַאת כְּנִיסַת הֶחָג בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וְהִתְפַּלֵּל אֶת תְּפִלַּת מִנְחָה שֶׁל עֶרֶב־יוֹם־טוֹב בְּהִתְעוֹרְרוּת רַבָּה מְאֹד. וְאַחַר־כָּךְ תַּגִּיד אֶת סֵדֶר הַקְּרֻבַת קָרְבַּן־פֶּסַח הַנִּדְפָּס בְּרֹב הַהַגָּדוֹת וְהַסִּדּוּרִים. כִּי הַקְּרֻבַת קָרְבַּן־פֶּסַח הָיְתָה אַחַר הַקְּרֻבַת קָרְבַּן תָּמִיד שֶׁל בֵּין־הָעַרְבַּיִם דַּיְקָא. וְלָכֵן ״דָּבָר בְּעִתּוֹ מַה טּוֹב!״ לִקְרֹא אָז אֶת סֵדֶר הַקְּרֻבַת קָרְבַּן־פֶּסַח, וְהִתְמַלֵּא עִם רְצוֹנוֹת, כִּסּוּפִים וְגַעֲגוּעִים גְּדוֹלִים, וְתַחְשֹׁב: ״הֲלוַאי הָלוַאי הָיִיתִי יָכוֹל עַכְשָׁו לָקַחַת שֶׂה זָכָר תָּמִים לְבֵית־

הַמְקֻדָּשׁ וּלְהַקְרִיב אוֹתוֹ לְקָרְבָּן־פֶּסַח", "כִּי כָל לְבָבוֹת דּוֹרֵשׁ ה'" (דִּבְרֵי־הַיָּמִים א' כח, ט), וְכִסּוּפִים וּרְצוֹנוֹת אֵלּוּ יַעֲלוּ לְרֵיחַ נִיחוֹחַ לַה', וְיִהְיוּ נֶחְשָׁבִים כְּמוֹ הַקְּרֻבַת "קָרְבַּן־פֶּסַח" מַמָּשׁ.

גַּם זְכֹר־נָא, שֶׁיֵּשׁ סְגֻלָּה גְּדוֹלָה מְאֹד לִקְרֹא בְּעֶרֶב־פֶּסַח אֶת הָאַגֶּרֶת הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל **הַמְקֻבָּל הָאֱלֹקִי רַבִּי שִׁמְשׁוֹן מֵאוסְטְרֹפּוֹלִי הי"ד זי"ע** שֶׁמּוּבֵאת בְּהַגָּדוֹת רַבּוֹת בִּפְתִיחָתָן, וְהוּא הַקָּדוֹשׁ הִבְטִיחַ שֶׁמִּי שֶׁיַּעֲיֵן בַּסּוֹד הַנִּפְלָא הַזֶּה שֶׁגְּלָה בָּאַגֶּרֶת־הַקֹּדֶשׁ הַזּוֹ - אֲפִלּוּ פַּעַם אַחַת בַּשָּׁנָה, בִּפְרָט בְּעֶרֶב־פֶּסַח, שֶׁינָּצֵל בְּאוֹתָהּ שָׁנָה מִכָּל מִכְשׁוֹל וּמִמִּיתָה מְשֻׁנָּה, וְשׁוּם אָדָם לֹא יִמְשֹׁל בּוֹ, וְכָל אוֹיְבָיו יִפְּלוּ תַּחְתָּיו, וְהוּא עַל בָּמוֹתֵימוֹ יִדְרֹךְ, וּבְכֹל אֲשֶׁר יִפְנֶה יַצְלִיחַ וּבְכָל עֶסְקָיו יַרְוִיחַ עַד בִּיאַת גּוֹאֵל, אָמֵן סֶלָה.

אַחַר־כָּךְ תִּתְפַּלֵּל עַרְבִית בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וּבְהִתְעוֹרְרוּת רַב, וְאַחַר הָעֲמִידָה תַּגִּיד הַלֵּל שָׁלֵם בְּיַחַד עִם הַצִּבּוּר, וְדַע לְךָ אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר, שֶׁאֵצֶל צַדִּיקִים הָיָה הִתְעוֹרְרוּת עֲצוּמָה בַּאֲמִירַת הַלֵּל זֶה בְּלֵיל פֶּסַח, כִּי זֶה הַלֵּל הַיְחִידִי שֶׁאוֹמְרִים בַּלַּיְלָה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת עִם בְּרָכָה, וּצְרִיכִין לְכַוֵּן לָתֵת הַלֵּל וְהוֹדָאָה עֲצוּמָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל שֶׁהִגִּיעָנוּ לְלֵיל הִתְקַדֵּשׁ חַג פֶּסַח, וּלְקַיֵּם כָּל מִצְוֹות הֶחָג, וְהַלֵּל זֶה גַּם מְכֻנֶּה בְּשֵׁם 'הַלֵּל מִצְרִי', כִּי הוּא שֶׁבַח וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם וְהִצִּיל אוֹתָנוּ מִכָּל הַלְּחָצִים וְהַדַּחְקוּת שֶׁסָּבְלָנוּ בְּמִצְרַיִם וְהוֹצִיא אוֹתָנוּ לְחֵרוּת עוֹלָם, וַאֲמִירַת הַלֵּל כָּל־כָּךְ קְדוֹשָׁה בְּלֵיל פֶּסַח עַד

שֶׁאַחַר־כָּךְ בִּשְׁעַת הַסֵּדֶר אוֹמְרִים עוֹד הַפַּעַם הַלֵּל, חֵלֶק אֶחָד לִפְנֵי אֲכִילַת מַצָּה וְשֻׁלְחָן־עוֹרֵךְ, וְחֵלֶק שֵׁנִי אַחַר בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, כְּדֵי לְהַכְנִיס כָּל הָאֲכִילוֹת שֶׁל הַלַּיְלָה בִּכְרִיכָה - 'סֶנְדְוִויץ' שֶׁל הַלֵּל וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּלְבַסּוֹף אוֹמְרִים גַּם 'הַלֵּל הַגָּדוֹל' שֶׁהוּא מִזְמוֹר קל"ו "הוֹדוּ לַה' כִּי טוֹב" וְגוֹ', שֶׁהֵם כ"ו פְּסוּקִים שֶׁל הַלֵּל וְהוֹדָאָה עַל כָּל פְּרָטֵי הַחַיִּים.

אַחַר תְּפִלַּת עַרְבִית לָךְ הַבַּיְתָה בִּזְרִיזוּת נִמְרָצָה, כְּדֵי לְמַהֵר עֲרִיכַת הַסֵּדֶר וּמִצְווֹת הַלַּיְלָה, וּכְדֵי שֶׁלֹּא יִשְׁנוּ הַתִּינוֹקוֹת וְיוּכְלוּ לִשְׁאוֹל הָאַרְבַּע קֻשְׁיוֹת.

יד.

אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר, בְּהַגִּיעֲךָ הַבַּיְתָה, תַּלְבִּישׁ הִ'קִיטֶל' הַלָּבָן וְשֵׁב אֵצֶל הַסֵּדֶר בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת, וְתִזְכֹּר הֵיטֵב שֶׁהַמַּפְתֵּחַ שֶׁל קְדֻשַּׁת הַלַּיְלָה הוּא 'סַבָּלָנוּת', לְקַבֵּל הַכֹּל בְּסַבָּלָנוּת עֲצוּמָה וְעִם חִיּוּךְ עַל הַפָּנִים. וְתִהְיֶה מוּכָן מֵרֹאשׁ שֶׁיִּשְׁפְּכוּ יַיִן עַל הַשֻּׁלְחָן וְהַמַּפָּה, וְיִהְיוּ אֵילּוּ־הֵן מְרִיבוֹת וְסִכְסוּכִים בֵּין הַיְלָדִים בִּבְחִירַת כּוֹסוֹת וּמְקוֹמוֹת יְשִׁיבָה וּבְגֶנֶבַת הָאֶפִיקוֹמָן, אֲבָל אַתָּה תְּקַבֵּל אֶת הַכֹּל בְּאַהֲבָה וּבְשִׂמְחָה, וְתִזְכֹּר שֶׁכָּל הָעֲסָקִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל הַלַּיְלָה הֵם כְּדֵי לְהַכְנִיס אֱמוּנָה קְדוֹשָׁה וּטְהוֹרָה בַּיְלָדִים, עַד שֶׁיִּזְכְּרוּ כָּל חַיֵּיהֶם מַה זֶּה 'סֵדֶר לֵיל פֶּסַח', וְהַמְּצִיאוּת הָרְאָתָה שֶׁהִרְבֵּה מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁלְּצַעֲרֵנוּ לֹא זָכוּ לְהִתְקָרֵב

עִם הִתְקָרְבוּת שְׁלֵמָה לְיַהֲדוּת חֲרֵדִית, אֲבָל זֶה נִשְׁאַר חָקוּק וְחָרוּט בְּמֹחָם וּבְלִבָּם כָּל חַיֵּיהֶם - לֵיל הַסֵּדֶר שֶׁרָאוּ אֵצֶל הָאַבָּא אוֹ הַסַּבָּא אוֹ הַסַּבָּא־רַבָּה, וְכָל עִקַּר הִתְקַשְּׁרוּתָם אֶל יַהֲדוּת הָיְתָה אוֹדוֹת לֵיל הַסֵּדֶר.

עַל־כֵּן אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר, בֵּין תָּבִין אֶת אֲשֶׁר לְפָנֶיךָ, שֶׁעַכְשָׁו אַתָּה מַכְנִיס אֱמוּנָה קְדוֹשָׁה וּטְהוֹרָה בְּתוֹךְ יְלָדֶיךָ וּבְנֵי בֵּיתֶךָ, וְשֵׁב אֵצֶל הַסֵּדֶר בְּשִׂמְחָה רַבָּה וּבְסַבְלָנוּת עֲצוּמָה, וְתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לָשֶׁבֶת אֵצֶל שֻׁלְחַן הַסֵּדֶר מְסֻבָּב עִם יְלָדֶיךָ וְאַנְשֵׁי בֵּיתֶךָ.

טו.

אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר, תַּתְחִיל לְהָכִין אֶת סֵדֶר הַקְּעָרָה, וּתְכַוֵּן שֶׁאַתָּה עַכְשָׁו מֵכִין לְעַצְמְךָ סֵדֶר לְכָל הַשָּׁנָה, וְתַכְרִיז וְתֹאמַר כָּל הַסִּימָנִים שֶׁל הַקְּעָרָה בְּקוֹל רָם אַחַת לְאַחַת, מִקֹּדֶם תִּקַּח שְׁלֹשָׁה מַצּוֹת, וּתְסַדֵּר אוֹתָם בַּקְּעָרָה; כְּשֶׁתֹּאחַז בְּמַצָּה רִאשׁוֹנָה תַּגִּיד 'כֹּהֵן לְמַעְלָה - כֶּתֶר', וְאַחַר־כָּךְ תֹּאחַז בְּמַצָּה שְׁנִיָּה וְתַגִּיד 'לִוִי תַּחַת הַכֹּהֵן - חָכְמָה', וְאַחַר־כָּךְ תֹּאחַז בְּמַצָּה שְׁלִישִׁית וְתַגִּיד 'יִשְׂרָאֵל תַּחַת הַלִּוִי - בִּינָה' [וְיֵשׁ שֶׁאוֹמְרִים חָכְמָה - בִּינָה - דַּעַת, כָּל אֶחָד כְּפִי מִנְהָגוֹ], וְכָךְ הִכַּנְתָּ לְעַצְמְךָ אֶת כָּל הַמֹּחִין הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל הַסֵּדֶר, כֶּתֶר חָכְמָה וּבִינָה [חָכְמָה בִּינָה וָדַעַת], וּתְכַוֵּן לְבַקֵּשׁ אָז מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁתִּזְכֶּה מֵעַכְשָׁו לְמֹחַ

חָדָשׁ קָדוֹשׁ וְטָהוֹר לְגַמְרֵי, וְלִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בִּקְבִיעוּת עֲצוּמָה.

אַחַר כָּךְ תְּסַדֵּר אֶת שְׁאָר סִימָנֵי הַקְּעָרָה בְּמְקוֹמָם, וְתַגִּיד הַכֹּל בְּקוֹל רָם כְּדֵי שֶׁיִּשְׁמְעוּ כֻּלָּם, בִּפְרָט הַיְלָדִים, כִּי אִתָּם עִמָּם עִקַּר הָעֵסֶק בַּלַּיְלָה הַזֶּה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יג ח) וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר וְגוֹ', וְתִקַּח הַזְּרוֹעַ וְתַכְרִיז 'זְרוֹעַ בְּיָמִין – חֶסֶד', וְתָשִׂים הַזְּרוֹעַ בִּמְקוֹמוֹ עַל הַקְּעָרָה לְמַעְלָה בְּצַד יָמִין, אַחַר־כָּךְ תִּקַּח הַבֵּיצָה וְתַכְרִיז 'בֵּיצָה בְּשִׂמְאל – גְּבוּרָה', וְתָשִׂים הַבֵּיצָה עַל הַקְּעָרָה לְמַעְלָה בְּצַד שְׂמֹאל, וְתַמְשִׁיךְ וְתִקַּח הַמָּרוֹר וְתַכְרִיז 'מָרוֹר בָּאֶמְצַע – תִּפְאֶרֶת', וְתָשִׂים הַמָּרוֹר בָּאֶמְצַע קְעָרָה, קָצָת יוֹתֵר נָמוּךְ מִן הַזְּרוֹעַ וְהַבֵּיצָה כְּעֵין נְקֻדַּת סָגוֹל, וְאַחַר־כָּךְ תִּקַּח הַחֲרֹסֶת וְתַכְרִיז 'חֲרֹסֶת תַּחַת הַזְּרוֹעַ – נֶצַח', וְתָשִׂים אוֹתוֹ בְּקֹו יָשִׁיר מִתַּחַת לַזְּרוֹעַ, קָצָת יוֹתֵר נָמוּךְ מֵהַמָּרוֹר שֶׁהוּא בָּאֶמְצַע, וְאַחַר־כָּךְ תִּקַּח הַכַּרְפַּס וְתַכְרִיז 'כַּרְפַּס תַּחַת הַבֵּיצָה – הוֹד', וְתָשִׂים אוֹתוֹ בְּקֹו יָשִׁיר מִתַּחַת לַבֵּיצָה, וְאַחַר־כָּךְ תִּקַּח הַחֲזֶרֶת וְתַכְרִיז 'חֲזֶרֶת תַּחַת הַמָּרוֹר – יְסוֹד', וְתָשִׂים אוֹתוֹ לְמַטָּה בְּקֹו יָשִׁיר מִתַּחַת לַמָּרוֹר, עוֹד הַפַּעַם כְּעֵין סָגוֹל, וּלְבַסּוֹף תְּסַיֵּם עִם הַכְרָזָה מְעוֹרֶרֶת 'קְעָרָה – מַלְכוּת', שֶׁהוּא גּוּף הַקְּעָרָה הַמַּחְזֶקֶת אֶת כָּל הַסִּימָנִים בְּיַחַד, וּבָזֶה סִדַּרְתָּ לְעַצְמְךָ בִּנְיָן וּפִרְצוּף שָׁלֵם מִכָּל הָעוֹלָמוֹת וּמִכָּל הַמִּדּוֹת

הַקְּדוֹשׁוֹת, וְהֵם מְאִירִים עָלֶיךָ וְעַל כָּל בְּנֵי בֵיתְךָ בְּלַיְלָה זֶה,
וְכֻלְּכֶם זוֹכִים לְהִכָּלֵל בַּקְּדֻשָּׁה הָעֶלְיוֹנָה.

טז.

אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר, אַחַר שֶׁסִּדַּרְתָּ אֶת הַקְּעָרָה תַּתְחִיל לַעֲרֹךְ
אֶת הַסֵּדֶר בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְתִזְכֹּר לִקְרֹא בְּקוֹל גָּדוֹל אֶת כָּל
הַסִּימָנִים - קַדֵּשׁ וּרְחַץ כַּרְפַּס יַחַץ מַגִּיד וְכוּ׳, כָּל אֶחָד בִּמְקוֹמוֹ,
כִּי יֵשׁ בְּכָל אֵלּוּ הַסִּימָנִים רָזִין וְסוֹדוֹת עֶלְיוֹנִים, וְעַל־כֵּן לִפְנֵי
קִדּוּשׁ תַּכְרִיז בְּקוֹל ׳קַדֵּשׁ׳ וְתִמְזֹג כּוֹס רִאשׁוֹן, וְתִזְכֹּר שֶׁעַכְשָׁו
אַתָּה מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמְךָ קְדֻשָּׁה עֲצוּמָה, וְתֹאמַר אֶת הַקִּדּוּשׁ
בְּקוֹל רָם וּבְשִׂמְחָה עֲצוּמָה בְּיִחַד עִם כָּל בְּנֵי בֵיתְךָ, וּכְשֶׁתַּגִּיעַ
אֶל בְּרָכַת שֶׁהֶחֱיָנוּ תְּכַוֵּן לְתֵת שֶׁבַח וְהוֹדָיָה עֲצוּמָה לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ עַל שֶׁזָּכִיתָ לְהַגִּיעַ לַלַּיְלָה הַזֶּה וּלְקַיֵּם כָּל הַמִּצְוֹות
הַקְּשׁוּרוֹת בָּהּ, וְתִשְׁתֶּה אֶת הַכּוֹס בַּהֲסֵבָּה וּבְשִׂמְחָה דֶּרֶךְ חֵרוּת.

[וְכָאן הַמָּקוֹם לְעוֹרֵר שֶׁשְּׁתֵּית אַרְבַּע כּוֹסוֹת יַיִן בְּלֵיל פֶּסַח
צְרִיכָה לִהְיוֹת בְּדֶרֶךְ שֶׁל קְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה וּדְבֵקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ
שְׁמוֹ, וּמִי שֶׁמַּכִּיר עַצְמוֹ וְיוֹדֵעַ שֶׁיַּיִן גּוֹרֵם לוֹ נֶזֶק בְּרוּחָנִיּוּת אוֹ
בְּגַשְׁמִיּוּת, כִּי הָיָה פַּעַם מְכוּר לִשְׁתִיָּה, וְזֶה יָכוֹל לְעוֹרֵר אוֹתוֹ
לְזִכְרוֹנוֹת לֹא טוֹבִים וְלַהֲבִיאוֹ לִידֵי נְפִילוֹת שֶׁל שִׁכְרוּת וְכַיּוֹצֵא
בּוֹ חַס וְשָׁלוֹם, אָדָם כָּזֶה יָכוֹל בְּלֵב שָׁקֵט וְשָׁלֵם לִסְמֹךְ עַל כָּל
הַפּוֹסְקִים שֶׁאוֹמְרִים שֶׁאֶפְשָׁר לְקַיֵּם מִצְוַת אַרְבַּע כּוֹסוֹת עִם

מִין עֲנָבִים, וְכָךְ הוּא יוֹצֵא ״יְדֵי חוֹבָתוֹ״ לְכָל הַדֵּעוֹת הֵן בְּרוּחָנִיּוּת וְהֵן בְּגַשְׁמִיּוּת, וְעָלָיו לִשְׂמֹחַ מְאֹד שֶׁקִּיֵּם מִצְוַת אַרְבַּע כּוֹסוֹת בְּצוּרָה שֶׁל מְהַדְּרִין מִן הַמְהַדְּרִין].

יז.

אַחַר כָּךְ תַּכְרִיז ״וּרְחַץ״ וְתִטֹּל יָדֶיךָ בְּלִי לְבָרֵךְ בִּרְכַּת ״עַל נְטִילַת יָדַיִם״, וְטַעַם הָרְחִיצָה עַכְשָׁו כִּי אַתָּה הוֹלֵךְ לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁטְּבוּלוֹ בְּמַשְׁקֶה הַטָּעוּן נְטִילַת יָדַיִם מֵעִקָּר הַדִּין, וּתְכַוֵּן אָז לִרְחֹץ אֶת נִשְׁמָתְךָ מִכָּל תַּחְלוּאֶיהָ וּמִכָּל מִינֵי כַּעַס וּקְפִידוּת שֶׁהֵם מִדּוֹת שֶׁל רְצִיחָה רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְזֶהוּ ״וּרְחַץ״ אוֹתִיּוֹת ״רוֹצֵחַ״, וְתִבַּקֵּשׁ מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁתְּזַכֶּה לְסַבְלָנוּת עֲצוּמָה וַאֲרִיכַת אַפַּיִם נִפְלָאָה לְהַאֲרִיךְ אַפְּךָ תָּמִיד וְלֹא לְהַקְפִּיד וְלִכְעֹס עַל שׁוּם דָּבָר, וְאָז תִּזְכֶּה לִרְחֹץ נִשְׁמָתְךָ מִפֻּגָּם הַכַּעַס וְהַקְּפִידוּת, וְתִזְכֹּר שֶׁבִּלְשׁוֹן אֲרַמִּית ״וּרְחַץ״ פֵּרוּשׁוֹ ״וְתִבְטַח״, וּכְמוֹ לְשׁוֹן הַזֹּהַר שֶׁאוֹמְרִים בְּעֵת פְּתִיחַת הַהֵיכָל (תִּרוּמָה רו.): בֵּיהּ אַנָּא ״רָחִיץ״ [בּוֹ אֲנִי בּוֹטֵחַ]; וּתְכַוֵּן לְבַקֵּשׁ מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁתְּזַכֶּה לְבִטָּחוֹן חָזָק וְאֵמִין בְּלִי שׁוּם פָּחָדִים כְּלָל, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה יב, ב): ״אֶבְטַח וְלֹא אֶפְחָד״.

יח.

אַחַר כָּךְ תַּכְרִיז ׳כַּרְפַּס׳, וְתֹקַח חֲתִיכַת יֶרֶק, כָּל אֶחָד כְּפִי מִנְהָגוֹ, פָּחוֹת מִכְּזַיִת, וְתִטְבֹּל אוֹתוֹ בְּמֵי מֶלַח, וּתְבָרֵךְ בְּרָכַת בּוֹרֵא פְּרִי אֲדָמָה בְּקוֹל גָּדוֹל, וּתְכַוֵּן לִפְטֹר בִּבְרָכָה זוֹ גַּם אֶת הַמָּרוֹר שֶׁתֹּאכַל בְּהֶמְשֵׁךְ הַסֵּדֶר, וְתֹאכַל מְעַט יֶרֶק זֶה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וּתְכַוֵּן לָתֵת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גַּם עַל דָּבָר קָטָן כָּזֶה, כִּי גַּם זֶה חֶסֶד גָּדוֹל מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁיֵּשׁ לְךָ חֲתִיכַת יֶרֶק לְהַשְׁבִּיעַ קָצַת אֶת רַעֲבוֹנְךָ, וְיִהְיֶה חָשׁוּב בְּעֵינֶיךָ יֶרֶק קָטָן זֶה כְּמוֹ ׳כַּרְפַּס׳ הַמְּזֻכָּר בְּמָגִלַּת אֶסְתֵּר (א, ו) שֶׁהוּא בַּד יָקָר מְאֹד, וְתִזְכֹּר שֶׁמְּבֹאָר בְּדִבְרֵי הָאֲרִיזַ״ל (פְּרִי עֵץ חַיִּים, שַׁעַר חַג הַמַּצּוֹת, פֶּרֶק ז) שֶׁכַּרְפַּס מְרַמֵּז עַל מֹחִין דְּקַטְנוּת, וְגַם עַל זֶה תְּכַוֵּן לָתֵת שֶׁבַח וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי לִפְנֵי הַגְּדֻלּוּת מַגִּיעַ הַקָּטָנוּת, וְעַל יְדֵי שֶׁתִּשְׂמַח וְתַחֲזִיק מַעֲמָד גַּם בְּעֵת הַקָּטָנוּת, תִּזְכֶּה אַחַר כָּךְ לְמֹחִין גְּדוֹלִים מְאֹד.

יט.

אַחַר כָּךְ תַּכְרִיז ׳יַחַץ׳, וְתִקַּח בְּיָדֶיךָ אֶת הַמַּצָּה הָאֶמְצָעִית שֶׁבַּקְּעָרָה הַנִּקְרֵאת לֵוִי, וְתִפְרֹס אוֹתוֹ לִשְׁנַיִם, וּכְדֵי לְעוֹרֵר הַסַּקְרָנוּת שֶׁל הַיְלָדִים תָּרִים אֶת שְׁנֵי הַפְּרוּסוֹת לִפְנֵיהֶם וְתִשְׁאַל אוֹתָם אֵיזֶהוּ הַיּוֹתֵר גָּדוֹל, כִּי הַגָּדוֹל מַצְנִיעִים בַּמַּפָּה לַאֲפִיקוֹמָן,

וְהַקָּטָן מַחֲזִירִים לְתוֹךְ הַקְּעָרָה, בֵּין שְׁנֵי הַמַּצּוֹת הַשְּׁלֵמוֹת, וְדָבָר זֶה כְּבָר מְעוֹרֵר שְׂמְחָה גְּדוֹלָה אֵצֶל הַיְלָדִים, כִּי הֵרֵי מְחַכִּים לִהְיוֹת גַּנָּבִים קְדוֹשִׁים בְּלֵיל הַסֵּדֶר וְלִגְנֹב אֶת הָאֲפִיקוֹמָן.

וְלִכְאוֹרָה הוּא פְּלְאִי מְאֹד, לָמָּה בְּלֵיל קָדוֹשׁ כָּזֶה מְחַנְּכִים יְלָדִים עִם מִדַּת גְּנֵבָה וּגְזֵלָה שֶׁהִיא מִדָּה גְּרוּעָה מְאֹד?! אֲבָל רַבֵּנוּ זַ״ל מְלַמֵּד אוֹתָנוּ (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפד) שֶׁגַּם בַּקָּדֻשָּׁה צְרִיכִין לִהְיוֹת גַּנָּב וְגַזְלָן, וְלִגְנֹב וְלִגְזֹל זְמַן לִלְמוּד הַתּוֹרָה וְלַעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁשּׁוֹאֲלִים אֶת הָאָדָם לְאַחַר פְּטִירָתוֹ ׳קָבַעְתָּ עִתִּים לַתּוֹרָה?׳ הַאִם גָּזַלְתָּ זְמַן לַתּוֹרָה? כִּי ׳קָבַעְתָּ׳ הוּא מִלְּשׁוֹן גְּזֵלָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי כב, כג): ״וְקָבַע אֶת קֹבְעֵיהֶם נָפֶשׁ״; כִּי צְרִיכִין לִהְיוֹת מֻמְחֶה גָּדוֹל לִגְזֹל זְמַן לְתוֹרָה וַעֲבוֹדָה.

וּבְדָבָר זֶה מְחַנְּכִים אֶת הַיְלָדִים בְּלֵיל פֶּסַח, שֶׁצְּרִיכִין לִגְזֹל ׳חֲתִיכַת מַצָּה׳ שֶׁהִיא חֲתִיכָה שֶׁל אֱמוּנָה, הַכּוֹלֶלֶת לִמּוּד הַתּוֹרָה וַעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה וְקִיּוּם כָּל הַמִּצְוֹות, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קיט, פו): ״כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֱמוּנָה״; וְהִיא חֲתִיכַת מַצָּה הַמְיֻעֶדֶת לְ׳צָפוּן׳ וַאֲפִיקוֹמָן, שֶׁהוּא הָאוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן לַצַּדִּיקִים, שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר (שָׁם לא, כ): ״מָה רַב טוּבְךָ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירֵאֶיךָ״; וְעַל יְדֵי זֶה הַיְלָדִים יִהְיוּ מְזֹרָזִים כָּל הַחַיִּים לִגְזֹל זְמַן לַעֲבוֹדַת ה׳, וַיְצַלִּיחוּ בַּעֲבוֹדָתָם, וְאַשְׁרֵי הָאַבָּא הַמַּסְבִּיר זֹאת לִילָדָיו, שֶׁהַגְּנֵבָה שֶׁלָּהֶם עַכְשָׁו בְּלֵיל פֶּסַח, הִיא גְּנֵבָה קְדוֹשָׁה שֶׁל אֱמוּנָה, וְעַל יְדֵי זֶה יִשְׂרֶה בְּבֵיתוֹ אוֹר אַחַר לְגַמְרֵי בְּכָל עֵסֶק גְּנֵבַת הָאֲפִיקוֹמָן.

כ.

אַחַר כָּךְ תַּכְרִיז ׳מַגִּיד׳, וְתַתְחִיל לוֹמַר אֶת הַהַגָּדָה בְּקוֹל רָם דַּיְקָא, וְכַמָּזְכָּר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כ) שֶׁאוֹמְרִים הַהַגָּדָה בְּקוֹל רָם, וְהוּא תִּקּוּן בְּרִית, וְתַגִּיד הַהַגָּדָה מִלָּה בְּמִלָּה כְּאִלּוּ אַתָּה מוֹנֶה מָעוֹת וְיֵהָלוֹמִים עַד שֶׁכָּל מִלָּה תַּעֲלֶה לְנַחַת רוּחַ לְהַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

וּמִקֹּדֶם תַּגִּיד אֶת קֶטַע הַזֹּהַר (בא מ:) הַנִּדְפָּס בְּרֹב הַהַגָּדוֹת ׳פְּקוּדָא בָּתַר דָּא לְסַפֵּר בְּשִׁבְחָא דִּיצִיאַת מִצְרַיִם וְכוּ׳ [הַמְצָוָה שֶׁלְּאַחַר זֶה, לְסַפֵּר בְּשֶׁבַח שֶׁל יְצִיאַת מִצְרַיִם וְכוּ׳], וְאִם תִּתְבּוֹנֵן קְצָת בַּמֶּה שֶׁכָּתוּב שָׁם תִּתְעוֹרֵר בְּהִתְעוֹרְרוּת עֲצוּמָה וּבְגַעְגּוּעִים נוֹרָאִים עַכְשָׁו בִּישִׁיבָתְךָ אֵצֶל הַסֵּדֶר, כִּי כָּתוּב שָׁם שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּא עַכְשָׁו עִם כָּל הַפָּמַלְיָא שֶׁל מַעְלָה לִרְאוֹת אֶת עֲרִיכַת הַסֵּדֶר שֶׁל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְנַעֲשֶׂה אָז שִׂמְחָה עֲצוּמָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְיָדוּעַ מַה שֶּׁפֵּרֵשׁ הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי מֹשֶׁה לֵייב מִסַּאסוֹב זִי״ע לִפְנֵי הָרַב הַקָּדוֹשׁ הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מִלִּיזֶענְסְק זִי״ע אֶת הַפָּסוּק (שְׁמוֹת יב, כז) ׳וֶאֱמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח הוּא לַה׳ אֲשֶׁר פָּסַח עַל בָּתֵּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל׳ וְגוֹ׳, וְשָׁאַל לָמָּה כְּתִיב אֲשֶׁר פָּסַח ׳עַל׳ בָּתֵּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְכִי פֶּסַח הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא ׳עַל׳ בָּתֵּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל? הֲלֹא פֶּסַח וְדִלֵּג ׳מֵעַל׳ בָּתֵּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא נָתַן מַלְאַךְ הַמַּשְׁחִית לְנָגְפָּם!?

וּפֵרֵשׁ הָרַב הַקָּדוֹשׁ הַנַּ״ל, שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁהִגִּיעַ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עִם כָּל הַמַּלְיָא שֶׁל מַעְלָה לְבָתֵּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּלֵיל הַסֵּדֶר, וְרָאוּ אֵיךְ הֵם עוֹרְכִים אֶת הַסֵּדֶר בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה וּבְקֶדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה, פֶּסַח וְרַקֵּד כְּבִיכוֹל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עִם כָּל הַמַּלְיָא שֶׁל מַעְלָה ׳עַל׳ בָּתֵּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהִתְלַהֲבוּת עֲצוּמָה וְהִצְבִּיעוּ וְאָמְרוּ עַל הַבַּיִת הַזֶּה: ׳דָּא וואוינט אַ איד׳ [כָּאן גָּר יְהוּדִי], וְלֹא נִתַּן רְשׁוּת לְשׂוּם מַלְאַךְ מַשְׁחִית לְהִתְקָרֵב אֲלֵיהֶם. וּבְתוֹךְ אֲמִירָתוֹ קָפַץ הָרַבִּי מִשֶּׁה לייב מִסַּאסוֹב זי״ע עַל הַשֻּׁלְחָן לִפְנֵי הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ בְּהִתְלַהֲבוּת עֲצוּמָה וְהִתְחִיל לִרְקֹד וּלְהַצְבִּיעַ עַל הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ וְלִצְעֹק: ׳דָּא וואוינט אַ איד – דָּא וואוינט אַ איד!׳ [כָּאן גָּר יְהוּדִי – כָּאן גָּר יְהוּדִי!] [וְנוֹהֲגִים לְסַפֵּר סִפּוּר זֶה לִפְנֵי הַיְלָדִים בְּלֵיל פֶּסַח כְּשֶׁמַּגִּיעִים לַפִּסּוּק ׳וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח הוּא לַה׳ אֲשֶׁר פָּסַח עַל בָּתֵּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וְגוֹ״ בְּתוֹךְ אֲמִירַת הַהַגָּדָה].

אַחַר־כָּךְ תַּתְחִיל לוֹמַר הַהַגָּדָה מִן ׳הֵא לַחְמָא עַנְיָא׳ וְכוּ׳, וּמִנְהָג הָרַבֵּה צַדִּיקִים עַל פִּי נִסַּח הָאֲרִיזַ״ל, וְכָךְ נָהֲגוּ מוֹהֲרָא״שׁ זי״ע, לוֹמַר ׳הֵא לַחְמָא עַנְיָא׳ עִם צֵירֵי תַּחַת הַהֵ״א, וְהוּא עַל פִּי הַמְּבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נג) שֶׁאוֹת הֵ״א הִיא הַדַּעַת, וְלִפְנֵי יְצִיאַת מִצְרַיִם הָיָה הַדַּעַת בַּעֲנִיּוּת וּבְדַלּוּת כִּי הַדִּבּוּר הָיָה בַּגָּלוּת, שֶׁלֹּא דִּבְּרוּ כָּרָאוּי אֶל ה׳, וּמִמֵּילָא הָיָה הַדַּעַת גַּם בְּגָלוּת וּבַעֲנִיּוּת, אֲבָל עַכְשָׁו בְּלֵיל פֶּסַח

הַדִּבּוּר וְהַדִּעָה יוֹצְאִים מִן הַגְּלוּת, וְאָדָם בָּא לְמִחִין חֲדָשִׁים לְגַמְרֵי, עַל־כֵּן קוֹרֵא בְּקוֹל גָּדוֹל ׳הֵא לַחְמָא עַנְיָא דִּי אֲכָלוּ אַבְהָתָנָא בְּמִצְרַיִם׳ [זֶהוּ הַלֶּחֶם עֹנִי שֶׁאָכְלוּ אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם], כִּי הֵא הַדַּעַת הָיָה בְּדַלּוּת וּבְעֲנִיּוּת, אֲבָל עַכְשָׁו הִגִּיעָנוּ לְמִחִין חֲדָשִׁים.

וְעַל־כֵּן מַכְרִיזִין לְכָלָם ׳כָּל דִּכְפִין יֵיתֵי וְיֵכוֹל כָּל דִּצְרִיךְ יֵיתֵי וְיִפְסַח׳ – כָּל רָעֵב יָבוֹא וְיֹאכַל, כָּל הַצָּרִיךְ לְהִמָּנוֹת עַל הַקָּרְבָּן פֶּסַח יָבוֹא וְיִפְסַח, כִּי מִיָּד כְּשֶׁאָדָם מַגִּיעַ לְהֶאָרָה שֶׁל דַּעַת הוּא מִשְׁתּוֹקֵק מְאֹד לְהַשְׁפִּיעַ מִדַּעְתּוֹ וְטוּבוֹ לַאֲחֵרִים, וּלְהָאִיר גַּם אוֹתָם עִם דַּעַת קָדוֹשָׁה זֹאת, וְזֶה סִימָן מֻבְהָק שֶׁאָדָם זָכָה לְהִתְגַּלּוּת הַדַּעַת, כְּשֶׁכָּל רְצוֹנוֹ וְכִסּוּפוֹ לְהָאִיר דַּעַת זֹאת גַּם בַּאֲחֵרִים (וּכְמֹבְאָר כָּל זֶה הֵיטֵב בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז״ל הַנ״ל), וַאֲפִלּוּ הַיּוֹם שֶׁאֵין לָנוּ קָרְבַּן פֶּסַח בְּפֹעַל מַמָּשׁ, אַף עַל פִּי כֵן מַכְרִיזִין ׳כָּל דִּצְרִיךְ יָבוֹא וְיִפְסַח׳, כִּי מְרַמְּזִים בָּזֶה שֶׁמִּי שֶׁרוֹצֶה לָצֵאת מִמְּקוֹמוֹ הַשָּׁפֵל וְלִזְכּוֹת לְקִנְיַן דַּעַת וּמֹחַ חָדָשׁ, ׳יָבוֹא וְיִפְסַח׳ יָבוֹא וְיִפְסַח וִידַלֵּג עַל הַכֹּל, וַיַּתְחִיל הַתְחָלָה חֲדָשָׁה בִּימֵי חַיָּיו וְלֹא יִסְתַּכֵּל לַאֲחוֹרָיו כְּלָל.

כא.

אַחַר כָּךְ מוֹזְגִים כּוֹס שֵׁנִי ׳וְכָאן הַבֵּן שׁוֹאֵל אֶת אָבִיו׳, שֶׁהַיְלָדִים מַתְחִילִים לִשְׁאֹל מֵאֲבִיהֶם הַד׳ קְשָׁיוֹת שֶׁל ה׳מַּה

נִשְׁתַּנָּה׳, וְאָז הָעֵת וְהַזְּמַן לְכָל אֶחָד לְהִתְעוֹרֵר מְאֹד לִשְׁאֹל כָּל מִשְׁאֲלוֹת לִבּוֹ מֵאֲבִיו שֶׁבַּשָּׁמַיִם, כִּי הֲלֹא הַשָּׁמַיִם פְּתוּחִים עַכְשָׁו וְאֶפְשָׁר לִפְעֹל הַכֹּל, עַל־כֵּן אַתָּה יָכוֹל לְשַׁלֵּב תְּפִלּוֹת חֲמוֹת בֵּין הַשּׁוּרוֹת שֶׁל שְׁאֵלוֹת הַיְלָדִים, וּלְבַקֵּשׁ מֵאֲבִיךָ שֶׁבַּשָּׁמַיִם כָּל מַה דְּאַתְּ בָּעֵי.

כְּשֶׁיִּגְמְרוּ כָּל הַיְלָדִים אֶת סֵדֶר הַשְּׁאֵלוֹת שֶׁלָּהֶם תֹּאמַר גַּם אַתָּה אֶת ה׳מַה נִּשְׁתַּנָּה׳ בְּקוֹל רָם כִּי הוּא חֵלֶק מִן הַהַגָּדָה שֶׁל לֵיל פֶּסַח וּמְרֻמָּז בּוֹ סוֹדוֹת וְרָזִין נִפְלָאִים, וּתְכַוֵּן שֶׁאַתָּה שׁוֹאֵל אֶת הַשְּׁאֵלוֹת שֶׁלְּךָ מִלִּפְנֵי אָבִיךָ שֶׁבַּשָּׁמַיִם, וְאַחַר שֶׁתִּגְמֹר הַד׳ קְשָׁיוֹת, תַּכְרִיז בְּקוֹל גָּדוֹל: ״הַתְּרוּץ לַשְּׁאֵלוֹת הוּא – **עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם וְכוּ׳**״, וְתַמְשִׁיךְ לְהַגִּיד אֶת כָּל סֵדֶר הַהַגָּדָה בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה וּבְהִתְעוֹרְרוּת עֲצוּמָה מִלָּה בְּמִלָּה, כִּי בְּכָל פִּיסְקָא וּבְכָל מִלָּה אַתָּה בּוֹנֶה עוֹלָמוֹת שְׁלֵמִים וּמַמְשִׁיךְ עַל עַצְמְךָ עֹצֶם נְעִימוּת עֲרֵבוּת יְדִידוּת שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־כֵּן תִּהְיֶה כָּל מִלָּה וּמִלָּה חֲשׁוּבָה וִיקָרָה בְּעֵינֶיךָ מְאֹד.

וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ נוֹהֲגִים כְּשֶׁמַּגִּיעִים לַפִּיסְקָא: ״וַנִּצְעַק אֶל הַשֵּׁם אֱלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ״ וְגוֹ׳ שֶׁעוֹצְרִים שָׁם וְחוֹזְרִים עַל מִלִּים אֵלּוּ כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים בְּצַעֲקוֹת וְשַׁוְעוֹת גְּדוֹלוֹת אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְהוּא עַל־פִּי הַסִּפּוּר הַיְדוּעַ מֵהַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע שֶׁצִּוָּה פַּעַם לְאִישׁ כַּפְרִי שֶׁסָּבַל מֵעֲנִיּוּת וְדַחֲקוּת גְּדוֹלָה שֶׁבְּהַגִּיעוֹ אֶל תֵּבוֹת אֵלּוּ בְּלֵיל הַסֵּדֶר, יַחְזֹר הוּא וּבְנֵי בֵּיתוֹ עַל

מִלִּים אֵלּוּ פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר בְּצָעָקָה גְּדוֹלָה אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יַפְסִיקוּ עַד שֶׁיִּרְאוּ יְשׁוּעָה, וְכֵן הֱוָה, שֶׁבְּאֶמְצַע צַעֲקָתָם הִגִּיעַ שָׁכֵן גּוֹי לְדֶלֶת בֵּיתָם עִם שַׂקִּית כְּבֵדָה שֶׁל כֶּסֶף וְזָרַק אֶת זֶה לִפְנִים מִן הַבַּיִת, וְאָמַר שֶׁהוּא מָכָרַח לִבְרֹחַ עַל נַפְשׁוֹ כִּי רָצַח אֵיזֶה אָדָם, וּמֵחֲמַת שֶׁשָּׁמַע אֶת צַעֲקָתָם בְּאֶמְצַע הַלַּיְלָה יָדַע שֶׁהֵם עֵרִים, וְהוּא בָּטוּחַ שֶׁאִם יַחֲזוֹר, הֵם יַחֲזִירוּ לוֹ אֶת הַכֶּסֶף, וּבָרַח, וְכַמּוּבָן אַף פַּעַם לֹא חָזַר וְנִשְׁאַר הַכֶּסֶף בְּיָדָם, וְהָיְתָה לָהֶם יְשׁוּעָה [גַּם סִפּוּר זֶה נוֹהֲגִים לְסַפֵּר לַיְלָדִים כְּשֶׁמַּגִּיעִים לְפִיסְקָא זוֹ וּלְעוֹרֵר אוֹתָם עַל אֱמוּנַת חֲכָמִים וְעַל מַעֲלַת הַשִּׁוְעָה אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ].

גַּם נוֹהֲגִים אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְהִתְעוֹרֵר מְאֹד בְּעֵת אֲמִירַת הַפִּיסְקָא **וּבְמוֹרָא גָּדוֹל – זוֹ גִּלּוּי שְׁכִינָה**, כִּי עַכְשָׁו בְּלֵיל פֶּסַח יֵשׁ גִּלּוּי שְׁכִינָה נוֹרָא מְאֹד לְכָל נִשְׁמוֹת מִיִּשְׂרָאֵל, כָּל אֶחָד כְּפִי הֶכָּנָתוֹ וְהַשָּׂגָתוֹ, וְעַל־כֵּן רָאוּי לוֹמַר זֹאת בְּאַהֲבָה וּבְיִרְאָה גְּדוֹלָה וּבְהִשְׁתּוֹקְקוּת נִמְרָצָה לְקַבֵּל אֶת פְּנֵי הַשְּׁכִינָה, וְכָךְ יִהְיֶה נִמְשָׁךְ עָלֶיךָ אֵיזֶה הִתְנוֹצְצוּת שֶׁל גִּלּוּי שְׁכִינָה, וְאֵצֶל צַדִּיקִים הָיָה עֵת נוֹרָא וְאַיִם מְאֹד כְּשֶׁאָמְרוּ פִּיסְקָא זֹאת, וְנָפַל פַּחַד גָּדוֹל עַל כָּל הַמְּסֻבִּין, וּמְסַפְּרִים עַל מוֹהֲרַנ״תְ זַ״ל שֶׁפַּעַם הִתְלַהֵב מְאֹד בְּפִיסְקָא זוֹ וְחָזַר עַל מִלִּין אֵלּוּ כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים עַד שֶׁהִתְעַלֵּף, וְהֻצְרְכוּ לְהָעִירוֹ, וּמִי שֶׁהָיָה שָׁם הֵעִיד שֶׁהָיָה אָז גִּלּוּי שְׁכִינָה

מַמָּשׁ, אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לוֹמַר אֶת הַהַגָּדָה בְּתָמִימוּת וּבְפָשִׁיטוּת גְּמוּרָה וְלִשְׂמֹחַ עִם כָּל מִלָּה.

וּבְעֵת אָמְרְךָ אֶת הָעֲשָׂר מַכּוֹת דָּם צְפַרְדֵּעַ כִּנִּים עָרוֹב וְכוּ׳ תִּשְׁפֹּךְ קָצַת מִן הַכּוֹס בְּהַזְכָּרַת כָּל מַכָּה, וּתְכַוֵּן שֶׁאַתָּה עַכְשָׁו מַשְׁקֶה אֶת הַגּוֹיִם שֶׁצָּרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת קְבַעַת כּוֹס הַתַּרְעֵלָה, וְכָל הַמַּכּוֹת יַחְזְרוּ עֲלֵיהֶם כְּמוֹ בְּעֵת יְצִיאַת מִצְרַיִם, וְהֵם יִהְיוּ הַכַּפָּרָה שֶׁל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

כב.

אַחַר כָּךְ תִּגְמֹר אֶת שְׁאָר סֵדֶר הַהַגָּדָה בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה, וְתִזְכֹּר לוֹמַר אֶת הַמַּאֲמָר שֶׁל רַבָּן גַּמְלִיאֵל בְּפֶה מָלֵא וּבְקוֹל גָּדוֹל: **׳כָּל שֶׁלֹּא אָמַר שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אֵלּוּ בְּפֶסַח לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ** – **פֶּסַח מַצָּה וּמָרוֹר**׳, כִּי זֶהוּ הָעִנְיָן לוֹמַר שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אֵלּוּ ׳בְּפֶסַח׳ הֵינוּ בְּפֶה סָח וּמָלֵא תְּהִלָּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁתֹּאמַר **׳פֶּסַח שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִין וְכוּ״** תִּסְתַּכֵּל לְכִוּוּן הַזְּרוֹעַ שֶׁהוּא זֵכֶר לְקָרְבָּן פֶּסַח עִם כִּסּוּפִין וְגַעְגּוּעִים שֶׁעוֹד תִּזְכֶּה לִרְאוֹת הַקָּרֵבַת הַקָּרְבָּן פֶּסַח בְּחַיִּים חִיּוּתִךְ בָּעוֹלָם הַזֶּה, וּכְשֶׁתֹּאמַר **׳מַצָּה זוֹ שֶׁאָנוּ אוֹכְלִין וְכוּ״** תָּרִים הַמַּצָּה לְפָנֶיךָ כָּל הַמְּסֻבִּין, וְהַרְאֵה לָהֶם אֶת הַמַּצָּה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁאָנוּ הוֹלְכִין לֶאֱכֹל עַכְשָׁו שֶׁהוּא מֵיכְלָא דִּמְהֵימְנוּתָא וּמֵיכְלָא דְּאַסְוָתָא [מַאֲכַל אֱמוּנָה וּמַאֲכַל רְפוּאָה], וְכֵן כְּשֶׁתֹּאמַר ׳מָרוֹר זֶה שֶׁאָנוּ אוֹכְלִין וְכוּ״

תָּרִים אֶת הַמָּרוֹר לִפְנֵיהֶם, וְתַזְכִּיר לְכֻלָּם אֶת עִצָּם הַחֶסֶד שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה עִמָּנוּ בְּכָל עֵת לְהַמְתִּיק מֵעָלֵינוּ אֶת מְרִירוּת הַחַיִּים וְטִרְדַּת הַפַּרְנָסָה, וּבִפְרָט עַל יְדֵי הִתְקָרְבוּת לַצַּדִּיקִים שֶׁהֵם הַמֵּלַח הַמַּמְתִּיקִים אֶת הַבָּשָׂר וּמְבַטְּלִים כָּל הַמְּרִירוּת מִן הָעוֹלָם (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כג).

כג.

אַחַר־כָּךְ תִּגְמֹר סֵדֶר הַהַגָּדָה וְהַתְחָלַת קְרִיאַת הַלֵּל עַד בְּרָכַת גְּאַל יִשְׂרָאֵל בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְתִשְׁתֶּה כּוֹס שֵׁנִי בְּהֶסֵבָּה, וְתָכִין אֶת עַצְמְךָ לִקְרַאת מִצְוַת אֲכִילַת מַצָּה, שֶׁהִיא עִקַּר מִצְוַת אֲכִילַת הַלַּיְלָה, וְתַכְרִיז ׳רָחְצָה׳ וְתִטֹּל יָדֶיךָ, וְתַגְבִּיהֵם לְמַעְלָה וּתְבָרֵךְ בִּרְכַּת עַל נְטִילַת יָדַיִם, וּתְכַוֵּן שֶׁאַתָּה מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמְךָ אוֹר הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה עַד שֶׁיַּגִּיעַ גַּם בְּתוֹךְ יָדֶיךָ וְכָל אֵיבְרֵי גּוּפְךָ (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן צא), וְתַכְרִיז ׳מוֹצִיא מַצָּה׳ וְתִקַּח הַשָּׁלֹשׁ מַצּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת בְּיָדֶיךָ, הֵינוּ הַפְּרוּסָה הַנִּקְרֵאת לֵוִי, נְתוּנָה בֵּין שְׁנֵי הַמַּצּוֹת הַשְּׁלֵמוֹת, כֹּהֵן וְיִשְׂרָאֵל, וּתְבָרֵךְ אֶת **בִּרְכַּת הַמּוֹצִיא** בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וּבְכַוָּנָה גְּדוֹלָה, וְאַחַר־כָּךְ תַּנִּיחַ הַמַּצָּה הַשְּׁלִישִׁית הַנִּקְרֵאת יִשְׂרָאֵל מִתּוֹךְ יָדֶיךָ וְתֹאחַז רַק בַּמַּצָּה הָעֶלְיוֹנָה הַשְּׁלֵמָה שֶׁהִיא הַכֹּהֵן בְּיַחַד עִם הַפְּרוּסָה שֶׁהִיא הַלֵּוִי, וּתְבָרֵךְ בִּרְכַּת ׳עַל אֲכִילַת מַצָּה׳ בְּהִתְעוֹרְרוּת נוֹרָאָה וּבְשִׂמְחָה עֲצוּמָה כִּי עַכְשָׁו אַתָּה הוֹלֵךְ לְקַיֵּם מִצְוַת עֲשֵׂה מִן הַתּוֹרָה שֶׁל אֲכִילַת מַצָּה בְּלֵיל

פֶּסַח, וְאַתָּה נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאִי אֶפְשָׁר לְךָ לְהִתְאַר אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר, גְּדֹל מַעֲלָתְךָ בַּשָּׁעָה הַזֹּאת.

וְתִבָּצַע לְךָ כַּזַּיִת מִן הַשְּׁלֵמָה וּמִן הַפְּרוּסָה, וְתֹאכַל אוֹתָם בְּיַחַד בַּהֲסִבָּה, וּתְכַוֵּן שֶׁעַכְשָׁו אַתָּה אוֹכֵל אֶת מַאֲכַל הָאֱמוּנָה וְאֶת מַאֲכַל הָרְפוּאָה, וּלְךָ נִדְמֶה שֶׁאַתָּה אוֹכֵל אֶת הַמַּצָּה, אֲבָל בֶּאֱמֶת הַמַּצָּה אוֹכֶלֶת אוֹתְךָ, וְכִמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לקוטי מוהר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קכט) שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לֶאֱמוּנָה זַכָּה וּבְרוּרָה כָּזֹאת עַד שֶׁיִּהְיֶה נֶאֱכָל לְגַמְרֵי אֶל הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה וְאֶל הַצַּדִּיק הַמְּגַלֶּה אֶת הָאֱמוּנָה, וְיִתְהַפֵּךְ לְמַהוּתָם, וּכְדֶרֶךְ הַמָּזוֹן שֶׁנִּתְהַפֵּךְ לַנִּזּוֹן, וְכָךְ תִּכְוֵן בְּכָל מֶשֶׁךְ יְמֵי פֶּסַח הַקְּדוֹשִׁים בְּשָׁעָה שֶׁאַתָּה אוֹכֵל חֲתִיכַת מַצָּה, שֶׁאַתָּה אוֹכֵל עוֹד חֲתִיכָה שֶׁל אֱמוּנָה, וְהָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה חוֹזֶרֶת וְאוֹכֶלֶת אוֹתְךָ, וְכָךְ תִּזְכֶּה לִהְיוֹת חָבוּק וְדָבוּק בְּחַי הַחַיִּים וּבָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה כָּל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ וְכָל יְמֵי חַיֶּיךָ.

כד.

אַחַר כָּךְ תַּכְרִיז ׳מָרוֹר׳ וְתִקַּח כַּזַּיִת מָרוֹר מַחְסָא אוֹ מְחַזֶּרֶת אוֹ מֵאֵיזֶה מִין שֶׁאֶפְשָׁר לְךָ לֶאֱכֹל, וְתִטְבֹּל אוֹתוֹ בַּחֲרֹסֶת וְתֹאמַר הַבְּרָכָה ׳עַל אֲכִילַת מָרוֹר׳ בְּהִתְעוֹרְרוּת רַבָּה, וְתִזְכֹּר אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת מְמוּן, סִימָן לה): ׳כְּזַיִת מָרוֹר שֶׁאוֹכְלִין בְּפֶסַח מְסֻגָּל לְפַרְנָסָה׳; וְאִם אַתָּה מַרְגִּישׁ קְצָת מְרִירוּת וַחֲרִיפוּת מַחְזִק

הַחַזָּרַת תְּכוּן שֶׁבְּזֶה אַתָּה פּוֹטֵר מֵעָלֶיךָ מְרִירוּת וְצַעַר הַשָּׂגַת הַפַּרְנָסָה, וְכָךְ יִהְיֶה לְךָ שֶׁפַע קֹדֶשׁ כָּל הַשָּׁנָה.

אַחַר כָּךְ תַּכְרִיז 'כּוֹרֶךְ' וְתַעֲשֶׂה כְּרִיכָה מִכְּזַיִת מַצָּה וּמָרוֹר בְּיַחַד, וּתְכוּן שֶׁעַכְשָׁו הִגַּעְתָּ לְהַשָּׂגַת 'מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא' וְלַדַּעַת שֶׁבֵּין מִדַּת הַחֶסֶד וּבֵין מִדַּת הַגְּבוּרָה הַכֹּל מֵאַחְדוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ לְמַעַן טוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית, כִּי הַמַּצָּה מְרַמֶּזֶת עַל חֶסֶד וְהַמָּרוֹר עַל גְּבוּרָה, וְאַתָּה כּוֹרֵךְ שְׁנֵיהֶם בְּיַחַד לְהוֹדִיעַ שֶׁהַכֹּל אַחְדוּת אֶחָד, וְתַגִּיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה: 'זֵכֶר לְמִקְדָּשׁ כְּהִלֵּל כָּךְ עָשָׂה הִלֵּל בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם וְכוּ', וּתְצַיֵּר בְּדַעְתְּךָ שֶׁאַתָּה עַכְשָׁו נִמְצָא בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ וְכוֹרֵךְ פֶּסַח מַצָּה וּמָרוֹר בְּיַחַד כְּדֶרֶךְ שֶׁעָשָׂה הִלֵּל, וְתִתְעוֹרֵר מְאֹד לְמִדָּתוֹ הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל הִלֵּל, שֶׁהָיָה עֲנָוְתָן אֲמִתִּי, וְהָיָה בָּטֵל וּמְבָטֵל בְּעֵינָיו לְגַמְרֵי, וְעַל יְדֵי זֶה הָיָה תָּמִיד אוֹמֵר 'הַלֵּל' וְשֶׁבַח אֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, גַּם הִלֵּל רָאשֵׁי תֵּבוֹת (תְּהִלִּים קמז, ג) הָ'רוֹפֵא לִ'שְׁבוּרֵי לֵ'ב, כִּי אַתָּה אוֹכֵל עַכְשָׁו מַצָּה שֶׁהוּא מֵיכְלָא דְּאַסְוָתָא, מַאֲכָל שֶׁל רְפוּאָה, וְעַל יָדָהּ תִּהְיֶה רְפוּאָה שְׁלֵמָה לִשְׁבוּרוֹן לִבְּךָ וּלְכָל רְמַ"ח אֵיבָרֶיךָ וּשְׁסָ"ה גִּידֶיךָ, וְתֹאכַל הַכּוֹרֵךְ בַּהֶסְבָּה וּבִדְבֵקוּת עֲצוּמָה.

כה.

אַחַר כָּךְ תַּכְרִיז 'שֻׁלְחָן עוֹרֵךְ', וְתֹאכַל סְעוּדַת יוֹם טוֹב בְּשִׂמְחָה רַבָּה, בָּשָׂר וְדָגִים וְכָל מִינֵי מַטְעַמִּים לִכְבוֹד הַחַג,

וְנוֹהֲגִים לְהַתְחִיל עִם אֲכִילַת בֵּיצִים, וְהוּא זֵכֶר לַמִּקְדָּשׁ שֶׁיִּבָּנֶה בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, כִּי הַלַּיְלָה שֶׁחָל בּוֹ פֶּסַח יָחוּל בּוֹ תִּשְׁעָה בְּאָב, וְעַל דֶּרֶךְ הַסִּימָן שֶׁנָּתְנוּ קַדְמוֹנֵינוּ (שלחן ערוך, אורח חיים, סימן תכח, סעיף ג) **א״ת ב״ש, א׳ שֶׁל פֶּסַח יִהְיֶה תִּשְׁעָה בְּאָב, ב׳ שֶׁל פֶּסַח יִהְיֶה שְׁבוּעוֹת**, וְכֵן כֻּלָּם, וּכְבָר נִתְעוֹרְרִים בְּלֵיל פֶּסַח לְבַקֵּשׁ עַל בִּיאַת אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא שֶׁיְבַשֵּׂר אֶת הַגְּאֻלָּה וּבִיאַת הַמָּשִׁיחַ שֶׁיִּבְנֶה לָנוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וּכְמוֹ בְּעֶרֶב תִּשְׁעָה בְּאָב בַּסְּעוּדָה הַמַּפְסֶקֶת נוֹהֲגִים לֶאֱכֹל בֵּיצִים שֶׁהוּא מַאֲכַל אֲבֵלִים (וכמובא בשלחן ערוך, אורח חיים, סימן תקנה, סעיף ב), עַכְשָׁו בְּלֵיל פֶּסַח אוֹכְלִים בֵּיצִים לְהַמְתִּיק אֶת הַדִּין וּמִתְפַּלְּלִים שֶׁלֹּא נִצְטָרֵךְ לְהִתְאַבֵּל יוֹתֵר עַל חָרְבַּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וּכְשִׁיחַת רַבֵּנוּ זַ״ל: ׳כְּשֶׁיּוֹשְׁבִים אֵצֶל הַסֵּדֶר וְאוֹכְלִים מָרוֹר, גַּם יְכוֹנוּ עַל אֲמִירַת קִינוֹת בְּתִשְׁעָה בְּאָב׳, הַיְנוּ שֶׁיְּכַוֵּן בְּהַרְגָּשַׁת טַעַם מְרִירוּת הַמָּרוֹר שֶׁכְּבָר יִתְפַּשֵּׁט מִמְּרִירוּת עוֹלַם הַגָּלוּת וְהַקִּינוֹת וְנִזְכֶּה לַגְּאֻלָּה.

וּמוּבָא מְצַדִּיקִים (עין קהלת יעקב׳ ערך בֵּיצָה) **שֶׁבֵּיצָה רָאשֵׁי תֵּבוֹת י״ב צִ׳רוּפֵי הֱ׳וָ״ה**, שֶׁהֵם כְּלָלִיּוּת כָּל צִרוּפֵי שֵׁם הַוָ״ה בָּרוּךְ הוּא הַמְּאִירִים בִּי״ב חָדְשֵׁי הַשָּׁנָה, וַאֲשֶׁרֵי הַמְכַוֵּן דַּעְתּוֹ בְּלֵיל זֶה בְּעֵת אֲכִילַת הַבֵּיצִים לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ קְדֻשָּׁה גְּדוֹלָה מִי״ב צִרוּפִים אֵלּוּ וּלְהָאִיר עַל עַצְמוֹ אוֹר מִכָּל י״ב חָדְשֵׁי הַשָּׁנָה.

[וּכְדַאי לְזַכֵּר אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר, לְהַשְׁאִיר מָקוֹם בְּמַעֲיִךְ לֶאֱכֹל אֶת הָאַפִּיקוֹמָן לְשֵׁם מִצְוָה, כִּי אַף עַל פִּי שֶׁאַפִּיקוֹמָן זֵכֶר לְקָרְבָּן

פֶּסַח שֶׁהָיָה נֶאֱכָל עַל הַשֹּׂבַע, אֲבָל לֹא עַל אֲכִילָה גַּסָּה חַס וְשָׁלוֹם, וְעַל־כֵּן תְּחַשֵּׁב הֵיטֵב בְּעֵת הַסְּעוּדָה לְהַנִּיחַ מָקוֹם לַאֲכִילַת הָאַפִּיקוֹמָן לְשֵׁם מִצְוָה.]

וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ נוֹהֲגִים בְּעֵת הַסְּעוּדָה בְּלֵיל פֶּסַח לְסַפֵּר לִילָדֵיהֶם וְאַנְשֵׁי בֵיתָם סִפּוּרִים מְעַנְיְנִים מֵהִתְקָרְבוּתָם אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמְכַוְּנִים לְקַיֵּם בָּזֶה מַאֲמַר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים שֶׁאָמְרוּ בְּתוֹךְ הַהַגָּדָה: ׳בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חַיָּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יָצָא מִמִּצְרַיִם׳; וְאֵיזֶה יְצִיאָה מִמִּצְרַיִם יֵשׁ גְּדוֹלָה מִזֶּה, שֶׁזָּכִיתָ לָצֵאת מִכָּל הַמְּצָרִים וְהַדְּחָקוּת שֶׁלְּךָ וְזָכִיתָ לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל וְאֶל תַּלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים, וּבְוַדַּאי יֵשׁ לְכָל אֶחָד אֶת הַסִּפּוּר הַמְיֻחָד שֶׁלּוֹ, וְעַל־כֵּן הוּא עֵת רָצוֹן אָז לְסַפֵּר קָצָת מִזֶּה לִפְנֵי הַיְלָדִים, וּלְהַזְכִּירָם כָּל הַחֲסָדִים וְהָרַחֲמִים שֶׁעָשָׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהוֹצִיא אוֹתְךָ מִמִּצְרַיִם וּלְקָרֵב אוֹתְךָ לְרַבֵּנוּ זַ״ל, וּבָזֶה אַתָּה מְקַיֵּם מִצְוַת סִפּוּר יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּהִדּוּר וּבִשְׁלֵמוּת גְּדוֹלָה.

כו.

בְּסוֹף הַסְּעוּדָה תַּכְרִיז ׳צָפוּן׳ וּתְבַקֵּשׁ שֶׁיָּבִיאוּ לְךָ הָאַפִּיקוֹמָן שֶׁגָּנְבוּ הַיְלָדִים הַיְקָרִים, הַגַּנָּבִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל הַלַּיְלָה, וְעַל פִּי רֹב הֵם מְבַקְּשִׁים כָּל מִינֵי בַּקָּשׁוֹת וּמַתָּנוֹת מַגְזָמוֹת וּמַפְרָזוֹת, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּחַנֵּךְ אֶת יְלָדָיו שֶׁעִקַּר מְבַקְּשָׁם יִהְיֶה בְּעִנְיְנֵי קְדֻשָּׁה

כְּגוֹן סִפְרֵי קֹדֶשׁ אוֹ מִשְׂחָקִים מוֹעִילִים הַמְלַמְּדִים דַּעַת וָשֵׂכֶל, אוֹ טִיּוּלִים מְחַנְּכִים, וְאָז יֵדְעוּ הַיְלָדִים וְגַם הַהוֹרִים שֶׁסָּגְרוּ עֵסֶק טוֹב.

וְלִפְנֵי אֲכִילַת אֲפִיקוֹמָן תַּגִּיד הַ׳יְהִי רָצוֹן׳ הַנִּדְפָּס בְּהַרְבֵּה הַגָּדוֹת, שֶׁיִּהְיֶה נֶחְשָׁב אֲכִילַת אֲפִיקוֹמָן כַּאֲכִילַת קָרְבַּן פֶּסַח הַנֶּאֱכָל עַל הַשֹּׂבַע, וּמְסַפֵּר עַל גְּדוֹלֵי הַצַּדִּיקִים שֶׁבִּשְׁעַת אֲכִילַת אֲפִיקוֹמָן הָיָה נִרְאֶה כְּמוֹ שֶׁהֵם אוֹכְלִים חֲתִיכַת קָרְבַּן פֶּסַח מַמָּשׁ, כִּי אֵלְיָהוּ הַנָּבִיא הֵבִיא לָהֶם בְּשַׂר פֶּסַח מִן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה, אַשְׁרֵיהֶם וְאַשְׁרֵי הַדָּבוּק בָּהֶם!

וְתִזְכֹּר הֵיטֵב, אָהוּבִי אָחִי הַיָּקָר, שֶׁמּוּבָא מִצַּדִּיקִים שֶׁאֲכִילַת אֲפִיקוֹמָן הַנִּקְרֵאת ׳צָפוּן׳ מְסַגֶּלֶת לְכָל מִינֵי יְשׁוּעוֹת וּפְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, כִּי פְּקִידַת יְלָדִים וְזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא נִקְרֵאת עַל שֵׁם צָפוּן, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים יז, יד) ׳וְצָפוּנְךָ תְּמַלֵּא בִטְנָם׳, וּמִמֵּילָא נִכְלָל בָּזֶה גַּם מְצִיאַת הַזִּוּוּג וּשְׁלוֹם בַּיִת, וְכֵן שֶׁפַע שֶׁל פַּרְנָסָה נִקְרָא ׳צָפוּן׳, עַל שֵׁם (אִיּוֹב לז כב): ׳מִצָּפוֹן זָהָב יֵאָתֶה׳, וּדְבֵקוּת הַבּוֹרֵא וְהַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת נִקְרָאִים ׳צָפוּן׳, עַל שֵׁם (תְּהִלִּים לא, כ): ׳מָה רַב טוּבְךָ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירֵאֶיךָ׳, הֲרֵי כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת תְּלוּיוֹת בְּ׳צָפוּן – אֲפִיקוֹמָן׳, וְעַל־כֵּן בִּשְׁעַת אֲכִילַת אֲפִיקוֹמָן גַּם אַתָּה תֵּלֵךְ בְּדַרְכֵי יְלָדֶיךָ וּתְבַקֵּשׁ מִבְּקָשָׁךְ מִלִּפְנֵי אָבִיךָ שֶׁבַּשָּׁמַיִם, וּתְכַוֵּן לְהַמְשִׁיךְ פְּקִידוֹת וְהַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת בְּכָל

הָעֲנָיִים הֵן בְּרוּחָנִיּוּת וְהֵן בְּגַשְׁמִיּוּת, וּבְוַדַּאי תִּזְכֶּה לְסִגּוּר עֵסֶק טוֹב וּמוֹעִיל לְכָל הַחַיִּים.

כז.

אַחַר כָּךְ תַּכְרִיז ״בָּרֵךְ״ וְתִטֹּל מַיִם אַחֲרוֹנִים, וּתְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן מִלָּה בְּמִלָּה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי בִּרְכַּת הַמָּזוֹן הוּא מִצְוֹת עֲשֵׂה מִן הַתּוֹרָה כָּל הַשָּׁנָה, וּמַה מְּאֹד בְּלֵיל פֶּסַח שֶׁזָּכִיתָ לֶאֱכֹל הַמַּצּוֹת וּשְׁאָר אֲכִילוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל הַלַּיְלָה, כַּמָּה עָלֶיךָ לְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן בְּהִתְעוֹרְרוּת רַב, וְתִזְכֹּר אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (סִפֵּר הַמִּדּוֹת, אוֹת אֲכִילָה, חֵלֶק ב׳ סִימָנִים ג, ד): עַל יְדֵי בִּרְכַּת הַמָּזוֹן נִתְוַדַּע הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בָּעוֹלָם, גַּם עַל יְדֵי בִּרְכַּת הַמָּזוֹן נִתְיַשֵּׁב הַמַּלְכוּת מִן הַמְּרִיבוֹת וְהַמִּלְחָמוֹת; הֲרֵי אַתָּה מְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן עַל שִׁלְחָנְךָ בֵּין כְּתָלֶיךָ בֵּיתֶךָ, וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה אַתָּה גּוֹרֵם שֶׁיִּתְוַדַּע הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בָּעוֹלָם, וְיִתְיַשֵּׁב הַמַּלְכוּת דְּקֻדְשָׁה וְיִתְבַּטְּלוּ הַמְּרִיבוֹת וְהַמִּלְחָמוֹת מִן הָעוֹלָם, הַכֹּל בְּלֵיל הַסֵּדֶר, אֵיזֶה זְכוּת נוֹרָא נִתְגַּלְגֵּל לְיָדְךָ! וּכְשֶׁתְּסַיֵּם בִּרְכַּת הַמָּזוֹן תִּשְׁתֶּה כּוֹס שְׁלִישִׁי בַּהֶסְבָּה וְתִשְׂמַח עִם כָּל זֶה מְאֹד.

כח.

אַחַר כָּךְ תִּמְזֹג כּוֹס רְבִיעִי, וְגַם אֶת כּוֹס שֶׁל אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא, וְתִפְתַּח אֶת הַדֶּלֶת לִכְבוֹד אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא, שֶׁבָּא אֶל הַסֵּדֶר שֶׁל

כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּלֵיל פֶּסַח, וּבִפְתִחָךְ אֶת הַדֶּלֶת תַּעֲמֹד בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה וּבְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה וְתַגִּיד בְּפֶה מָלֵא וּבִתְמִימוּת וּבְפִשְׁיטוּת גְּמוּרָה ״בָּרוּךְ הַבָּא״, וּתְצַיֵּר בְּדַעְתְּךָ שֶׁעַכְשָׁו אֵלְיָהוּ נִכְנָס וּבָא לְתוֹךְ בֵּיתְךָ, וְאֶפְשָׁר לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ כָּל מִשְׁאֲלוֹת לִבֶּךָ, וְתַגִּיד בְּקוֹל אַדִּיר וְחָזָק ״שְׁפֹךְ חֲמָתְךָ אֶל הַגּוֹיִם וְגוֹ״ וּתְכַוֵּן הֵיטֵב שֶׁעַכְשָׁו כָּל הַגּוֹיִם וְשׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל יְקַבְּלוּ אֶת כָּל הַמַּגִּיעַ לָהֶם עַל שֶׁעָנוּ וְצָעֲרוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָל מֶשֶׁךְ שָׁנוֹת גָּלוּתֵנוּ, וְאֵלְיָהוּ עוֹמֵד וּמַעִיד עַל זֶה, וּבְקָרוֹב יָבוֹא וְיַבֵּשֵׂר אֶת הַגְּאֻלָּה לְכָל בְּנֵי עוֹלָם.

כט.

אַחַר כָּךְ תַּכְרִיז ״הַלֵּל״ וּתְסַיֵּם אֶת מִזְמוֹרֵי הַלֵּל שֶׁהִתְחַלְתָּ לִפְנֵי הַסְּעוּדָה וַאֲכִילַת מַצָּה, נִמְצָא שֶׁכָּל אֲכִילָתְךָ בְּלֵילָה זֶה כְּרוּכָה וּכְלוּלָה בְּתוֹךְ מִזְמוֹרֵי הַלֵּל לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ, וְתָשִׁיר אֶת הַמִּזְמוֹרִים בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה כְּפִי יְכָלְתֶּךָ, כִּי עַכְשָׁו שׁוֹרָה שִׂמְחָה גְּדוֹלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְתַגִּיד ״הַלֵּל הַגָּדוֹל״ שֶׁהוּא מִזְמוֹר קל״ו, שֶׁהֵם הָעֶשְׂרִים וְשִׁשָּׁה פְּסוּקִים הַמְסַיְּמִים ״כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ״, וּמְכֻוָּנִים כְּנֶגֶד שֵׁם הַוָּיָ״ה בָּרוּךְ הוּא שֶׁעוֹלֶה כ״ו, וּתְכַוֵּן הֵיטֵב שֶׁהַחֶסֶד הֶכִי גָּדוֹל שֶׁעוֹשֶׂה עִמָּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא שֶׁמּוֹסֵר הַחֶסֶד וְהָרַחֲמָנוּת בְּיָדֵינוּ, שֶׁאֲנַחְנוּ נָבִין וְנַכִּיר אֶת גֹּדֶל הַחֶסֶד וְהָרַחֲמִים, וּכְמוֹ שֶׁמְּפָרֵשׁ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן סב)

אֶת הַפָּסוּק (בְּרֵאשִׁית מג, יד) וְאֵל שַׁדַּי יִתֵּן ׳לָכֶם׳ רַחֲמִים, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִמְסֹר אֶת הָרַחֲמָנוּת בְּיָדֶכֶם, עַיֵּן שָׁם; וְזֶהוּ: ׳הוֹדוּ לַה׳ כִּי טוֹב׳, וּמַהוּ הַטּוֹב הֵכִי גָּדוֹל וְהֵכִי מַשְׁלָם? ׳כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׳, שֶׁהַקָּדוֹשׁ מוֹסֵר אֶת הַחֶסֶד אֶל הָעוֹלָם, שֶׁיַּכִּירוּ וְיָבִינוּ אֶת עַצְמָם הַחֶסֶד שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה עִמָּנוּ בְּכָל עֵת.

וְנוֹהֲגִים כְּשֶׁמַּגִּיעִים לַפָּסוּק ׳לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׳ לְהִתְמַהְמֵהַּ קְצָת וְלַחְזֹר עָלָיו כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה, וְהוּא עַל פִּי הַמַּעֲשֶׂה הַיָּדוּעַ מֵהַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע בִּשְׁהוּתוֹ בָּעִיר אִיסְטַנְבּוּל בְּלֵיל פֶּסַח בְּדַרְכּוֹ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁנּוֹדַע לוֹ בְּרוּחַ קָדְשׁוֹ שֶׁיֵּשׁ גְּזֵרָה שֶׁל גֵּרוּשׁ עַל כָּל יְהוּדֵי הַמְּדִינָה לְמָחָרָת בְּיוֹם א׳ שֶׁל פֶּסַח, עַל כֵּן בְּהַגִּיעוֹ לַפָּסוּק ׳לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׳ עָשָׂה תַּחֲנָה, וְחָזַר עָלָיו פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר, וּמָסַר נַפְשׁוֹ לְהַמְתִּיק כָּל הַדִּינִים וּלְבַטֵּל אֶת הַגְּזֵרָה עַד שֶׁפָּעַל יְשׁוּעָה שְׁלֵמָה וְנִפְלָאָה [וְכֵיָדוּעַ כָּל הַסִּפּוּר שֶׁנּוֹהֲגִים לְסַפֵּר בִּשְׁלֵמוּתוֹ בְּיוֹם אַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח], וְעַל כֵּן מִסְגָּל אָז לְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַמְתָּקַת כָּל הַדִּינִים וְהַמְשָׁכַת רַחֲמִים וַחֲסָדִים גְּמוּרִים, וּבִזְכוּת קְדֻשַּׁת הַיּוֹם תִּזְכֶּה לְפָעֳלָ אֶת הַכֹּל.

לֹ.

אַחַר כָּךְ תַּגִּיד תְּפִלַּת ׳נִשְׁמַת כָּל חַי׳ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וּתְכַוֵּן שֶׁעַכְשָׁו אַתָּה כּוֹלֵל עַצְמְךָ בְּיִחַד עִם כָּל הַבְּרִיאָה, דּוֹמֵם צוֹמֵחַ חַי וּמְדַבֵּר, לְבָרֵךְ לְפָאֵר וּלְרוֹמֵם אֶת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאַתָּה מְקַשֵּׁר בְּיַחַד מִדּוֹת לַיְלָה וְיוֹם, כִּי בְּדָרָךְ כְּלָל אוֹמְרִים ׳תְּפִלַּת נִשְׁמַת׳ בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב בַּבֹּקֶר, אֲבָל עַכְשָׁו לַיְלָה כַּיּוֹם יָאִיר, וְגַם כָּל חֹשֶׁךְ לֹא יַחְשִׁיךְ מִמֶּךָּ, וְעַל כֵּן מִתְעוֹרֵר כְּעֵת תְּפִלַּת הַבֹּקֶר, וּבִגְמַר הַהַלֵּל תִּשְׁתֶּה כּוֹס רְבִיעִי בַּהֲסִבָּה, וְתוֹסִיף בְּתוֹךְ הַכּוֹס קְצָת מִכּוֹסוֹ שֶׁל אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא, נִמְצָא שֶׁאַתָּה שׁוֹתֶה מִשִּׁיּוּרֵי כּוֹסוֹ שֶׁל אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא, שֶׁהוּא מֵעֵין יֵין הַמֶּשֶׁמֶר מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית לֶעָתִיד לָבוֹא, וּתְבָרֵךְ בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה ׳עַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן׳, וּתְכַוֵּן לָתֵת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לַהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל שֶׁזָּכִיתָ לְקַיֵּם מִצְוַת שְׁתִיַּת אַרְבַּע כּוֹסוֹת הַלַּיְלָה, שֶׁהֵם אַרְבַּע כּוֹסוֹת שֶׁל גְּאֻלָּה, וְסַיַּמְתָּ עִם כּוֹסוֹ שֶׁל אֵלִיָּהוּ שֶׁיָּבוֹא בִּמְהֵרָה לְבַשֵּׂר אֶת הַגְּאֻלָּה.

לֹא.

אַחַר כָּךְ תַּכְרִיז בְּהִתְעוֹרְרוּת גְּדוֹלָה ׳נִרְצָה׳, וְהוּא הַשִּׁיא וְהַפִּסְגָּה שֶׁל הַסֵּדֶר, שֶׁזָּכִיתָ לְקַיֵּם כָּל מִצְוֹת הַלַּיְלָה וּלְהַגִּיעַ לְהָאָרַת הָרָצוֹן הַמַּפְלָג וּלְהִכָּלֵל בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְגַמְרֵי, כִּי ׳נִרְצָה׳

הוּא תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה לַהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁיִּהְיֶה כָּל עֲשִׂיָּתְךָ שֶׁל לַיְלָה זֶה לְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן לְפָנֵי אֲדוֹן כֹּל, וְאוֹתִיּוֹת **נִרְצָ״ה** הֵם אוֹתִיּוֹת הָרָצ״ן, וְתַגִּיד ׳חֲסַל סִדּוּר פֶּסַח וְכוּ״ בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה וּתְכַוֵּן הֵיטֵב בְּמִלִּין ׳כַּאֲשֶׁר זָכִינוּ לְסַדֵּר אוֹתוֹ כֵּן נִזְכֶּה לַעֲשׂוֹתוֹ׳, שֶׁבְּמְהֵרָה יִבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְנִזְכֶּה לְהַקְרִיב הַקָּרְבָּן פֶּסַח בְּמוֹעֲדוֹ וּבִזְמַנּוֹ וְלִהְיוֹת **לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם.**

לג.

אַחַר כָּךְ תַּשְׁלִים הַזְּמִירוֹת וְהַפִּיּוּטִים הַמְּדֻפָּסוֹת בַּהַגָּדָה, כָּל אֶחָד כְּפִי מִנְהָגוֹ, הָעִקָּר לְאָמְרָם בְּשִׂמְחָה וּבְחֵפֶץ לֵב, כִּי בְּכָל הַזְּמִירוֹת וְהַפִּיּוּטִים הַמְקֻבָּלִים בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יֵשׁ רְזִין וְסוֹדוֹת גְּדוֹלִים, וְעַל כֵּן אֵין לְהִתְרַשֵּׁל מֵהֶם כְּלָל, וְאַחַר כָּךְ, אִם עֲדַיִן נִשְׁאַר לְךָ כֹּחַ, תַּגִּיד ׳שִׁיר הַשִּׁירִים׳ בְּשִׂמְחָה רַבָּה, וְתִזְכֹּר דִּבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְדִים פְּרָק ג מִשְׁנָה ה): ׳כָּל הַשִּׁירִים קֹדֶשׁ וְשִׁיר הַשִּׁירִים קֹדֶשׁ קָדָשִׁים׳; וְלָכֵן מַתְאִים מְאֹד אֲמִירָתָהּ בְּלֵיל הִתְקַדֵּשׁ חַג שֶׁל פֶּסַח לְהוֹסִיף עַל קְדֻשַּׁת הַלַּיְלָה, וְגַם מְבֹאָר בְּמִדְרַשׁ שִׁיר־הַשִּׁירִים־רַבָּה שֶׁפְּסוּקֵי שִׁיר הַשִּׁירִים הֵם שִׁיר וְשֶׁבַח עַל צֵאתָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְעַל קְרִיעַת יַם סוּף, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים א, ט): ״לְסֻסָתִי בִּרְכְבֵי פַרְעֹה דִּמִּיתִיךְ רַעְיָתִי״; וְכֵן (שָׁם שָׁם יא): ״תּוֹרֵי זָהָב נַעֲשֶׂה לָךְ עִם נְקֻדּוֹת הַכָּסֶף״; שֶׁסּוֹבֵב וְהוֹלֵךְ עַל בִּיזַת מִצְרַיִם וּבִיזַת הַיָּם, וְכֵן (שָׁם ב, יא): ״כִּי הִנֵּה

הַסְּתָיו עָבַר הַגֶּשֶׁם חָלַף הָלַךְ לוֹ הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָאָרֶץ עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ", הַמְדֻבָּר מֵחֹדֶשׁ הָאָבִיב שֶׁבּוֹ יָצָאנוּ מִמִּצְרַיִם.

וְכֵן נָתְנוּ רֶמֶז בַּפְּסוּק (שָׁם ד, ג): "כְּחוּט הַשָּׁנִי שִׂפְתוֹתַיִךְ וּמִדְבָּרֵךְ נָאוֶה כְּפֶלַח הָרִמּוֹן רַקָּתֵךְ מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ", 'כְּחוּט הַשָּׁנִי שִׂפְתוֹתַיִךְ' זֶה פֶּסַח - פֶּה סָח, כַּמּוּבָא (עֵץ לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עד), 'וּמִדְבָּרֵךְ נָאוֶה' - כִּי יָצָא הַדִּבּוּר מִן הַגְּלוּת וְקִבְּלוּ דִּבּוּר נָאוֶה, 'כְּפֶלַח הָרִמּוֹן רַקָּתֵךְ' - וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת נז.): אֲפִלּוּ רֵיקָנִין שֶׁבָּךְ מְלֵאִים מִצְוֹת כְּרִמּוֹן, שֶׁזֶּהוּ לֵיל פֶּסַח שֶׁאֲפִלּוּ הָאֲנָשִׁים הֲכִי פְּשׁוּטִים מְלֵאִים מִצְוֹת כְּרִמּוֹן, 'מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ' - 'לְצַמָּתֵךְ' אוֹתִיּוֹת 'מַצַּת לָךְ', כִּי כֻּלָּם אוֹכְלִים אָז מַצָּה שֶׁהִיא מַאֲכַל הָאֱמוּנָה, וּמִתְקַדְּשִׁים בִּקְדֻשָּׁה עֶלְיוֹנָה, וְעַל כֵּן כָּל שִׁיר הַשִּׁירִים קֹדֶשׁ הַדֶּק הֵיטֵב לִיצִיאַת מִצְרַיִם.

וְגַם הֲלֹא רַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר (שִׂיחוֹת הָר"ן, סִימָן רמג) שֶׁכָּל הָרְפוּאוֹת שֶׁבָּעוֹלָם כֻּלָּם כְּלוּלִים בְּשִׁיר הַשִּׁירִים, וְצִוָּה לְאֶחָד שֶׁהָיָה אֶצְלוֹ חוֹלֶה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, שֶׁיָּקוּם קֹדֶם אוֹר הַיּוֹם וְיֹאמַר שִׁיר הַשִּׁירִים כֻּלּוֹ, וְכֵן הָיָה, שֶׁתֶּכֶף הָיָה שִׁנּוּי לְהַחוֹלֶה וְחָזַר לְאֵיתָנוֹ, וַהֲרֵי הַלַּיְלָה עָסַקְנוּ בִּרְפוּאוֹת קְדוֹשׁוֹת עַל יְדֵי אֲכִילַת מַצָּה - מֵיכְלָא דְּאַסְוָתָא, וְעַכְשָׁו הֲרֵי הוּא קֹדֶם לְאוֹר הַיּוֹם, אִם כֵּן מַתְאִים מְאֹד קְרִיאַת שִׁיר הַשִּׁירִים בְּעֵת הַזֹּאת, וְיִתְקַיֵּם בָּנוּ (שָׁם ד ז) "כֻּלָּךְ

יָפָה רַעְיָתִי וּמוּם אֵין בָּךְ", וְנִזְכֶּה לִרְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּגוּף לֵב וָנֶפֶשׁ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

לג.

אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר, בַּבֹּקֶר תֵּלֵךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת שַׁחֲרִית וְלִשְׁמֹעַ קְרִיאַת הַתּוֹרָה וּלְהִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת מוּסָף עִם 'בִּרְכַּת טַל', כִּי בְּמוּסַף יוֹם רִאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח מַתְחִילִים לוֹמַר 'מוֹרִיד הַטָּל', וְהַקֶּשֶׁר שֶׁל בִּרְכַּת טַל לְיוֹם רִאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח הוּא מֵחָמַת שֶׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ הִתְבָּרֵךְ בְּטַל מִיִּצְחָק אָבִיו בְּלֵיל פֶּסַח (פִּרְקֵי דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, פֶּרֶק לב), כְּשֶׁהֵבִיא לוֹ אֶת הַמַּטְעַמִּים וְהַמַּאֲכָלִים שֶׁל הַלַּיְלָה (כְּמוּבָא בְּפֵרוּשׁ רַשִׁ"י בְּרֵאשִׁית כז, ט), אָז קִבֵּל בִּרְכַּת הַטַּל, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם שָׁם כח): "וְיִתֶּן לְךָ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם" וְגוֹ', וּבִרְכַּת הַטַּל כּוֹלֶלֶת כָּל הַבְּרָכוֹת הֵן בְּרוּחָנִיּוּת וְהֵן בְּגַשְׁמִיּוּת, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה סו, ג): 'מִטַּל הַשָּׁמַיִם' זֶה הַמָּן, 'וּמִשְּׁמַנֵּי הָאָרֶץ' זֶה הַבְּאֵר וְכוּ', דָּבָר אַחֵר, 'מִטַּל הַשָּׁמַיִם' זֶה מִקְרָא, 'וּמִשְּׁמַנֵּי הָאָרֶץ' זוֹ מִשְׁנָה, 'דָּגָן' זֶה תַּלְמוּד, 'תִּירוֹשׁ' זֶה אַגָּדָה, נִמְצָא שֶׁהִתְבָּרֵךְ יַעֲקֹב בְּאוֹתָהּ עֵת עִם כָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁלְּמַעְלָה וְשֶׁלְּמַטָּה.

עַל־כֵּן אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר, תְּכַוֵּן בְּעֵת בִּרְכַּת הַטַּל לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמְךָ שֶׁפַע קֹדֶשׁ הֵן בְּרוּחָנִי וְהֵן בְּגַשְׁמִי, וְתִזְכֹּר שֶׁטַּל שֶׁל בְּרָכָה הוּא טַל שֶׁל תְּחִיָּה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה כו, יט): "יִחְיוּ

מֵיֶּיךָ נִבֶּלְתִּי יְקוּמוּן הָקִיצוּ וְרַנְּנוּ שׁוֹכְנֵי עָפָר כִּי טַל אוֹרוֹת טַלֶּךָ״ וְגוֹ׳, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשַׁלְמִי בְּרָכוֹת לח:): ׳אֵין הַמֵּתִים חַיִּים אֶלָּא בִּטְלָלִים׳; וְתָקוּם וְתַתְחִיל לְחִיּוֹת מֵחָדָשׁ, כְּמוֹ תְּחִיַּת הַמֵּתִים מַמָּשׁ, אֲשֶׁר עַל כֵּן תִּקָּנוּ הַזְכָּרַת טַל בִּבְרַכַּת מְחַיֵּה מֵתִים, וְתַתְחִיל לִלְמֹד תּוֹרָה עִם חֶשֶׁק חָדָשׁ, וְאָז יִתְקַיֵּם אָצְלְךָ מַאֲמַר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יַלְקוּט יְשַׁעְיָה פֶּרֶק כו רֶמֶז תלא): כָּל הַמִּשְׁתַּמֵּשׁ בְּטַל תּוֹרָה, טַל תּוֹרָה מְחַיֵּהוּ, וְתִהְיֶה בְּרִיָּה חֲדָשָׁה לְגַמְרֵי.

לד

אַחַר הַתְּפִלָּה תֵּלֵךְ הַבַּיְתָה לֶאֱכֹל סְעוּדַת יוֹם טוֹב בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה, בָּשָׂר וְדָגִים וְכָל מִינֵי מַטְעַמִּים, וּתְכַוֵּן לְקַיֵּם מִצְוַת שִׂמְחַת יוֹם טוֹב שֶׁהוּא מִצְוַת עֲשֵׂה מִן הַתּוֹרָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים טז, יד - טו): וְשָׂמַחְתָּ בְּחַגֶּךָ וְגוֹ׳ וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ, וְתִזְכֹּר אֲהוּבֵי אָחִי הַיָּקָר, שֶׁבְּכָל פַּעַם שֶׁאַתָּה מְשַׂמֵּחַ עַצְמְךָ בֶּחָג, הֵן בְּשִׂמְחָה רוּחָנִית שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה, וְהֵן בְּשִׂמְחָה גַּשְׁמִית שֶׁל אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, אַתָּה מְקַיֵּם מִצְוַת עֲשֵׂה זוֹ, וּשְׂכָרְךָ גָּדוֹל מְאֹד בָּזֶה וּבַבָּא לָנֶצַח.

לה.

אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר, בְּלֵיל שֵׁנִי שֶׁל פֶּסַח תָּכִין עַצְמְךָ בְּהִתְעוֹרְרוּת עֲצוּמָה לִקְרַאת מִצְוַת סְפִירַת הָעֹמֶר, וְתִשְׂמַח מְאֹד שֶׁעָכְשָׁו מַתְחִילָה תְּקוּפָה קְדוֹשָׁה חֲדָשָׁה שֶׁל שִׁבְעָה שָׁבוּעוֹת, תֵּשַׁע וְאַרְבָּעִים יוֹם, שֶׁבָּהֶם מְקֻיָּמִים מִצְוַת סְפִירַת הָעֹמֶר, וְסוֹפְרִים הַיָּמִים לְהַגִּיעַ לְחַג הַשָּׁבוּעוֹת וְקַבָּלַת הַתּוֹרָה בַּיּוֹם הַחֲמִשִּׁים, וְתַגִּיד ׳לְשֵׁם יִחוּד׳ בְּיַחַד עִם הַצִּבּוּר בְּהִתְעוֹרְרוּת רַב, וְאַחַר כָּךְ תַּגִּיד הַבְּרָכָה וְהַסְּפִירָה בְּקוֹל גָּדוֹל הַמְעוֹרֵר הַכַּוָּנָה, וּבְהַרְבֵּה סִדּוּרִים מַדְפִּיס לְכַוֵּן בְּהַוְכָּרַת הַשֵּׁם אֶת צֵרוּף יו״ד ה״א וא״ו ה״א שֶׁהוּא בְּגִימַטְרִיָּא מ״ה, וּבְאוּר פְּשׁוּט בָּזֶה הוּא לְכַוֵּן שֶׁעַכְשָׁו עַל יְדֵי מִצְוַת סְפִירַת הָעֹמֶר, אַתָּה נַעֲשֶׂה ׳מָה׳ לְגַמְרֵי, בָּטֵל וּמְבֻטָּל בְּאוֹר הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּבְכָל יוֹם אַתָּה זוֹכֶה לְהִתְקַדֵּשׁ בְּעוֹד מִדָּה וְעוֹד סְפִירָה בְּקֶדֶשָׁה עֶלְיוֹנָה, הֶחֵל מֵחֶסֶד שֶׁבְּחֶסֶד, וְאַחַר כָּךְ גְּבוּרָה שֶׁבְּחֶסֶד וְתִפְאֶרֶת שֶׁבְּחֶסֶד וְכוּ׳ וְכוּ׳ עַד מַלְכוּת שֶׁבְּמַלְכוּת, וּכְמוֹ שֶׁאוֹמְרִים בַּתְּפִלָּה שֶׁלְּאַחַר הַסְּפִירָה, וְתִשְׂמַח מְאֹד עִם מִצְוָה נְדִירָה זֹאת, וְתַגִּיד בְּכָל פַּעַם בְּתִשּׁוּקָה גְּדוֹלָה ׳וְעַל־יְדֵי־זֶה יִשְׁפַּע שֶׁפַע רַב בְּכָל הָעוֹלְמוֹת׳, וּתְצַיֵּר לְעַצְמְךָ שֶׁאַתָּה גּוֹרֵם עַכְשָׁו הוֹרָקַת שֶׁפַע רַב וְקָדוֹשׁ בְּכָל הָעוֹלְמוֹת, וְזֶה חֶלְקְךָ לָנֶצַח.

וְדַע לְךָ אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר, שֶׁחֲסִידִים וְאַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה נוֹהֲגִים

לִסְפֹּר סְפִירַת הָעֹמֶר בְּלִי בְּרָכָה כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים בְּמֶשֶׁךְ הַיּוֹם, בְּכָל פַּעַם שֶׁמַּזְכִּירִים עַצְמָם מִקְדֶּשֶׁת הַזְּמַן, וְעַל כֵּן גַּם אַתָּה תַּעֲשֶׂה כֵּן, וְתָאִיר עַל עַצְמְךָ אוֹר גָּדוֹל מֵאוֹר הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְתִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל הַשָּׂגַת ״מָה״ בִּשְׁלֵמוּת, בָּטֵל וּמְבֻטָּל בָּאוֹר הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְתִהְיֶה בְּרִיָּה חֲדָשָׁה לְגַמְרֵי.

וּכְדַאי לְךָ לִזְכֹּר אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת סְפִירַת הָעֹמֶר, חֵלֶק ב׳, סִימָן א), שֶׁעַל יְדֵי סְפִירַת הָעֹמֶר נְצוֹלִין מִגְּרוּשׁ, הַיְנוּ מִלִּהְיוֹת מְגֹרָשׁ מִמַּחֲנֶה דִּקְדֻשָּׁה, וְגַם מִלִּהְיוֹת גָּרוּשׁ בַּבַּיִת חַס וְשָׁלוֹם, כִּי עַל יְדֵי שֶׁאַתָּה נַעֲשֶׂה ״מָה״ לְגַמְרֵי, אֵין שׁוּם בְּרִיָּה יְכוֹל לְהוֹצִיא אוֹתְךָ מִמְּקוֹמְךָ, וְגַם תִּזְכֶּה לְשָׁלוֹם בַּיִת אֱמִתִּי, וְיִשְׂרֵה בֵּינֵיכֶם אַהֲבָה וְאַחֲוָה שָׁלוֹם וְרֵעוּת.

גַּם אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (שָׁם, סִימָן ג): עַל יְדֵי סְפִירַת הָעֹמֶר יְכוֹלִין לְהַכְנִיעַ אֶת הַמָּסוֹר, סִימָן ״לָעֹמֶר״ רָאשֵׁי תֵּבוֹת מֵ׳אַגְרָא דְּ׳מָא לְ׳בִירָא עֲ׳מִיקְתָּא, נִמְצָא שֶׁבְּכֹחַ מִצְוַת סְפִירַת הָעֹמֶר אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעַ אֶת כָּל הַמִּתְנַגְּדִים וְהַחוֹלְקִים עַל הַקְּדֻשָּׁה, וְרָאוּי לְךָ לְהִתְפַּלֵּל עַל זֶה כָּל יְמֵי הַסְּפִירָה, שֶׁכָּל הַמּוֹסָרִים וְהַמַּלְשִׁינִים וְהַמִּתְנַגְּדִים עַל הַקְּדֻשָּׁה יִתְבַּטְּלוּ כֹּחָם לְגַמְרֵי וְתִזְכֶּה לִרְאוֹת בִּישׁוּעַת ה׳ בְּכָל הָעִנְיָנִים.

[וּבְחוּץ לָאָרֶץ שֶׁעוֹרְכִים אֶת הַסֵּדֶר גַּם בְּלֵיל שֵׁנִי שֶׁל פֶּסַח, כְּמַעֲשֵׂהוּ בָּרִאשׁוֹן כֵּן מַעֲשֵׂהוּ בַּשֵּׁנִי, רַק מוֹסִיפִין מִצְוַת סְפִירַת

הָעֹמֶר, וְאָמְרוּ צַדִּיקִים שֶׁנִּתְּנוּ לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַגָּרִים בְּחוּץ לָאָרֶץ יוֹם טוֹב שֵׁנִי, כְּעֵין פְּצוּיִים וּפִיּוּס עַל שֶׁלֹּא זָכוּ עֲדַיִן לַעֲלוֹת וְלָגוּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְרָאוּי לָהֶם לְהַרְגִּישׁ בְּיוֹם שֵׁנִי הֶאָרָה מֵעֵין קְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּלְהִתְפַּלֵּל שֶׁיִּזְכּוּ לְהִתְגַּבֵּר עַל כָּל הַמְּנִיעוֹת, וְלַעֲלוֹת לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּלְחוֹנֵן אֶת עֶפְרָהּ וּלְהִתְדַּבֵּק בִּקְדֻשָּׁתָהּ].

לו.

אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר, אִם תִּזְכֶּה לְהַתְחִיל בְּיוֹם שֵׁנִי שֶׁל פֶּסַח אֶת לִמּוּד שַׁ״ס קָטָן, שֶׁהוּא לִמּוּד מַסֶּכְתּוֹת שְׁבוּעוֹת וְסוֹטָה, אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי הָרִאשׁוֹנִי־תֵּבוֹת שֶׁל שְׁנֵי מַסֶּכְתּוֹת אֵלּוּ שְׁ׳בוּעוֹת ס׳וֹטָה הוּא שַׁ״ס, וּמִנְהָגָם שֶׁל הָרַבָּה צַדִּיקִים לְסַיֵּם שְׁנֵי מַסֶּכְתּוֹת אֵלּוּ בִּימֵי הָעֹמֶר, כִּי בִּשְׁנֵיהֶם יֵשׁ מ״ט דַּפִּים בְּדִיּוּק, כְּנֶגֶד מ״ט יְמֵי הָעֹמֶר, וְהַקֶּשֶׁר לִשְׁנֵי מַסֶּכְתּוֹת אֵלּוּ בִּימֵי הָעֹמֶר מְבֹאָר, כִּי מַסֶּכֶת שְׁבוּעוֹת בְּנוּיָה עַל כָּל עִנְיְנֵי שְׁבוּעוֹת וּבְטוּיִים, וּמִזְּכָּר הָרַבֵּה פְּעָמִים בְּמַסֶּכֶת שְׁבוּעוֹת אֶת הַלָּשׁוֹן ׳מַשְׁבֵּעַ וְעוֹמֵד מֵהַר סִינַי׳, וְעַל כֵּן יֵשׁ בְּלִמּוּדוֹ הֲכָנָה גְּדוֹלָה לִקְרַאת חַג הַשָּׁבוּעוֹת הַמַּגִּיעַ בְּסוֹף יְמֵי הָעֹמֶר, שֶׁאָז נִשְׁבְּעוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לִהְיוֹת נֶאֱמָנִים לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

וְכֵן מַסֶּכֶת סוֹטָה מְחֻבֶּרֶת מְאֹד לִימֵי הַסְּפִירָה, כִּי אִיתָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (רַעְיָא מְהֵימְנָא פָּרָשַׁת אֱמֹר צז.) שֶׁיְּמֵי הָעֹמֶר הֵם ׳בְּדִיקוּ דְּאֵשֶׁת

חַיִל׳, הַבְּדִיקָה שֶׁל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַנִּקְרָאוֹת ׳אֶשֶׁת חַיִל׳ לִרְאוֹת אִם הֵן נֶאֱמָנוֹת אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁבּוֹדְקִים אֶת הַסּוֹטָה אִם הִיא נֶאֱמֶנֶת לְבַעְלָהּ, וְעוֹבְרִים עֲלֵיהֶם כָּל מִינֵי עֲבֵיוֹת וְגַשְׁמִיּוּת, קְטָנוּת וְחַשְׁכוּת, כְּדֵי לִרְאוֹת אִם יַחֲזִיקוּ מַעֲמָד וְלֹא יִבְרְחוּ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, רַק אַדְרַבָּה! יִתְחַזְּקוּ בְּיוֹתֵר בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה וּלְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִם נִשְׁאָרִים חֲזָקִים בַּעֲבוֹדָתָם, אָז נִתְקַיֵּם אֶצְלָם הַפָּסוּק (בְּמִדְבַּר ה, יג) ״וְאִם לֹא נִטְמְאָה הָאִשָּׁה וּטְהוֹרָה הִוא וְנִקְתָה וְנִזְרְעָה זָרַע״, שֶׁיְּקַבְּלוּ הַשְׁפָּעוֹת נִפְלָאוֹת בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, בָּנִי חַיֵּי וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי, וְיִזְכּוּ בְּחַג הַשָּׁבוּעוֹת לְמֹחִין קְדִישִׁין עֶלְיוֹנִים וּלְהַגִּיעַ לְשַׁעַר נו״ן שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה, עַל־כֵּן יֵשׁ שַׁיְכוּת גְּדוֹלָה לִשְׁנֵי מַסֶּכְתּוֹת אֵלּוּ בִּימֵי הָעֹמֶר, וְאַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְסַיְּמָם אָז.

לח.

אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר, תִּרְאֶה בִּימֵי חֹל הַמּוֹעֵד לְהִתְנַהֵג בִּקְדֻשָּׁה וּבְדֶרֶךְ־אֶרֶץ גְּדוֹלָה, וּלְכַבֵּד אֶת הַמּוֹעֵד מְאֹד, וְלָזֶהֵר שֶׁלֹּא לְבַזּוֹתָהּ חַס וְשָׁלוֹם, וְכִדְאִיתָא בַּמִּשְׁנָה (אָבוֹת ג, יא): הַמְבַזֶּה אֶת הַמּוֹעֲדוֹת וְכוּ׳, אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אֵין לוֹ חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא; וּפֵרֵשׁ ר׳ עוֹבַדְיָה מִבַּרְטְנוּרָא: ׳הַמְבַזֶּה אֶת הַמּוֹעֲדוֹת׳ - יָמִים שֶׁל חֹל הַמּוֹעֵד, עוֹשֶׂה בָּהֶן מְלָאכָה אוֹ נוֹהֵג בָּהֶן מִנְהַג חֹל בַּאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, עַיֵּן שָׁם; הֲרֵי

צָרִיכִין לְזָהֵר מְאֹד עַל קְדֻשַּׁת חֹל הַמּוֹעֵד, וְעַל־כֵּן תַּלְבִּישׁ בִּגְדֵי שַׁבָּת וְיוֹם טוֹב בְּחֹל הַמּוֹעֵד, וְתֹאכְלוּ סְעוּדוֹת מְכֻבָּדוֹת, וְתִשְׁמֹר מְאֹד מִלְּלֶכֶת לְטִיּוּלִים מְפֻקְפָּקִים, וְתֵלֵךְ אַךְ וְרַק לִמְקוֹמוֹת שְׁמוּרִים וּצְנוּעִים, וּכְדַאי לְזָכֹר אֶת הַמּוּבָא בַּשֻּׁלְחָן־עָרוּךְ וּבַפּוֹסְקִים (אֹרַח־חַיִּים, סִימָן תצב) שֶׁתְּקָנוּ תַּעֲנִיּוֹת בה״ב, שֵׁנִי חֲמִישִׁי וְשֵׁנִי, אַחַר הֶחָג, כְּדֵי לְכַפֵּר אִם לֹא שָׁמְרוּ עַל קְדֻשָּׁתָם כָּרָאוּי, וְהוּא בָּנוּי עַל דִּבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קִדּוּשִׁין פא.): סָקָבָא דְּשַׁתָּא רִיגְלָא - הַזְּמַן שֶׁבּוֹ יֵשׁ חֲשָׁשׁ גְּדוֹל בְּיוֹתֵר לָבוֹא לִידֵי עֲבֵרָה הוּא בִּימוֹת הָרֶגֶל; וּמוּבָא שָׁם בַּתּוֹסְפוֹת, שֶׁלָּכֵךְ נֶהֱגוּ לְהִתְעַנּוֹת לְאַחַר פֶּסַח וּלְאַחַר סֻכּוֹת, עַיֵּן שָׁם; וְעַל כֵּן אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר, תִּהְיֶה חָכָם שֶׁעֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ, וְתִשְׁמֹר מְאֹד עַל קְדֻשַּׁת הֶחָג, וְתִזָּהֵר לָלֶכֶת רַק לִמְקוֹמוֹת שְׁמוּרִים וּצְנוּעִים וְכָךְ לֹא תַּגִּיעַ לִידֵי שׁוּם מִכְשׁוֹל וְעָוֹן חַס וְשָׁלוֹם, וְתִזְכֶּה לְפֶסַח מֵאִיר וְשָׂמֵחַ.

לט.

אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר, בְּהַגִּיעֲךָ לְשַׁבַּת חֹל הַמּוֹעֵד פֶּסַח תִּשְׂמַח מְאֹד, כִּי עַכְשָׁו מִתְאַחֲדִים וּמִתְחַבְּרִים כָּל הַזְּמַנִּים בְּיַחַד, שַׁבָּת מוֹעֵד וְחֹל, וּמִכֻּלָּם בְּיַחַד נַעֲשֶׂה קְדֻשָּׁה גְּדוֹלָה מְאֹד, עַל דֶּרֶךְ הַכָּתוּב (קֹהֶלֶת ד, יב): ״וְהַחוּט הַמְשֻׁלָּשׁ לֹא בִמְהֵרָה יִנָּתֵק״; עַל־כֵּן תִּשְׂמַח כָּל הַשַּׁבָּת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְתִתְעוֹרֵר מְאֹד בְּעֵת אֲמִירַת שִׁיר הַשִּׁירִים שֶׁנּוֹהֲגִים בְּרֹב קְהִלּוֹת הָאַשְׁכְּנַזִּים לִקְרֹא בְּצִבּוּר

לִפְנֵי קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּשַׁבַּת חֹל הַמּוֹעֵד פֶּסַח כַּמּוּבָא בַּשֻּׁלְחָן־עָרוּךְ (אֹרַח־חַיִּים, סִימָן תצ, סְעִיף ט בְּרֶמ״א), וְיֵשׁ לְמָגֵלַת שִׁיר הַשִּׁירִים קֶשֶׁר גָּדוֹל לְחַג הַפֶּסַח וִיצִיאַת מִצְרַיִם, וְכַמְבֹאָר הֵיטֵב בְּמִדְרַשׁ שִׁיר־הַשִּׁירִים־רַבָּה, וּכְדַאי לִלְמֹד אֶת הַמִּדְרָשׁ בְּעִתּוֹ וּבִזְמַנּוֹ, וְלִרְאוֹת אֶת גֹּדֶל הַחֲסָדִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עָשָׂה עִמָּנוּ בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וּקְרִיעַת יַם סוּף, וְיֵשׁ שֶׁקּוֹרְאִים שִׁיר הַשִּׁירִים מִתּוֹךְ מְגִלָּה כְּשֵׁרָה וְעִם בְּרָכָה ׳עַל מִקְרָא מְגִלָּה׳, וְכֵן הוּא מִנְהַג הַגְּרָ״א וְעוֹד.

גַּם תִּתְעוֹרֵר מְאֹד בִּקְרִיאַת הַפְּטָרַת הַיּוֹם שֶׁל שַׁבַּת חֹל הַמּוֹעֵד פֶּסַח, שֶׁהוּא בְּסֵפֶר יְחֶזְקֵאל (פֶּרֶק לז, א - כח) מֵעְנְיַן הָעֲצָמוֹת הַיְבֵשׁוֹת שֶׁהָיְתָה יְחֶזְקֵאל הַנָּבִיא בְּבִקְעַת דּוּרָא, וְתִתְעוֹרֵר מִזֶּה שֶׁגַּם לְךָ יֵשׁ תִּקְוָה טוֹבָה לְהַחָיוֹת וּלְרַעֲנֵן עַצְמוֹתֶיךָ מֵחָדָשׁ, וַאֲפִלּוּ שֶׁנִּדְמֶה לְךָ שֶׁאַתָּה יָבֵשׁ וְחָרוּב מִכֹּל וְכֹל, כְּמוֹ עֲצָמוֹת יְבֵשׁוֹת מַמָּשׁ, אֲבָל עַל יְדֵי הִתְקָרְבוּת לְצַדִּיקִים תּוּכַל לָקוּם וְלִחְיוֹת מֵחָדָשׁ, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לִיחֶזְקֵאל (שָׁם יא): בֶּן אָדָם הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה, הִנֵּה אוֹמְרִים יָבְשׁוּ עַצְמוֹתֵינוּ וְאָבְדָה תִקְוָתֵנוּ נִגְזַרְנוּ לָנוּ, לָכֵן הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה אֲנִי פֹּתֵחַ אֶת קִבְרוֹתֵיכֶם וְהַעֲלֵיתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עַמִּי וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל אַדְמַת יִשְׂרָאֵל וְגוֹ׳; וְקוֹרִין אֶת זֶה בְּשַׁבַּת חֹל הַמּוֹעֵד פֶּסַח דַּיְקָא, כִּי הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה הָיוּ מִבְּנֵי שֵׁבֶט אֶפְרַיִם שֶׁדָּחֲקוּ אֶת הַקֵּץ וְיָצְאוּ מִמִּצְרַיִם לִפְנֵי

הַזְּמַן בְּלִי הַסְכָּמַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְנֶהֶרְגוּ עַל יְדֵי הַפְּלִשְׁתִּים, כִּי מִדְּחִיקַת הַשָּׁעָה בָּאִים כָּל הַצָּרוֹת (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, גְּזֵלָה, הֲלָכָה ה), וְעַל־כֵּן עַכְשָׁו בִּימֵי פֶּסַח, שֶׁיָּצְאוּ מִמְּצָרִים עַל פִּי צִוּוּי ה׳ וְהוֹרָאַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, אָז הַזְּמַן לְתַקֵּן כָּל זֶה וּלְחַדֵּשׁ וּלְרַעֲנֵן הַלַּחְלוּחִית שֶׁבָּעֲצָמוֹת וּלְהַתְחִיל חַיִּים חֲדָשִׁים כְּמוֹ תְּחִיַּת הַמֵּתִים מַמָּשׁ.

מ.

זְכֹר נָא, אֲהוּבֵי אָחִי הַיָּקָר, שֶׁבְּסוֹף הֶחָג מַגִּיעִים לְיוֹם שְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח שֶׁבּוֹ יֵשׁ גִּלּוּי שְׁכִינָה נוֹרָא מְאֹד שֶׁל קְרִיעַת יַם סוּף, וַאֲפִלּוּ שִׁפְחָה עַל הַיָּם רָאֲתָה מַה שֶּׁלֹּא רָאָה יְחֶזְקֵאל בֶּן בּוּזִי וּשְׁאָר כָּל הַנְּבִיאִים, וְעָנְתָה וְאָמְרָה ״זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ״, וְנוֹהֲגִים לְהִתְקַבֵּץ יַחַד אֲצֶל צַדִּיקִים בְּלֵיל שְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח, וְלִשְׁתּוֹת לְחַיִּים וְלוֹמַר שִׁירַת הַיָּם בְּיַחַד, כִּי מִתְגַּלֶּה בְּלַיְלָה זֶה אוֹר גָּדוֹל לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְחוֹזְרִים וְנַעֲשִׂים הַנְּפָשִׁים שֶׁל קְרִיעַת יַם סוּף מַמָּשׁ, וְהַזְּמַן מְסֻגָּל מְאֹד לְבַקֵּשׁ וְלִפְעֹל בּוֹ כָּל מִינֵי יְשׁוּעוֹת וְרַחֲמִים בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, וּבִפְרָט בִּדְבָרִים הַנִּמְשָׁלִים לִקְרִיעַת יַם סוּף, כְּמוֹ מְצִיאַת הַזִּוּוּג וְהַשָּׂגַת פַּרְנָסָה, שֶׁעֲלֵיהֶם אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ב, וּפְסָחִים קיח.) שֶׁהֵם קָשִׁין כִּקְרִיעַת יַם סוּף, כִּי בִּזְמַן שֶׁנִּקְרַע הַיָּם, וְיָצָא מִגֶּדֶר קָשֶׁה לְגֶדֶר קַל, אָז הַזְּמַן לִפְעֹל גַּם עַל שְׁאָר כָּל הַדְּבָרִים שֶׁיֵּצְאוּ מִגֶּדֶר קָשֶׁה לְקַל,

וְיִזְכֶּה לִמְצֹא אֶת זִוּוּגוֹ בְּקַלּוּת וְיִהְיֶה לוֹ שָׁלוֹם בַּיִת, וְגַם יִזְכֶּה לְפַרְנָסָה בְּשֶׁפַע.

עַל־כֵּן אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר, אַל תִּהְיֶה בַּטָּלָן, וּתְנַצֵּל יוֹם קָדוֹשׁ זֶה עִם הַרְבֵּה תְּפִלּוֹת וּבַקָּשׁוֹת עַל כָּל אֲשֶׁר תִּשְׁאָלְךָ נַפְשֶׁךָ, וּבְוַדַּאי בְּכֹחַ קְדֻשַּׁת הַיּוֹם תִּזְכֶּה לִפְעֹל כָּל מִשְׁאֲלוֹת לִבְּךָ לְטוֹבָה וְתִרְאֶה בִּישׁוּעַת ה׳ בְּכָל הָעִנְיָנִים.

מא.

אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר! זְכֹר נָא שֶׁבְּנְעִילַת הֶחָג בִּשְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח [וּבְחוּץ לָאָרֶץ בְּאַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח] , נוֹהֲגִים לִטֹּל יָדַיִם וְלֶאֱכֹל ׳סְעוּדַת הַבַּעַל שֵׁם טוֹב׳ שֶׁגַּם נִקְרֵאת ׳סְעוּדַת הַמָּשִׁיחַ׳, כִּי אָז קָרָה הַנֵּס הַגָּדוֹל לַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע שֶׁנִּצַּל מִמָּוֶת לְחַיִּים בְּדַרְכּוֹ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְנָהוּג אֵצֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ, וְכֵן אֵצֶל כַּמָּה עֲדוֹת שֶׁל חֲסִידִים, בְּפָרָט אֵלּוּ שֶׁהֵם נֶכְדֵי הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ, כְּמוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל, לְסַפֵּר הַסִּפּוּר בְּמִלּוּאוֹ, כִּי הַסִּפּוּר מָלֵא יִרְאַת שָׁמַיִם וְהִתְעוֹרְרוּת גְּדוֹלָה לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, וּכְמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רמח) שֶׁסִּפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת מְצַדִּיקִים הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, כִּי עַל יְדֵי סִפּוּרִים מְצַדִּיקִים נִתְעוֹרֵר וְנִתְלַהֵב הַלֵּב בְּהִתְעוֹרְרוּת גָּדוֹל לַהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּחֵשֶׁק נִמְרָץ מְאֹד, כִּי הָרְשִׁימוּ שֶׁעָשָׂה אוֹתוֹ הַצַּדִּיק שֶׁמְּסַפְּרִין מִמֶּנּוּ, עַל יְדֵי עֲבוֹדָתוֹ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, זֹאת הָרְשִׁימוּ נִתְעוֹרֶרֶת

בְּעֵת שֶׁמְּסַפְּרִין מֵהַצַּדִּיק, וְהִיא מְעוֹרֶרֶת לַהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּהִתְעוֹרְרוּת גָּדוֹל, וְכֵן אִיתָא בְּסֵפֶר־הַמִּדּוֹת (אוֹת מָשִׁיחַ, חֵלֶק ב׳, סִימָן א): ׳עַל יְדֵי סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל צַדִּיקִים מַמְשִׁיכִין אוֹר שֶׁל מָשִׁיחַ בָּעוֹלָם, וְדוֹחֶה הָרְבֵּה חֹשֶׁךְ וְצָרוֹת מִן הָעוֹלָם׳; עַל־כֵּן נוֹהֲגִין לְסַפֵּר אָז הַסִּפּוּר שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם הַקָּדוֹשׁ זי״ע שֶׁמִּמֶּנּוּ נוֹלַד רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהוּא מֵכִין אֶת כָּל בָּאֵי עוֹלָם לְקַרַאת בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ וְתִקּוּן הָעוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי.

מב.

זְכֹר נָא, אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר, שֶׁיּוֹם שֶׁלְּאַחַר הֶחָג יֵשׁ בּוֹ קְדֻשָּׁה מְיֻחֶדֶת, וְהוּא נִקְרָא ׳אִסְרוּ חַג׳, שֶׁקּוֹשְׁרִים וְאוֹסְרִים בּוֹ אוֹר הֶחָג לְכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה, וּמְקוֹרוֹ בַּגְּמָרָא (סַכָּה מה:): כָּל הָעוֹשֶׂה אִסּוּר לֶחָג בַּאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, מַעֲלֶה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִלּוּ בָּנָה מִזְבֵּחַ וְהִקְרִיב עָלָיו קָרְבָּן, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קיח, כז) ״אִסְרוּ חַג בַּעֲבֹתִים עַד קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ״; וְעִנְיָנוֹ מוֹפִיעַ בְּסִימָן רִאשׁוֹן שֶׁל הִלְכוֹת פֶּסַח (אֹרַח־חַיִּים, סִימָן תכט, סָעִיף ב בְּרֶמ״א): ׳וְנוֹהֲגִין לְהַרְבּוֹת קָצָת בַּאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה בְּיוֹם אַחַר הֶחָג, וְהוּא אִסְרוּ חַג׳, עַיֵּן שָׁם; וְהוּא דָּבָר פֶּלֶא, כִּי לְכְאוֹרָה הָיָה צָרִיךְ לְהוֹפִיעַ בְּסוֹף כָּל הִלְכוֹת פֶּסַח וְלֹא בְּתְחִלָּתוֹ?

אֲבָל הָעִנְיָן עַל דֶּרֶךְ קְשׁוּר תְּחִלָּתָהּ בְּסוֹפָהּ וְסוֹפָהּ בִּתְחִלָּתָהּ, וְכַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳ סִימָן לא) עַל מַה

שֶׁאוֹמְרִים בְּלֵיל שַׁבַּת קֹדֶשׁ ׳שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ׳, וּפֵרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בֵּיצָה טז.): ׳כֵּיוָן שֶׁשָּׁבַת וַי אָבְדָה נֶפֶשׁ׳; כִּי בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת מְאַבְּדִים אֶת הַנֶּפֶשׁ הַיְתֵרָה, וְהַשְּׁאֵלָה הִיא, לָמָּה מַזְכִּירִין אֶת זֶה בְּלֵיל שַׁבָּת, הָיוּ צְרִיכִין לְהַזְכִּיר אֶת זֶה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת בִּשְׁעַת הָאֲבֵדָה? אֲבָל מֵחֲמַת שֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁבְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת יְאַבֵּד הַנְּשָׁמָה יְתֵרָה, לָכֵן הוּא נִזְהָר מְאֹד לְכַבְּדָהּ וְלִשְׂמֹחַ עִמָּהּ כָּל הַשַּׁבָּת מִבּוֹאָהּ וְעַד צֵאתָהּ, וּכְבָר מִתְחִלַּת הַשַּׁבָּת מִתְגַּעְגֵּעַ עַל מַה שֶּׁיִּהְיֶה בְּסוֹפָהּ, וְעַל יְדֵי הַגַּעְגּוּעִין, מִזֶּה בְּעַצְמוֹ נִתְהַוֶּה הַנֶּפֶשׁ הַיְתֵרָה, עַיֵּן שָׁם כָּל זֶה בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל; וְעַל־כֵּן גַּם בְּתִחִלַּת הִלְכוֹת פֶּסַח מַמָּשׁ מַזְכִּיר עִנְיָן שֶׁל אִסְרוּ חַג, שֶׁצְּרִיכִין לַעֲשׂוֹת קֶשֶׁר וּצְרוֹר לַחַג בְּצֵאתוֹ, וְכָךְ יִתְעוֹרֵר כְּבָר מִתְּחִלַּת הֶחָג לִשְׁמֹר עַל קְדֻשָּׁתָהּ וְלֶהֱנוֹת מֵעֹצֶם אוֹרָהּ, וְיִהְיֶה לוֹ חַג **פֶּסַח מֵאִיד וְשָׂמֵחַ.**

בגּ.

זְכֹר נָא, אֲהוּבִי אָחִי הַיָּקָר, שֶׁהַשַּׁבָּת שֶׁלְּאַחַר פֶּסַח קוֹרִין אוֹתָהּ ׳שְׁלִיסֶל שַׁבָּת׳ - ׳שַׁבָּת מַפְתְּחוֹת׳, וְנוֹהֲגוֹת נָשׁוֹת יִשְׂרָאֵל לֶאֱפוֹת לְכְבוֹדָהּ חַלּוֹת בְּצוּרַת מַפְתֵּחַ, וְהָעִנְיָן בָּזֶה, כִּי אַחַר שֶׁקִּבְּלוּ הֶחָג הַקָּדוֹשׁ בִּקֻּדְשָׁה וּבְטָהֳרָה וְקִיְּמוּ כָּל הַמִּצְוֹת הַקְּשׁוּרוֹת בּוֹ, נִשְׁאֲרוּ בְּיָדֵינוּ מַפְתְּחוֹת קְדוֹשִׁים לִפְתֹּחַ בָּהֶם שַׁעֲרֵי הַשָּׁמַיִם, שַׁעֲרֵי חַיִּים וּבְרִיאוּת שְׁלֵמָה, שַׁעֲרֵי יְלָדִים וְזֶרַע

שֶׁל קַיְמָא, שַׁעֲרֵי פַּרְנָסָה טוֹבָה וְכַלְכָּלָה, וּקְדֻשַּׁת הֶחָג עֲדַיִן מְלַוָּה אוֹתָנוּ, וּכְמוֹ שֶׁפֵּרְשׁוּ צַדִּיקִים: ״שַׁבָּת נָאוְ פֶּסַח״ [שַׁבָּת שֶׁלְאַחַר פֶּסַח], וּמִלַּת ״נָאוְ״ בִּשְׁפַת אִידִישׁ יֵשׁ לָהּ שְׁנֵי פֵּרוּשִׁים, פֵּרוּשׁ אֶחָד ״לְאַחַר״, וּפֵרוּשׁ שֵׁנִי ״עֲדַיִן״, הַיְנוּ שַׁבָּת – וַעֲדַיִן פֶּסַח, עַל־כֵּן תִּזְכֹּר אֲהוּבֵי אָחִי הַיָּקָר לְנַצֵּל שַׁבָּת זֹאת בְּקֶדֻשָּׁה וְטָהֳרָה כָּרָאוּי, וְתִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַמַּפְתְּחוֹת הַקְּדוֹשִׁים שֶׁקִּבַּלְתָּ בִּימֵי הֶחָג, וְכָךְ אוֹר הֶחָג יְלַוֶּה אוֹתְךָ כָּל הַשָּׁנָה, וְיִהְיֶה לְךָ

חֹדֶשׁ נִיסָן וּפֶסַח וְכָל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ מֵאִיר וְשָׂמֵחַ!

תָּם וְנִשְׁלַם שֶׁבַח לָאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם.

תְּפִלּוֹת נִפְלָאוֹת
לְיָמֵי חֹדֶשׁ נִיסָן

מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְהוָ"ה אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁזִּכִּיתָנִי אוֹתִי לְעוֹד חֹדֶשׁ נִיסָן בִּימֵי חַיַּי, אָנָּא יְהוָ"ה, עָזְרֵנִי לִשְׁמֹחַ מְאֹד מִתְּחִלַּת חֹדֶשׁ נִיסָן עַל שֶׁזָּכִיתִי לִרְאוֹת עוֹד שָׁנָה חֲדָשָׁה מִבְּרִיאַת הָעוֹלָם, לְפִי דִּבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ שֶׁבְּנִיסָן נִבְרָא הָעוֹלָם, וְזַכֵּנִי לוֹמַר בְּפֶה מָלֵא: 'בִּשְׁבִילִי נִבְרָא הָעוֹלָם', וּלְהַרְגִּישׁ בְּאִלּוּ נוֹלַדְתִּי הַיּוֹם וְכָל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ נִבְרֵאתָה בִּשְׁבִילִי, וְאֶשְׂמַח מְאֹד עִם קְדֻשַּׁת חֹדֶשׁ נִיסָן שֶׁבּוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם וּבוֹ הוֹצֵאתָ אוֹתָנוּ מִמִּצְרַיִם וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עֲבָדִים, וְזָכִינוּ לָצֵאת לְחֵרוּת עוֹלָם, וְכָךְ אַרְגִּישׁ שֶׁאֲנִי בֶּן חוֹרִין לְגַמְרֵי, חֵרוּת מִן הַיֵּצֶר הָרַע וְחֵרוּת מִמַּלְאַךְ הַמָּוֶת, וְכִדְגָמַת אָדָם הָרִאשׁוֹן לִפְנֵי הַחֵטְא, שֶׁנִּבְרָא בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ נִיסָן לְפִי דִּבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, וְשַׂמְתָּ אוֹתוֹ בְּתוֹךְ הַגַּן עֵדֶן

לְעָבְדָה וּלְשָׁמְרָה וְלִהְיוֹת דָּבוּק בְּךָ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד, כָּךְ גַּם אֲנִי אַתְחִיל לִחְיוֹת חַיִּים חֲדָשִׁים בִּדְבֵקוּת אֱלֹהוּתְךָ יִתְבָּרַךְ וְאַרְגִּישׁ בְּאִלּוּ אֲנִי חַי בְּתוֹךְ הַגַּן עֵדֶן בָּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא יָמוּשׁ זִכְרוֹנְךָ מִדַּעְתִּי מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! זַכֵּנִי לִשְׁמֹחַ מְאֹד בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ נִיסָן וְלָתֵת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לִשְׁמְךָ עַל שֶׁהוֹרַדְתָּ לָעוֹלָם נִשְׁמַת רַבֵּנוּ זַ"ל, רַבֵּנוּ נַחְמָן בֶּן פֵּיגָא בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ נִיסָן, וְאָבִין מֵרָחוֹק שֶׁלִּידַת רַבֵּנוּ זַ"ל הִיא כְּהֶגְמַת בְּרִיאַת אָדָם הָרִאשׁוֹן בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ נִיסָן, שֶׁנִּבְרָא בְּצֶלֶם דְּמוּת תַּבְנִיתְךָ, וְהַתַּכְלִית הָיָה שֶׁיִּהְיֶה אָדוּק וְדָבוּק בְּךָ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד, אֲבָל הַנָּחָשׁ פִּתָּה אוֹתוֹ לַעֲבֹר עַל צִוּוּיֶךָ, וְעַל יְדֵי זֶה נִתְגָּרֵשׁ מִן הַגַּן עֵדֶן, וְעַל זֶה בָּאָה נִשְׁמַת רַבֵּנוּ זַ"ל לָעוֹלָם לְהַחֲזִיר אוֹתָנוּ אֶל תּוֹךְ הַגַּן עֵדֶן.

וְעַל־כֵּן אַתְחִיל מֵרֹאשׁ חֹדֶשׁ נִיסָן לְחַדֵּשׁ הִתְקָרְבוּתִי אֶל רַבֵּנוּ זַ"ל וְלִלְמֹד סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים שֶׁהֵם הַלִּקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן וְסִפֶּר־הַמִּדּוֹת וְסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת וְשִׂיחוֹת־הָרַ"ן

וְחַיֵּי־מוֹהַר"ן בְּהַתְמָדָה גְּדוֹלָה, כִּי בָהֶם גָּנוּז פָּנָיו וְשִׂכְלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל, וְעַל יְדֵי שֶׁאֲהֻבָּה בָהֶם וְאֶשְׁתַּדֵּל לְקַיֵּם כָּל הָעֲצוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַכְּתוּבוֹת בָּהֶם, אֲזֻבָּה לִהְיוֹת מְקֹרָב בֶּאֱמֶת אֶל רַבֵּנוּ זַ"ל וְהוּא יַחֲזִיר אוֹתִי בְּיַחַד עִם כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל תּוֹךְ הַגַּן עֵדֶן.

אָנָּא יְהוָ"ה! זַכֵּנִי לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה בִּימֵי נִיסָן הַקְּדוֹשִׁים, כִּי כָךְ גִּלּוּ לָנוּ גְּדוֹלֵי הַצַּדִּיקִים, שֶׁיְּמֵי נִיסָן הֵם יְמֵי תְּשׁוּבָה כִּימֵי תִּשְׁרֵי, רַק בִּימֵי תִּשְׁרֵי הַתְּשׁוּבָה הִיא מִירְאָה, מֵאֵימַת הַדִּין וְהַמִּשְׁפָּט, וּבִימֵי נִיסָן הַתְּשׁוּבָה הִיא מֵאַהֲבָה, מֵרֹב שִׂמְחָה וְרֵעוּת וִידִידוּת שֶׁהוֹצֵאתָ אוֹתָנוּ מִמִּצְרַיִם וּבָחַרְתָּ בָּנוּ לִהְיוֹת לְךָ עַם סְגֻלָּה מִכָּל הָעַמִּים, וּכְבָר גִּלּוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא פו:) שֶׁעַל יְדֵי תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה כָּל הָעֲוֹנוֹת מִתְהַפְּכִים לִזְכֻיּוֹת, עַל־כֵּן אֶשְׁמַח מְאֹד עִם הַתְּשׁוּבָה בִּימֵי נִיסָן, וְאוֹדֶה לְךָ בְּכָל לִבִּי שֶׁעָבַשְׁתָּ כָּל עֲוֹנוֹתַי וּפְשָׁעַי הַמְּרֻבִּים מִתְהַפְּכִים לִזְכֻיּוֹת, וְאָבִין אֶת דִּבְרֵי הַצַּדִּיקִים שֶׁאָמְרוּ שֶׁבְּעֵת שְׁאִיבַת 'מַיִם שֶׁלָּנוּ' לַאֲפִיַּת הַמַּצּוֹת, אָז מוֹצִיאִין

מִן הַנָּהָר אֶת כָּל הָעֲוונוֹת שֶׁזֵּרַקְנוּ לְשָׁם בִּשְׁעַת אֲמִירַת 'תַּשְׁלִיךְ' בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְעַכְשָׁו מוֹצִיאִין אוֹתָם מִן הַנָּהָר וְאוֹפִים בָּהֶם הַמַּצּוֹת, כִּי כָּל הָעֲוונוֹת נֶהְפְּכוּ לִזְכִיּוֹת.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! זַכֵּנִי לְהַרְבּוֹת בִּצְדָקָה בְּיָד רְחָבָה בִּימֵי נִיסָן וּלְקַיֵּם מִנְהַג יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים הָיוּ מְעוֹת חִטִּים וְקִמְחָא דְּפִסְחָא לַאֲחֵרִים עַל צָרְכֵי הֶחָג, כִּי הַצְּדָקָה פּוֹתַחַת אֶת כָּל הַשְּׁעָרִים שֶׁלְּמַעְלָה, וְעַל יְדֵי הַצְּדָקָה בִּימֵי נִיסָן מִתְקַבְּלִים כָּל הָעֲבוֹדוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים בְּיָמִים אֵלּוּ, וְאָז אוּכַל לְהַכְרִיז בְּלֵיל הַסֵּדֶר בְּלֵב שָׁלֵם וְשָׂקֵט 'כָּל דִּכְפִין ייֵתֵי וְייֵכוֹל — כָּל רָעֵב יָבוֹא וְיֹאכַל', כִּי אַף עַל פִּי שֶׁאֲנִי יוֹשֵׁב בְּבֵיתִי עִם בְּנֵי מִשְׁפַּחְתִּי וַאֲחֵרִים שֶׁבַּחוּץ לֹא שׁוֹמְעִים אוֹתִי, אֲבָל בְּבָר הִקְדַּמְתִּי לָתֵת לָהֶם בְּיָד רְחָבָה וְדַאֲגְתִּי שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם צָרְכֵי הֶחָג, וְיִהְיֶה חָשׁוּב בְּעֵינֶיךָ כְּאִלּוּ הֵם יוֹשְׁבִים בְּיַחַד אִתִּי בְּתוֹךְ בֵּיתִי וּשְׂמֵחִים בְּשִׂמְחַת הֶחָג.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! זַכֵּנִי לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמִי הָאָרַת צַדִּיק שֵׁם הַוָּיָ"ה הַמֵּאִיר בְּחֹדֶשׁ נִיסָן שֶׁהוּא הַוָּיָ"ה בְּסִדְרָן: יהו"ה, וְיוֹצֵא מֵרַאשֵׁי־תֵבוֹת הַפָּסוּק (תְּהִלִּים צו, יא) יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ, וְאֶתְעוֹרֵר מִזֶּה שֶׁעַכְשָׁו בְּחֹדֶשׁ נִיסָן שֶׁהוּא הַתְּחִלַּת הַבְּרִיאָה מֻחְדָּשׁ, הַשִּׂמְחָה גְּדוֹלָה מְאֹד הֵן לְמַעְלָה בַּשָּׁמַיִם וְהֵן לְמַטָּה בָּאָרֶץ, כִּי הַכֹּל כַּאֲשֶׁר לַכֹּל הוּא עָצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹהוּתְךָ יִתְבָּרַךְ, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדֶיךָ יִתְבָּרַךְ בְּלָל, וּבְתוֹךְ הַנַּשְׁמִיּוּת יֵשׁ רוּחָנִיּוּת, וּבְתוֹךְ הָרוּחָנִיּוּת יֵשׁ נַשְׁמִיּוּת, וְהַכֹּל חֲטִיבָה אַחַת שֶׁל אֱלֹהוּת, וְעַל־כֵּן הַשִּׂמְחָה גְּדוֹלָה מְאֹד בַּשָּׁמַיִם, כִּי שְׁמֵחִים שָׂשׂ בְּנֵי אָדָם בָּאָרֶץ הַמַּבִּירִים אֱלֹהוּתְךָ יִתְבָּרַךְ, וְהַגִּילָה גְּדוֹלָה מְאֹד בָּאָרֶץ כִּי הַבְּרִיּוֹת יוֹדְעִים שֶׁאֶפְשָׁר לְקַשֵּׁר כָּל מַעֲשֵׂיהֶם הַנַּשְׁמִיִּים אֶל עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאָז מִתְבַּטֵּל כָּל מֶשֶׁךְ שֶׁל גָּלוּת, וּמִתְהַפֵּךְ גָּלוּ"ת הָאָרֶץ לִהְיוֹת וְתָגֵ"ל הָאָרֶץ וְכֻלָּם שְׂמֵחִים בְּשָׁמַיִם וָאָרֶץ הַחֲדָשִׁים.

אָנָּא יְהוָ"ה! זַכֵּנִי לְבָרֵךְ בִּרְכַּת אִילָנוֹת בְּחֹדֶשׁ נִיסָן כְּמוֹ שֶׁתִּקְּנוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ראש השנה יא.)**: הַיּוֹצֵא בִּימֵי נִיסָן וְרוֹאֶה אִילָנוֹת הַמַּלְבְלְבִים מְבָרֵךְ בָּרוּךְ שֶׁלֹּא חִסֵּר מֵעוֹלָמוֹ כְּלוּם וּבָרָא בוֹ בְּרִיּוֹת טוֹבוֹת וְאִילָנוֹת טוֹבוֹת לְהִתְנָאוֹת בָּהֶן בְּנֵי אָדָם; וְאֶתְעוֹרֵר מְאֹד בְּעֵת אֲמִירַת הַבְּרָכָה לָתֵת שֶׁבַח וְהוֹדָיָה לְשִׁמְךָ עַל כָּל הַבְּרִיאָה הַנִּפְלָאָה שֶׁבָּרָאתָ בִּשְׁבִילִי וּבִשְׁבִיל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וַאֲבַקֵּשׁ אָז עַל שְׁלֵמוּת הַדַּעַת שֶׁאָזְכֶּה לְדַעַת שָׁלֵם וּלְהַכִּיר אוֹתְךָ מִכָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה וְאָז מִמֵּילָא לֹא יִהְיֶה לִי שׁוּם חִסָּרוֹן, כִּי כָּל הַחֲסָרוֹנוֹת בָּאִים רַק מֵחֶסְרוֹן הַדַּעַת, וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ דַּעַת אֵין לוֹ שׁוּם חִסָּרוֹן כְּלָל, וְיִקַּיֵּם בִּי מִקְרָא שֶׁכָּתוּב** (דברים ד, לה) **אַתָּה הָרְאֵתָ לָדַעַת כִּי יְהוָ"ה הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד מִלְבַדּוֹ.**

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! זַכֵּנִי בִּשְׁנֵים־עָשָׂר יָמִים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁל חֹדֶשׁ נִיסָן לִקְרֹא בְּכָל יוֹם בַּתּוֹרָה בְּפָרָשַׁת הַנְּשִׂיאִים, בְּכָל יוֹם הַנָּשִׂיא שֶׁל אוֹתוֹ הַיּוֹם, וַאֲכַוֵּן

לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמִי קְדֻשַּׁת הַנָּשִׂיא וְהַשַּׁבָּט שֶׁלּוֹ, וְיָאִירוּ נָא עָלַי כָּל נִיצוֹצִין קְדִישִׁין וְכָל הָאוֹרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַכְּלוּלוֹת בְּאוֹתוֹ הַשֵּׁבֶט, וְאֶזְכֹּר אֶת דִּבְרֵי הַצַּדִּיקִים שֶׁקְּרִיאַת פָּרָשַׁת הַנְּשִׂיאִים מְסֻגָּלִים לִמְצִיאַת הַזִּוּוּג, וְעַל־כֵּן אֲבַקֵּשׁ אָז עַל זֶה, שֶׁכָּל אֵלּוּ שֶׁצְּרִיכִין לִמְצֹא זִוּוּגָם, יִזְכּוּ לָזֶה בִּזְכוּת קְרִיאַת פָּרָשַׁת הַנְּשִׂיאִים, וַאֲבַקֵּשׁ גַּם עַל שְׁלוֹם־בַּיִת שֶׁהוּא הַתַּכְלִית שֶׁל מְצִיאַת הַזִּוּוּג, וְאֶזְכֹּר שֶׁהַנְּשִׂיאִים הִקְרִיבוּ קָרְבָּנָם לַחֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בְּעֵת הֲקָמַת הַמִּשְׁכָּן, וְעַל־כֵּן אֲבַקֵּשׁ שֶׁהַבַּיִת שֶׁלִּי יִהְיֶה מִשְׁכָּן וּמִקְדָּשׁ מְעַט וְתִשְׁרֶה בְּתוֹכָהּ הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה מִתּוֹךְ אַהֲבָה וְאַחֲוָה שָׁלוֹם וְרֵעוּת.

גַּם זַכֵּנִי לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם מִשְּׁתֵּים־עָשְׂרֵה יָמִים רִאשׁוֹנִים שֶׁל חֹדֶשׁ נִיסָן עַל הַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת לְכָל חָדְשֵׁי הַשָּׁנָה, כִּי שְׁתֵּים עָשְׂרֵה יָמִים אֵלּוּ מְכֻוָּנִים נֶגֶד שְׁתֵּים־עָשְׂרֵה חָדְשֵׁי הַשָּׁנָה, וְאֶפְשָׁר לִפְעֹל בָּם יְשׁוּעוֹת לְכָל הַשָּׁנָה, עַל־כֵּן אֶזְכֶּה לְפָרֵט בִּתְפִלָּתִי בְּכָל יוֹם אֶת הַחֹדֶשׁ הַמְכֻוָּן נֶגְדּוֹ, כְּגוֹן בְּיוֹם רִאשׁוֹן שֶׁל חֹדֶשׁ נִיסָן אֲבַקֵּשׁ עַל כָּל הַקְּשׁוּר לְחֹדֶשׁ נִיסָן, שֶׁהֵם כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁל חַג הַפֶּסַח זְמַן חֵרוּתֵנוּ, וְכֵן בְּיוֹם שֵׁנִי שֶׁל חֹדֶשׁ נִיסָן

אֲבַקֵּשׁ עַל הַקָּשׁוּר לְחֹדֶשׁ אִיָּר, סְפִירַת הָעֹמֶר פֶּסַח שֵׁנִי וְלַ״ג בָּעֹמֶר, וְכֵן בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי שֶׁל חֹדֶשׁ נִיסָן אֲבַקֵּשׁ עַל כָּל הַקָּשׁוּר לְחֹדֶשׁ סִיוָן וְקַבָּלַת הַתּוֹרָה, וְכֵן שְׁאָר כָּל הָחֳדָשִׁים, וּבִפְרָט בְּיוֹם שִׁשִּׁי בְּנִיסָן אֶזְכֹּר לְבַקֵּשׁ עַל חֹדֶשׁ אֱלוּל שֶׁאֶזְכֶּה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה וּלְהַגִּיעַ לְצִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם, וְכָךְ אֶזְכֶּה בִּשְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה יָמִים רִאשׁוֹנִים שֶׁל חֹדֶשׁ נִיסָן לִפְעֹל יְשׁוּעוֹת לְכָל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ, וְיָאִיר אֶצְלִי אוֹר חֹדֶשׁ הָאָבִיב, כִּי אָבִי״ב אוֹתִיּוֹת א״ב י״ב שֶׁהוּא אָב לְכָל י״ב חָדְשֵׁי הַשָּׁנָה.

אָנָּא יְהוָ״ה! זַכֵּנִי לִשְׁמֹחַ מְאֹד בְּהַגִּיעִי אֶל שַׁבָּת שֶׁלִּפְנֵי פֶּסַח שֶׁהוּא 'שַׁבַּת הַגָּדוֹל', וּלְהָכִין עַצְמִי בַּהֲכָנָה קְדוֹשָׁה לִקְרַאת חַג הַפֶּסַח, כִּי כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת שֶׁל הַשָּׁבוּעַ הַבָּא תְּלוּיוֹת בְּשַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְעַל־כֵּן הֶאָרַת חַג הַפֶּסַח מַתְחִיל כְּבָר בְּשַׁבַּת הַגָּדוֹל, וְאֶזְכֶּה לוֹמַר אָז הַהַגָּדָה מֵ'עֲבָדִים הָיִינוּ' עַד 'לְכַפֵּר עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ', וְאָבִין הָרֶמֶז בָּזֶה, שֶׁאֲנַחְנוּ עֲבָדִים לְפַרְעֹה וְהַסִּטְרָא־אַחֲרָא עַד שֶׁנַּגִּיעַ לְכַפָּרַת כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ, וְאָז נִהְיֶה בְּנֵי

חוֹרִין לְגַמְרֵי, וְאֵדַע הֵיטֵב שֶׁכָּל זֶה מַתְחִיל בְּשַׁבַּת הַגָּדוֹל, עַל־כֵּן אֲדַקְדֵּק לִשְׁמֹעַ דְּרָשַׁת שַׁבַּת הַגָּדוֹל מִפִּי חָכָם הַמְעוֹרֵר עַל הֲלָכוֹת וַהֲלִיכוֹת הֶחָג, וַאֲקַבֵּל הַדְרָכָה יְשָׁרָה אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּכָל עִנְיְנֵי הֶחָג.

וַאֲקַיֵּם עִנְיַן "הֲפִיכַת הַשֻּׁלְחָן" הַנָּהוּג בְּשַׁבַּת הַגָּדוֹל, הַמְּזָכָּר בְּדִבְרֵי הַצַּדִּיקִים (שִׂיחוֹת־הָרַ"ן, סִימָן פח), וְאַאֲרִיךְ אַפִּי בְּסַבְלָנוּת גְּדוֹלָה אִם סֵדֶר הַשֻּׁלְחָן קָצַת מְהֻפָּךְ בַּשַּׁבָּת שֶׁלִּפְנֵי פֶּסַח, שֶׁהַרֵי מְכִינִים הַבַּיִת לִקְרַאת הֶחָג, וְאָזְכֹּר שֻׁשֻּׁלְחָן מְרַמֵּז עַל קְדֻשַּׁת הַדִּבּוּר, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְחֶזְקֵאל מא, כב) "וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָ"ה", וְעַכְשָׁו בְּשַׁבַּת הַגָּדוֹל שֶׁלִּפְנֵי פֶּסַח הַדִּבּוּר מַתְחִיל לָצֵאת מִן הַגָּלוּת וּלְהַפֵּךְ אֶת עַצְמוֹ אֶל הַקְּדֻשָּׁה לְדַבֵּר אֶל ה', וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (צְפַנְיָה ג, ט) "כִּי אָז אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שָׂפָה בְרוּרָה לִקְרֹא כֻלָּם בְּשֵׁם יְהוָ"ה לְעָבְדוֹ שְׁכֶם אֶחָד"; עַל־כֵּן אֶעֱשֶׂה הַתְחָלָה חֲדָשָׁה בְּשַׁבַּת הַגָּדוֹל בִּקְדֻשַּׁת הַדִּבּוּר, וְאַרְבֶּה בְּדִבּוּרֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת אֵלֶיךָ, וְיָאִיר עָלַי אוֹר הַפֶּסַח שֶׁהוּא פֶּה סָח, וְאֶזְכֶּה לִהְיוֹת חָבוּק וְדָבוּק בְּךָ תָּמִיד.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! זַכֵּנִי לְקַיֵּם מִצְוַת בְּדִיקַת חָמֵץ בְּלֵיל אַרְבָּעָה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ נִיסָן כְּתַקָּנַת חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה, וְאֶבְדֹּק אֶת כָּל הַבַּיִת הֵיטֵב כְּדֵי לְבַעֵר מִמֶּנּוּ כָּל חָמֵץ וּשְׂאוֹר שֶׁיֵּשׁ בִּרְשׁוּתִי, וְאֶגְמֹר בְּלִבִּי שֶׁאֵינִי חָפֵץ בְּשׁוּם פֵּרוּר שֶׁל חָמֵץ כָּל יְמֵי פֶּסַח הַקְּדוֹשִׁים, וְאַגִּיד 'לִשֵּׁם יִחוּד' לְפָנֵי בְּדִיקַת חָמֵץ בְּהִתְעוֹרְרוּת רַב וַאֲנִי בּוֹדֵק וּמְבַעֵר הֶחָמֵץ מִבֵּיתִי וּמֵרְשׁוּתִי כֵּן אֲנִי בּוֹדֵק וּמְבַעֵר הֶחָמֵץ מִלִּבִּי וּמִדַּעְתִּי.

וּבְחִפּוּשִׂי אַחַר הָעֶשֶׂר פֵּרוּרִין שֶׁהֶחְבִּיאוּ בְּתוֹךְ הַבַּיִת כְּדֵי לְבַעֵר אוֹתָם, אֲנִי שֶׁאֲנִי מְחַפֵּשׂ אַחַר עֶשֶׂר פִּתְרִין שֶׁל הַטֶּמְאָה הַמֻּחְבָּאִים בְּלִבִּי כְּדֵי לְבַעֵר אוֹתָם מִן הָעוֹלָם, וְאֶשְׂמַח מְאֹד כְּשֶׁאַקְבִּין כָּל הָעֶשֶׂר פֵּרוּרִין בְּיַחַד וְאֶצְרֹר אוֹתָם הֵיטֵב בְּיַחַד כְּדֵי לְהָבִין אוֹתָם לִשְׂרֵפָה מָחָר בַּבֹּקֶר, וַאֲגִיד 'כָּל חֲמִירָא' וִיהִי רָצוֹן' הַנִּדְפָּם בַּהַגָּדוֹת בְּהִתְעוֹרְרוּת רַב וַאֲנִי שֶׁאֲנִי מְבַטֵּל בְּבִטּוּל גָּמוּר וְשָׁלֵם בְּלִבִּי כָּל חָמֵץ שֶׁיֵּשׁ בִּרְשׁוּתִי

שֶׁלֹּא מָצָאתִי וְלֹא רָאִיתִי וְלֹא יָדַעְתִּי, וְיִהְיֶה הַכֹּל בָּטֵל וּמְבֻטָּל, וְהֶפְקֵר כַּעֲפַר הָאָרֶץ.

וּלְמָחֳרָת בַּבֹּקֶר אֲקַיֵּם מִצְוַת שְׂרֵפַת חָמֵץ בְּתַקָּנַת חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים בְּהִתְעוֹרְרוּת רַב וּבְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה, וַאֲכַוֵּן שֶׁעַכְשָׁו אֲנִי שׂוֹרֵף אֶת כָּל הַקְּלִפּוֹת וְכָל הָרַע וְהַטֻּמְאָה וּמְבַעֵר אוֹתָם מִן הָעוֹלָם, וְאַגִּיד עוֹד הַפַּעַם הַנֶּפֶשׁ 'כָּל חֲמִירָא' בִּנְדָפָם בַּהַגָּדוֹת, וְעַכְשָׁו אֲנִי כּוֹלֵל אֶת כָּל הֶחָמֵץ שֶׁיֵּשׁ בִּרְשׁוּתִי, הֵן שֶׁמָּצָאתִי הֵן שֶׁלֹּא מָצָאתִי, הֵן שֶׁרָאִיתִי הֵן שֶׁלֹּא רָאִיתִי, הֵן שֶׁיָּדַעְתִּי הֵן שֶׁלֹּא יָדַעְתִּי, הַכֹּל יִהְיֶה בָּטֵל וּמְבֻטָּל הֶפְקֵר כַּעֲפַר הָאָרֶץ וְאֵינִי רוֹצֶה שׁוּם בַּעֲלוּת עָלֶיהָ כְּלָל, וְאַגִּיד אֶת הַתְּפִלָּה הַנּוֹרָאָה הַנִּדְפֶּסֶת בַּהַגָּדוֹת הַמְּבַקֶּשֶׁת עַל שְׂרֵפַת וּבְעוּר כָּל הַקְּלִפּוֹת וְהָרַע וְהַטֻּמְאָה מִן הָעוֹלָם בְּכַוָּנָה רְצוּיָה, וַאֲבַקֵּשׁ שֶׁאֶזְכֶּה לִרְאוֹת כָּל זֶה בְּמוֹ־עֵינַי בְּהַעֲבָרַת רוּחַ הַטֻּמְאָה מִן הָאָרֶץ וְכָל הָרִשְׁעָה בֶּעָשָׁן תִּכְלֶה, וּבְהִתְגַּלּוּת הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה לְכָל בָּאֵי עוֹלָם.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! זַכֵּנִי לְהִתְעוֹרֵר בְּעֶרֶב פֶּסַח אַחַר חֲצוֹת הַיּוֹם בְּהִשְׁתּוֹקְקוּת נִמְרָצָה וּבְכִסּוּפִין גְּדוֹלִים לְבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּלְהַקְרָבַת קָרְבַּן פֶּסַח, כִּי אָז הָיָה עֵת וּזְמַן הַקְרָבָתוֹ, וְאַגִּיד אֶת סֵדֶר הַקְרָבַת הַקָּרְבַּן פֶּסַח הַנִּרְמָם בַּהַגָּדוֹת בְּכַוָּנָה רְצוּיָה וּבְנַעֲנוּעִים גְּדוֹלִים.

וְזַכֵּנִי לְהַשִּׂיג מַצּוֹת־מִצְוָה שֶׁנֶּאֱפוּ בְּעֶרֶב פֶּסַח אַחַר חֲצוֹת הַיּוֹם כִּי יֵשׁ בָּזֶה הִדּוּר מִצְוָה גָּדוֹל בְּקִיּוּם מִצְוַת אֲכִילַת מַצָּה, וְאֶשְׁתַּדֵּל לַעֲזֹר בַּבַּיִת כָּל מַה שֶּׁאֶפְשָׁר בַּהֲכָנוֹת הַחָג בְּשִׂמְחָה רַבָּה וּבְנֶפֶשׁ חֶפְצָה, וְאֶשָּׁמֵר מְאֹד מִכָּל מִינֵי מְרִיבוֹת וּמַחֲלֹקֶת חַס וְשָׁלוֹם, וְזַכֵּנִי לִהְיוֹת מְסֻדָּר מְאֹד בְּעֶרֶב הֶחָג עַד שֶׁאוּכַל לָנוּחַ קְצָת וְגַם לְהַשְׁכִּיב הַיְלָדִים לִתְנוּמָה קְצָרָה כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה לְכֻלָּנוּ כֹּחַ לַעֲרֹךְ הַסֵּדֶר בְּשִׂמְחָה וּבְטוּב לֵבָב.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! זַכֵּנִי לָלֶכֶת לְבֵית הַכְּנֶסֶת וּלְהִתְפַּלֵּל מִנְחָה בְּעֶרֶב הֶחָג בְּהִתְעוֹרְרוּת רַב וּלְהַגִּיד

אַחַר־כָּךְ סֵדֶר הַקְּרָבַת קָרְבַּן פֶּסַח שֶׁהָיוּ מַקְרִיבִין בְּעֶרֶב פֶּסַח אַחַר הַקְּרָבַת תָּמִיד שֶׁל בֵּין הָעַרְבַּיִם, וְאֶשְׁתּוֹקֵק מְאֹד לִרְאוֹת בִּמְהֵרָה בְּבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּבְהַקְרָבַת הַפֶּסַח, וְיִהְיוּ אִמְרֵי פִי לְנַחַת רוּחַ לְפָנַי כִּפֵּא כְּבוֹדֶךָ וְיִהְיֶה נֶחְשָׁב כְּאִלּוּ הִקְרַבְתִּי אוֹתוֹ בְּפֹעַל מַמָּשׁ.

גַּם זַכֵּנִי לוֹמַר בְּעֶרֶב פֶּסַח אֶת הָאַגָּדָת הַקְּדוֹשָׁה הַנִּדְפֶּסֶת בַּהַגָּדוֹת מֵהָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי שִׁמְשׁוֹן מֵאוֹסְטְרוֹפּוֹלִי הַשָּׁם יִנְקֹם דָּמָיו, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, כִּי הוּא הַקָּדוֹשׁ הִבְטִיחַ שֶׁמִּי שֶׁיֹּאמַר אַגָּדָת זֹאת פַּעַם בְּשָׁנָה וּבְפָרָט בְּעֶרֶב פֶּסַח יָצֵל כָּל הַשָּׁנָה מִכָּל מִכְשׁוֹל וּמִמִּיתָה מְשֻׁנָּה וְכָל אוֹיְבָיו יִפְלוּ לְפָנָיו וּבְכֹל אֲשֶׁר יִפְנֶה יַצְלִיחַ, וּבְכָל עֲסָקָיו יַרְוִיחַ עַד בִּיאַת גּוֹאֵל אָמֵן סֶלָה.

אָנָּא יְהֹוָ"ה! זַכֵּנִי לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת עַרְבִית בְּלֵיל פֶּסַח בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וּבְהִתְעוֹרְרוּת רַבָּה וְאַחַר הָעֲמִידָה אַגִּיד הַלֵּל שָׁלֵם הַנִּקְרָא 'הַלֵּל מִצְרִי' בְּיַחַד עִם הַצִּבּוּר, וְאָבִין מֵרָחוֹק שֶׁהַלֵּל זֶה הוּא מְיֻחָד בְּמִינוֹ כִּי הוּא

הַהַלֵּל הַיְחִידִי שֶׁאוֹמְרִים בַּלַּיְלָה בְּצִבּוּר בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וְאֶתְעוֹרֵר מְאֹד לָתֵת שֶׁבַח וְהוֹדָיָה עָצוּם לְשִׁמְךָ עַל שֶׁהִגַּעְתִּי לְלֵיל הִתְקַדֵּשׁ חַג פֶּסַח וּלְקַיֵּם מִצְוֹת הַלַּיְלָה, וּמִיָּד אַחַר הַתְּפִלָּה אֶזְדָּרֵז לָלֶכֶת הַבַּיְתָה כְּדֵי לְמַהֵר עֲרִיכַת הַסֵּדֶר שֶׁלֹּא יִישְׁנוּ הַתִּינוֹקוֹת וְיוּכְלוּ לִשְׁאֹל אֶת הָאַרְבַּע קְשָׁיוֹת.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! זַכֵּנִי בְּבוֹאִי מִבֵּית הַכְּנֶסֶת לְלַבֵּשׁ אֶת הַקִּיטֶל לָבָן לִכְבוֹד הַסֵּדֶר וְלָשֶׁבֶת אֵצֶל הַשֻּׁלְחָן בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת וּבְפָנִים מְחֻיָּכוֹת וְלַעֲרֹךְ אֶת הַסֵּדֶר בְּסַבְלָנוּת עֲצוּמָה, וְאֶזְכֹּר הֵיטֵב שֶׁעִקַּר עֲבוֹדַת הַסֵּדֶר הוּא בִּשְׁבִיל הַיְלָדִים, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יג, ח) "וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר" וְגוֹ', וְעַל־כֵּן אֶהְיֶה מוּכָן מֵרֹאשׁ לִסְבֹּל הַקְּפִיצוֹת וְהַשּׁוֹבָבוּת שֶׁלָּהֶם, וְלֹא אַקְפִּיד כְּלָל אִם יִשָּׁפֵךְ יַיִן עַל הַשֻּׁלְחָן וְהַמַּפָּה וְאִם יִהְיֶה אֵיזֶהוּ מְרִיבוֹת וְסִכְסוּכִים בֵּין הַיְלָדִים בִּבְחִירַת כּוֹסוֹת וּמְקוֹמוֹת וְגַנְבַת הָאֲפִיקוֹמָן, רַק אַדְרַבָּה! אוֹסִיף הַלֵּל וְהוֹדָיָה לְשִׁמְךָ עַל שֶׁאֲנִי זוֹכֶה לָשֶׁבֶת אֵצֶל הַסֵּדֶר עִם יְלָדַי

וּבְנֵי בֵיתִי, וְאֶזְכֹּר שֶׁעַכְשָׁו עִקַּר זְמַן הַחִנּוּךְ שֶׁלָּהֶם, כִּי לֵיל הַסֵּדֶר נִשְׁאָר חָרוּט בְּמֹחַ שֶׁל יְלָדִים לְכָל יְמֵי חַיֵּיהֶם, וְאֶתְפַּלֵּל אֵלֶיךָ שֶׁאָזְכֶּה לִרְווֹת רֹב נַחַת דְּקֻדָּשָׁה מֵהֶם תָּמִיד.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! זַכֵּנִי לְסַדֵּר אֶת סֵדֶר הַקְּעָרָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וּבִרְבָקוּת גְּדוֹלָה, וְאָבִין שֶׁעַכְשָׁו אֲנִי מְסַדֵּר לְעַצְמִי סֵדֶר רָצוּי לְכָל הַשָּׁנָה, וַאֲנִי מְקַשֵּׁר כָּל הַמֹּחִין וְכָל הַמִּדּוֹת שֶׁלִּי אֵלֶיךָ יִתְבָּרַךְ לְבַד, וַאֲנִי מוֹסֵר כָּל מַעֲשַׂי וּמַחְשְׁבוֹתַי וּתְנוּעוֹתַי אֵלֶיךָ שֶׁיִּהְיוּ הַכֹּל בִּרְצוֹנְךָ, וְאֶקַּח בְּיָדַי הַשָּׁלֹשׁ מַצּוֹת אַחַת לְאַחַת, וְאַבְרִיז עַל הָרִאשׁוֹנָה 'כֹּהֵן לְמַעְלָה — כֶּתֶר [חָכְמָה]', וַאֲסַדֵּר אוֹתוֹ עַל הַקְּעָרָה לְמַעְלָה, וְאַחַר־כָּךְ אַבְרִיז עַל הַשֵּׁנִיָּה 'לֵוִי תַּחַת הַכֹּהֵן — חָכְמָה [בִּינָה]', וַאֲסַדֵּר אוֹתוֹ תַּחַת הָרִאשׁוֹנָה, וְאַבְרִיז עַל הַמַּצָּה הַשְּׁלִישִׁית 'יִשְׂרָאֵל תַּחַת הַלֵּוִי — בִּינָה [דַּעַת]', וַאֲסַדֵּר אוֹתוֹ לְמַטָּה מִמַּצּוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת, וַאֲבָנִים שֶׁעַכְשָׁו סִדַּרְתִּי לְעַצְמִי מֹחִין קְדוֹשִׁים

לְכָל הַשָּׁנָה, וְיִהְיֶה מִזְחִי וְשִׂבְלִי וְדַעְתִּי חֲבוּקָה וּדְבוּקָה בְּךָ תָּמִיד.

אַחַר־כָּךְ אֲסַדֵּר אֶת שְׁאָר הַמִּינִים שֶׁל הַקְּעָרָה וְאַבְרִיז בְּקוֹל רָם כְּדֵי שֶׁיִּשְׁמְעוּ הַיְלָדִים: 'זְרוֹעַ בְּיָמִין — חֶסֶד', וְאָשִׂים אֶת הַזְּרוֹעַ עַל הַקְּעָרָה לְמַעְלָה בְּצַד יָמִין, וַאֲבַוֵּן שֶׁאָזְכֶּה לַעֲשׂוֹת הַרְבֵּה חֶסֶד וּצְדָקָה עִם יָד יְמִינִי, וְאַחַר־כָּךְ אַכְרִיז 'בֵּיצָה בִּשְׂמֹאל — גְּבוּרָה', וְאָשִׂים הַבֵּיצָה לְמַעְלָה בְּצַד שְׂמֹאל שֶׁל הַקְּעָרָה, וַאֲבַוֵּן שֶׁאָזְכֶּה לִירְאָה וּגְבוּרָה דִּקְדֻשָּׁה לְהִתְנַבֵּר עַל יִצְרִי וּלְהַכְנִיעַ כָּל שׂוֹנְאֵי ה' וְאוֹיְבֵי עַמּוֹ, וְאַחַר־כָּךְ אַכְרִיז 'מָרוֹר בָּאֶמְצַע — תִּפְאֶרֶת', וְאָשִׂים הַמָּרוֹר בֵּין הַזְּרוֹעַ וְהַבֵּיצָה קָצָת לְמַטָּה מֵהֶם, וַאֲבַוֵּן שֶׁעִקַּר תִּפְאֶרֶת הָאָדָם הוּא כְּשֶׁמַּחֲזִיק מַעֲמָד גַּם כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ אֵיזֶה מְרִירוּת בַּחַיִּים, וְיוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מִמְּךָ לְבַד כְּדֵי לְקָרֵב אוֹתִי אֶל עֲבוֹדָתֶךָ.

אַחַר־כָּךְ אַכְרִיז 'חֲרֹסֶת תַּחַת הַזְּרוֹעַ - נֶצַח', וְאָשִׂים הַחֲרֹסֶת בְּצַד יָמִין בְּקֹו יָשִׁיר תַּחַת הַזְּרוֹעַ קְצָת יוֹתֵר לְמַטָּה, וַאֲבַוֵּן שֶׁ'חֲרוֹסֶת' הוּא 'חַם רוּת', הַיְנוּ 'חוּם' וְרַחֲמִים שֶׁמַּמְשִׁיכִים עַל יְדֵי עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה הַמְרֻמָּזֶת

בַּשֵּׁם 'רוּת' - הַמַּבְתָּא שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם שֶׁנִּקְרֵאת עַל שֵׁם שֶׁיָּצָא מִמֶּנָּה דָּוִד שֶׁרְוָיָה לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, וְהַתְּפִלָּה הִיא עִקַּר הַנִּצָּחוֹן שֶׁל אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי, וְעַל כֵּן פֶּ"ח בְּגִימַטְרִיָּא נֶצַ"ח, כִּי מֵחַג הַפֶּסַח הִתְחִיל עִקַּר עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה וְנַעֲשָׂה פֶּה סָח לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְגַם הַשֵּׁם שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל רַבֵּנוּ נַחְמָ"ן בְּגִימַטְרִיָּא נֶצַ"ח, כִּי כָּל עִנְיָנוֹ הוּא תְּפִלָּה, וְאָמַר: 'נִצַּחְתִּי וַאֲנַצֵּחַ'; וְאֶל כָּל זֶה אֲכַוֵּן בְּשִׂימַת הַחֲרוֹסֶת עַל הַקְּעָרָה לְמַטָּה בְּצַד יָמִין.

אַחַר־כָּךְ אַבְרִיז 'כַּרְפַּס תַּחַת הַבֵּיצָה — הוֹד', וְאָשִׂים אֶת הַכַּרְפַּס בְּצַד שְׂמֹאל בְּקֶרֶן יָשִׁיר תַּחַת לַבֵּיצָה קֶצֶת יוֹתֵר לְמַטָּה, וַאֲכַוֵּן לְהוֹדוֹת לְךָ ה' אֱלֹקֵינוּ עַל כָּל הַחֲסָדִים וְהָרַחֲמִים שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה עִמָּנוּ בְּכָל עֵת, וַאֲפִלּוּ אִם אֵין לִי אֶלָּא רַק קֶצֶת יֶרֶק בְּעֶלְמָא - גַּם עַל זֶה אֶתֵּן הוֹד וְהָדָר לְשִׁמְךָ וַאֲמַלֵּא פִּי תְּהִלָּתֶךָ עַל כָּל חֲסָדֶיךָ בְּכָל עֵת.

וְאַחַר־כָּךְ אַבְרִיז 'חֲזֶרֶת תַּחַת הַמָּרוֹר — יְסוֹד', וְאָשִׂים אֶת הַחֲזֶרֶת בָּאֶמְצַע בְּקֶרֶן יָשִׁיר תַּחַת הַמָּרוֹר לְמַטָּה, וַאֲכַוֵּן

לְבַקֵּשׁ מִמְּךָ, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁאֲזַכֶּה לְמִדַּת הַיְסוֹד מִדַּת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, תִּקּוּן הַבְּרִית בִּשְׁלֵמוּת, וְאָבִין שֶׁזֶּה קָשׁוּר לַחֲזֶרֶת וּמְרִירוּת, כִּי עַד שֶׁזּוֹכִין לְתִקּוּן הַבְּרִית בֶּאֱמֶת מְצָרְפִים אֶת הָאָדָם עִם הַרְבֵּה נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, אֲבָל אִם מַחֲזִיק מַעֲמָד זוֹכֶה לְהַגִּיעַ לְקִדֻּשָּׁה עֶלְיוֹנָה, וְעִם הַחֲזֶרֶת עוֹשִׂים אֶת הַכּוֹרֵךְ, שֶׁכּוֹרְכִים מַצָּה וּמָרוֹר בְּיַחַד לְיַחֵד הַחֶסֶד וְהַדִּין בְּאַחְדוּת גָּמוּר, וְלָדַעַת שֶׁאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדֶיךָ יִתְבָּרַךְ בְּלָל.

וְאַחַר־כָּךְ אַכְרִיז בְּקוֹל גָּדוֹל וּמְעוֹרֵר 'קְעָרָה - מַלְכוּת', וַאֲכַוֵּן שֶׁעַכְשָׁו סִדַּרְתִּי אֶת כָּל הַקְּעָרָה הַקְּדוֹשָׁה וְקִבַּלְתִּי עַל עַצְמִי עֹל 'מַלְכוּת' שָׁמַיִם, לְיַחֵד וּלְקַשֵּׁר כָּל מְחוֹתַי וּמְדוֹתַי אֵלֶיךָ יִתְבָּרַךְ לְבַד, וַאֲבַקֵּשׁ מִמְּךָ שֶׁאַף פַּעַם לֹא אֶשְׁבַּח מִמְּךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם אָמֵן סֶלָה.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! אָנָּא תַּעֲזֹר לִי לַעֲרֹךְ אֶת הַסֵּדֶר בְּקֻדֻּשָּׁה וְטָהֳרָה גְּדוֹלָה, וְאֶקְרָא כָּל הַהַגָּדָה בְּקוֹל רָם נָעִים וְחָזָק, וְאֶזְכֹּר שֶׁיֵּשׁ בָּזֶה תִּקּוּן הַבְּרִית,

וְגַם אֶת כָּל הַסִּימָנִים שֶׁל הַסֵּדֶר - קַדֵּשׁ וּרְחַץ כַּרְפַּס יַחַץ וְכוּ' אַכְרִיז בְּקוֹל גָּדוֹל, כָּל סִימָן בִּמְקוֹמוֹ, וְאַאֲמִין שֶׁיֵּשׁ בְּכָל מִלָּה רָזִין וְסוֹדוֹת עֶלְיוֹנִים, וְאַתְחִיל עִם הַכְּרָזַת 'קַדֵּשׁ', וְאָבִין שֶׁאֲנִי מַמְשִׁיךְ עַכְשָׁו עַל עַצְמִי קְדֻשָּׁה גְּדוֹלָה, וְאַגִּיד אֶת סֵדֶר הַקִּדּוּשׁ בְּיַחַד עִם כָּל בְּנֵי בֵיתִי בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וַאֲכַוֵּן בִּבְרִכַּת שֶׁהֶחֱיָנוּ לָתֵת שֶׂבַע וְהוֹדָיָה לְשִׁמְךָ שֶׁזִּכִּינוּ לְהַגִּיעַ לַלַּיְלָה הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה וּלְקַיֵּם כָּל הַמִּצְווֹת הַקְּשׁוּרוֹת בּוֹ, וּבְגִמַר הַקִּדּוּשׁ אֶשְׁתֶּה אֶת הַכּוֹס בַּהֲסֵבָּה וּבְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה.

וַאֲפָרֵשׁ אֶת שִׂיחָתִי לְפָנֶיךָ, אָבִי אָב הָרַחֲמָן, הֶחָפֵץ קִרְבָתִי אֵלֶיךָ בְּכָל עֵת, שֶׁאִם אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁשְּׁתִית יַיִן אֲמִתִּי מַזִּיק לִי בְּגוּף בְּלֵב אוֹ בְּנֶפֶשׁ, תֵּן לִי הַשֵּׂכֶל לִשְׁתּוֹת מִיץ עֲנָבִים לְאַרְבַּע כּוֹסוֹת, וְלָדַעַת שֶׁאֲנִי יוֹצֵא בָּזֶה הַמִּצְוָה בְּתַכְלִית הַהֲדוּר, וְגַם מְקַיֵּם בְּאוֹתָהּ הָעֵת מִצְוַת 'וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשֹׁתֵיכֶם', וְאֶשְׁמַח בָּזֶה מְאֹד.

אַחַר־כָּךְ אַכְרִיז 'וּרְחַץ' וְאֶטֹּל אֶת יָדַי בְּלִי בְּרָכָה לִפְנֵי אֲכִילַת כַּרְפַּס, שֶׁהוּא דָּבָר שֶׁטְּבוּלוֹ בְּמַשְׁקֶה הַטָּעוּן נְטִילַת יָדַיִם מֵעִקַּר הַדִּין, וַאֲכַוֵּן בָּזֶה לִרְחִיץ כָּל הַקְּלִפּוֹת

מֵעַל יָדַי, וּבִפְרָט קְלִפַּת הַבַּעַם וְהָרְצִיחָה שֶׁהוֹרֶסֶת אֶת הָאָדָם לְנַמְרֵי רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְאֶתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ שֶׁפִּיכְמָן 'וּרְחַץ' יְבַטֵּל וְיָגֹרֵשׁ מִמֶּנִּי קְלִפַּת 'רוֹצֵחַ' וְאֶהְיֶה טוֹב לַכֹּל בְּסַכְלָנוּת עֲצוּמָה, וְגַם אֶזְכֶּה לְמִדַּת הַבִּטָּחוֹן בִּשְׁלֵמוּת וַאֲבָנַיִן שֶׁהַתַּרְגּוּם שֶׁל 'וּרְחַץ' הוּא 'וְתִבְטַח' וְיִהְיֶה בִּטְחוֹנִי בְּךָ חָזָק בְּכָל עֵת, אֶבְטַח וְלֹא אֶפָּחֵד.

אַחַר־כָּךְ אַכְרִיז 'כַּרְפַּס' וְאֶקַּח חֲתִיכַת יֶרֶק פָּחוֹת מִכְּזַיִת וְאֶטְבֹּל אוֹתוֹ בְּמֵי מְלַח, וַאֲבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה וַאֲבָנַיִן לִפְטֹר בִּבְרָכָה זוֹ גַּם אֶת הַמָּרוֹר שֶׁנֶּאֱכָל בְּהֶמְשֵׁךְ הַסֵּדֶר, וְאָזְכֹּר לָתֵת לְךָ שֶׁבַח וְהוֹדָיָה עֲצוּמָה גַּם עַל חֲתִיכַת יֶרֶק קַטַנָּה שֶׁיֵּשׁ לִי, כִּי גַּם זֶה חֶסֶד חִנָּם מִמְּךָ יִתְבָּרַךְ, וְאֶתְפַּלֵּל אֵלֶיךָ שֶׁאַף פַּעַם לֹא אֶתְרַחֵק מִמְּךָ עַל יְדֵי קַטְנוּת הַמֹּחִין, רַק תָּמִיד אַאֲמִין וְאֶבְטַח שֶׁהַקַּטְנוּת הוּא הַקְדָּמָה וַהֲכָנָה אֶל הַגְּדֻלּוֹת, וְאֶהְיֶה חָבוּק וְדָבוּק בְּךָ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד.

אַחַר־כָּךְ אַכְרִיז 'יַחַץ' וְאֶקַּח בְּיָדַי אֶת הַמַּצָּה הָאֶמְצָעִית הַנִּקְרֵאת לֵוִי, וְאֶפְרֹס אוֹתָהּ לִשְׁתַּיִם, וַאֲרָאֶה אֶת שְׁנֵי הַחֲצָאִים לְכֻלָּם, וְשֶׁהֵם יִבְחֲרוּ אֵיזֶה גָּדוֹל וְאֵיזֶה קָטָן,

וְהַקָּטָן אַחֲזִיר לְתוֹךְ הַקְּעָרָה לְמִצַּוַת אֲכִילַת מַצָּה וְהַגָּדוֹל אַחְבִּיא וְאַצְנִיעַ לַאֲכִילַת אֲפִיקוֹמָן שֶׁנִּקְרָא 'צָפוּן', וְאֶתְעוֹרֵר מִזֶּה מְאֹד שֶׁכָּל מַה שֶּׁעוֹשִׂים עַכְשָׁו בָּעוֹלָם הַזֶּה זֶה רַק הַחֵצִי הַקָּטָן שֶׁל הַסִּפּוּר וּמַמָּה שֶׁצָּפוּן לָעוֹלָם הַבָּא, כִּי עַל הַטּוֹב הַמִּיוּעָד לֶעָתִיד לָבוֹא כְּתִיב (תְּהִלִּים לא, כ) "מָה רַב טוּבְךָ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירֵאֶיךָ", וְשָׁם גָּנוּז וְצָפוּן הַחֵלֶק הַגָּדוֹל שֶׁל הַמַּצָּה, וּכְשֶׁיַּתְחִילוּ הַיְלָדִים לַעֲסֹק בִּגְנֵבַת הָאֲפִיקוֹמָן אַסְבִּיר לָהֶם בְּשָׂפָה בְּרוּרָה וּבְפָנִים מְאִירוֹת, שֶׁבְּדֶרֶךְ כְּלָל גְּנֵבָה אֲסוּרָה וְהִיא מִדָּה גְּרוּעָה מְאֹד, אֲבָל גְּנֵבָה זֹאת שֶׁל הָאֲפִיקוֹמָן הִיא גְּנֵבָה קְדוֹשָׁה, כִּי גּוֹנְבִים חֲתִיכַת מַצָּה שֶׁהִיא מַאֲכָל שֶׁל אֱמוּנָה וּמַאֲכַל שֶׁל רְפוּאָה, וְהַצַּדִּיקִים לִמְּדוּ אוֹתָנוּ שֶׁבַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם צְרִיכִין לִהְיוֹת גַּנָּב קָדוֹשׁ וְלִגְנֹב זְמַן לְלִמּוּד הַתּוֹרָה וְלַעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה וּלְקִיּוּם הַמִּצְוֹוֹת, וְזֶה אַבְנִים אֱוִירָה קְדוֹשָׁה בְּתוֹךְ עֵסֶק גְּנֵבַת הָאֲפִיקוֹמָן.

אַחַר־כָּךְ אַכְרִיז 'מַגִּיד' וְאַתְחִיל אֲמִירַת הַהַגָּדָה וְסִפּוּר יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁהִיא מִצְוָה עֲשׂוֹה מִדְּאוֹרַיְתָא בְּלֵילָה זֶה, וּמִקֹּדֶם אַגִּיד אֶת קֶטַע הַזֹּהַר הַמְדֻפָּס בְּרֹב הַגָּדוֹת

'פִּקּוּדָא בָּתַר דָּא לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וְכוּ'' [מִצָּוָה אַחַר זֶה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וְכוּ'], וְאֶתְעוֹרֵר מְאד מִמַּה שֶׁכָּתוּב שָׁם שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּא בְּיַחַד עִם כָּל הַפָּמַלְיָא שֶׁל מַעְלָה לְכָל בָּתֵּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּלֵיל פֶּסַח לִרְאוֹת הַסֵּדֶר שֶׁלָּהֶם וְלִשְׁמֹעַ סִפּוּר יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁלָּהֶם, וְאֶתְפֹּס הַקְּעָרָה עִם הַמַּצּוֹת וְאַתְחִיל לוֹמַר "הֵא לַחְמָא עַנְיָא דִּי אֲכָלוּ אַבְהָתָנָא בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם" וְכוּ' [זֶהוּ לֶחֶם עֹנִי שֶׁאָכְלוּ אֲבוֹתֵינוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְכוּ'], וַאֲדַקְדֵּק לוֹמַר 'הֵא' עִם נְקֻדַּת צֵירֵי הַמְרַמֵּז עַל ה"א הַיְדִיעָה, וְאֶתְעוֹרֵר מִזֶּה שֶׁבְּמִצְרַיִם הָיְתָה הַיְדִיעַת עַיִן בְּרַלּוּת וּבַעֲנִיּוּת, וּמִמֵּילָא גַּם הַדִּבּוּר הָיָה בְּרַלּוּת וּבַעֲנִיּוּת וְלֹא דִּבְּרוּ בָּרָאוּי אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲבָל עַכְשָׁו בִּיצִיאַת מִצְרַיִם יָצָא הַדֵּעָה וְהַדִּבּוּר מִן הַגָּלוּת, וְנַעֲשֶׂה פֶּה סָח - שֶׁהַפֶּה הִתְחִיל לָסוּחַ וּלְדַבֵּר אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְזֶהוּ כָּל סֵדֶר הַהַגָּדָה שֶׁאֲנַחְנוּ אוֹמְרִים עַכְשָׁו בְּקוֹל גָּדוֹל, וְאֶשְׁמַח מְאד עִם כָּל מִלָּה כְּאִלּוּ אֲנִי מוֹנֶה יַהֲלוֹמִים.

אַחַר־כָּךְ אֶמְזֹג כּוֹס שֵׁנִי 'וְכָאן הַבֵּן שׁוֹאֵל אֶת אָבִיו' - שֶׁהַיְלָדִים מַתְחִילִים לִשְׁאֹל הַד' קֻשְׁיוֹת, וְאֵשֵׁב וְאֶשְׁמַע

בְּסַבְּלָנוּת גְּדוֹלָה אֶת כָּלָם שׁוֹאֲלִים הַד' קֻשְׁיוֹת בְּפִי הַנָּפָח וְהַשִּׁיר שֶׁלָּהֶם, כִּי כָּל יֶלֶד הִשְׁקִיעַ הַרְבֵּה טִרְחָא וְיגִיעָה לָדַעַת אֶת הַד' קֻשְׁיוֹת, וְאַחְמִיא לָהֶם עַל זֶה וַאֲשַׁבֵּחַ אוֹתָם, כִּי זֶה עִקַּר הַחִנּוּךְ שֶׁלָּהֶם בַּלַּיְלָה הַזֶּה, וּבֵין הַשְּׁאֵלוֹת וְהַפִּזּוּרִים שֶׁלָּהֶם גַּם אֲנִי אֶשְׁאַל שְׁאֵלָתִי בְּשֶׁקֶט לְפָנֶיךָ אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם שֶׁאָזְבֶּה לְכָל הַיְשׁוּעוֹת שֶׁאֲנִי צָרִיךְ בְּרוּחָנִיוּת וּבְנַשְׁמִיוּת, כִּי עִכְשָׁו הוּא עֵת רָצוֹן גָּדוֹל מְאֹד מִלְּפָנֶיךָ, וְאֶפְשָׁר לִפְעֹל כָּל מִשְׁאֲלוֹת לִבִּי לְטוֹבָה.

אַחַר סִיּוּם אֲמִירַת הַד' קֻשְׁיוֹת אַכְרִיז בְּקוֹל גָּדוֹל 'וְהַתְּרוּיִן שֶׁל הַקֻּשְׁיוֹת הוּא — עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרַיִם וְכוּ" וְאַמְשִׁיךְ לוֹמַר כָּל סֵדֶר הַהַגָּדָה בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה וּבְהִתְעוֹרְרוּת רַבָּה מִלָּה בְּמִלָּה בְּקוֹל גָּדוֹל, וַאֲחַיֵּה עַצְמִי מְאֹד עִם כָּל פִּסְקָא וּפִסְקָא, וְאַאֲמִין שֶׁסּוֹדוֹת גְּדוֹלוֹת מְרֻמָּזוֹת בְּכָל קֶטַע, וְאַגִּיד אֶת הַכֹּל בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת וְגִמּוּרָה.

וְוַכֵּנִי בְּשֶׁאַגִּיעַ לַפִּסְקָא 'נִנְצַעַק אֶל הַשֵּׁם אֱלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ' לְקַיֵּם זֹאת פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ וְלִצְעֹק בְּיַחַד עִם

כָּל בְּנֵי בֵיתִי מִלִּין אֵלּוּ אֲלֵיךְ ה' אֱלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ, וְאַאֲמִין שֶׁאֲנִי פּוֹעֵל עַכְשָׁו יְשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת וְלֹא תְּשִׁיבֵנוּ רֵיקָם מִלְּפָנֶיךָ.

וְכֵן כְּשֶׁאַגִּיעַ לַפִּסְקָא 'בְּמוֹרָא גָּדוֹל זוּ גִּלּוּי שְׁכִינָה' אַגְבִּיהַּ אֶת זֶה בְּאַהֲבָה וּבִירְאָה גְּדוֹלָה וְאֶשְׁתּוֹקֵק לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמִי הִתְנוֹצְצוּת שֶׁל גִּלּוּי שְׁכִינָה הַמִּתְגַּלָּה לִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּלַיְלָה זֶה.

וּבְאָמְרִי אֶת סֵדֶר הָעֶשֶׂר מַכּוֹת - דַּם צְפַרְדֵּעַ כִּנִּים עָרוֹב וְכוּ' אֶשְׁפֹּךְ קֻצָּת יַיִן מִן הַכּוֹס לְתוֹךְ צַלַּחַת רֵיקָה, וַאֲבַוֵּן שֶׁבָּזֶה אֲנִי מַשְׁקֶה אֶת אָמּוֹת הָעוֹלָם שֶׁצִּעֲרוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּמֶשֶׁךְ כָּל יְמוֹת גָּלוּתָם אֶת קֻבַּעַת כּוֹס הַתַּרְעֵלָה, וְכָל הַמַּכּוֹת יָחוֹלוּ עַל רֹאשָׁם כְּמוֹ בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וְהֵם יִהְיוּ הַפַּקְדָּרָה שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל.

וּבְהַגִּיעִי לַפִּסְקָא 'רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר כָּל שֶׁלֹּא אָמַר שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אֵלּוּ בְּפֶסַח לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ, וְאֵלּוּ הֵן: פֶּסַח מַצָּה וּמָרוֹר' - אֶתְעוֹרֵר בְּהִתְעוֹרְרוּת רַבָּה מְאֹד, כִּי זֶה הַנְּקֻדָּה הָעֶקְרִית שֶׁל

הַגָּדָה, וּבְאָמְרִי ׳פֶּסַח שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִים בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם וְכוּ״ אֶסְתַּכֵּל עַל הַזְּרוֹעַ שֶׁבַּקְּעָרָה בְּהִשְׁתּוֹקְקוּת נִמְרָצָה וּבְנַעֲנוּעִים גְּדוֹלִים וּבִתְפִלָּה חַמָּה שֶׁעוֹד אֲזֻכֶּה לִרְאוֹת בְּבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּבְהַקְרָבַת הַקָּרְבָּן פֶּסַח בַּחַיִּים חִיּוּתִי, וּבְאָמְרִי ׳מַצָּה זוֹ שֶׁאָנוּ אוֹכְלִין עַל שׁוּם מָה וְכוּ״ אָרִים אֶת הַמַּצָּה לִפְנֵי הַמְסֻבִּין וְאַרְאֶה לָהֶם שֶׁעוֹד מְעַט וְהוֹלְכִין לֶאֱכֹל אֶת הַמַּצָּה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁהִיא מַאֲכַל שֶׁל אֱמוּנָה וּמַאֲכַל שֶׁל רְפוּאָה, וַאֲנַן בְּתֹבוֹת ׳עַל שׁוּם מָה׳, שו״ם בְּגִימַטְרִיָּא רָצוֹ״ן - שֶׁאֲזֻכֶּה לְהֶאָרַת הָרָצוֹן עַל יְדֵי הַמַּצָּה, וּ׳מָה׳ הוּא הַבְּטוּל הַנָּמוּר מִלְּפָנֶיךָ יִתְבָּרַךְ שֶׁאֲזֻכֶּה לְהַגִּיעַ אֵלָיו עַל יְדֵי הַמַּצָּה, וּבְאָמְרִי ׳מָרוֹר זֶה שֶׁאָנוּ אוֹכְלִים וְכוּ״ אָרִים אֶת הַמָּרוֹר לִפְנֵי הַמְסֻבִּין וְאֶזְכֹּר אֶת הַחֶסֶד הַגָּדוֹל שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ לְהוֹצִיאֵנוּ מִמִּצְרַיִם וּלְהַמְתִּיק מֵעָלֵינוּ אֶת מְרִירוּת הַחַיִּים וּלְהָפְכוֹ לִמְתִיקוּת.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! זַכֵּנִי אַחַר קְרִיאַת שְׁנֵי מִזְמוֹרֵי הַהַלֵּל וְסִיּוּם הַבְּרָכָה ׳גָּאַל יִשְׂרָאֵל׳ לִשְׁתּוֹת כּוֹס שֵׁנִי

בַּהֲסֵבָה, וּלְהָכִין עֲצָמִי לִקְרַאת מִצְוַת אֲכִילַת מַצָּה, וְאַכְרִיז בְּקוֹל גָּדוֹל 'רָחְצָה' וְאֶטֹל אֶת יָדַי וְאָרִים אוֹתָן לְמַעְלָה כְּדֵי לְקַבֵּל בְּתוֹכָן קְדֻשָּׁה עֶלְיוֹנָה, וְאַכְרִיז 'מוֹצִיא מַצָּה' וְאֶתְפֹּס הַשָּׁלֹשׁ מַצּוֹת בְּיָדִי וַאֲבָרֵךְ בִּרְכַּת 'הַמּוֹצִיא' בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וּבְכַוָּנָה גְּדוֹלָה, וְאַחַר־כָּךְ אָנִיחַ הַמַּצָּה הַשְּׁלִישִׁית מִיָּדַי וְאֶתְפֹּס רַק בַּמַּצָּה הַשְּׁלֵמָה שֶׁמִּלְמַעְלָה בְּיַחַד עִם הַפְּרוּסָה וַאֲבָרֵךְ בִּרְכַּת 'עַל אֲכִילַת מַצָּה' בְּהִתְעוֹרְרוּת נוֹרָאָה וּבְשִׂמְחָה עֲצוּמָה כִּי עַכְשָׁו אֲנִי הוֹלֵךְ לְקַיֵּם מִצְוַת אֲכִילַת מַצָּה שֶׁהִיא הַמִּצְוָה הָעִקָּרִית שֶׁל הַלַּיְלָה, וּלְהַכְנִים בְּקִרְבִּי מְיֻכָּלָא דְּמְהֵימְנוּתָא [מַאֲכָל שֶׁל אֱמוּנָה] וּמְיֻכָּלָא דְּאָסְוָתָא [מַאֲכָל שֶׁל רְפוּאָה], וְאֶבְצַע עַל שְׁתֵּי הַמַּצּוֹת בְּיַחַד, כְּזַיִת מִכָּל אֶחָד, וְאוֹכַל אוֹתָן בַּהֲסֵבָה בְּכַוָּנָה רְצוּיָה וּבְשִׂמְחָה עֲצוּמָה שֶׁעַכְשָׁו אֲנִי אוֹכֵל מַאֲכָל שֶׁל אֱמוּנָה וְהָאֱמוּנָה אוֹכֶלֶת אוֹתִי, וַאֲנִי אוֹכֵל מַאֲכָל שֶׁל רְפוּאָה וְהָרְפוּאָה אוֹכֶלֶת אוֹתִי, וְאָזְכֶּה לִרְפוּאָה שְׁלֵמָה וּבְרִיאוּת אֵיתָנָה בְּגוּף לֵב וְנֶפֶשׁ, וַאֲכַוֵּן כָּךְ גַּם בְּכָל יְמֵי פֶּסַח הַקְּדוֹשִׁים בְּכָל פַּעַם שֶׁאֲנִי אוֹכֵל כְּזַיִת מַצָּה לְהַמְשִׁיךְ

עַל עַצְמִי אוֹר הָאֱמוּנָה וְטִפּוּל שֶׁל רְפוּאָה, וְאָזְכֶּה
לְהִכָּלֵל בְּךָ יִתְבָּרַךְ לְנַמְרֵי.

אַחַר־כָּךְ אַכְרִיז 'מָרוֹר', וְאֶקַּח כְּזַיִת מָרוֹר וְאֶטְבֹּל אוֹתוֹ
בַּחֲרוֹסֶת וָאֲבָרֵךְ 'עַל אֲכִילַת מָרוֹר' בְּהִתְעוֹרְרוּת רַבָּה
וְאוֹכַל אֶת הַמָּרוֹר, וְאָזְכּוֹר אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (סִפֶּר הַמִּדּוֹת,
אוֹת מֵמוּן, סִימָן לֹה), שֶׁכְּזַיִת מָרוֹר שֶׁאוֹכְלִין בְּפֶסַח מְסֻגָּל
לְפַרְנָסָה, וַאֲכַוֵּן בְּהַרְגָּשַׁת מְרִירוּת וַחֲרִיפוּת הַחַוָּרַת
שֶׁאֶפְטֹר עַל יְדֵי זֶה מִמְּרִירוּת וַחֲרִיפוּת עֹסֶק הַפַּרְנָסָה,
וְאָזְכֹּר שֶׁעִקַּר הַמְשָׁכַת הַפַּרְנָסָה הוּא עַל יְדֵי תְּפִלָּה
וּבַקָּשָׁה שֶׁיְּהוּ טְבִילַת הַמָּרוֹר בְּתוֹךְ חֲרֹסֶת, כִּי חֲרוֹסֶת
אוֹתִיּוֹת 'סָח רוּת' הַמְרַמְּזוֹת עַל הַתְּפִלָּה, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת ז:): לָמָּה נִקְרָא שְׁמָהּ רוּת?
שֶׁיָּצָא מִמֶּנּוּ דָּוִד הַמֶּלֶךְ שֶׁרָוָה לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, וַאֲכַוֵּן שֶׁאֶזְכֶּה לְפַרְנָסָה בְּשֶׁפַע.

אַחַר־כָּךְ אַכְרִיז 'כּוֹרֵךְ', וְאֶקַּח כְּזַיִת מַצָּה וּמָרוֹר וְאֶכְרְכֶם
בְּיַחַד, וַאֲכַוֵּן שֶׁעַבְשָׁו אֲנִי מַגִּיעַ לְהַשָּׂגַת 'מֵעֵין עוֹלָם
הַבָּא' וְלָדַעַת שֶׁכָּל מְאֹרְעוֹתַי הֵם לְטוֹבָתִי, כִּי 'מַצָּה'
מְרַמֵּז עַל 'חֶסֶד', וּ'מָרוֹר' עַל 'גְּבוּרָה', וּכְשֶׁאֲנִי אוֹכְלָן

בְּיַחַד אֲנִי מְגַלֶּה שֶׁהִגַּעְתִּי לְדַעַת שְׁלֵמָה שֶׁשְּׁנֵיהֶם
מֵרְצוֹנְךָ הַפָּשׁוּט וְהַכֹּל לְטוֹבָתִי, וְלִפְנֵי אֲכִילַת כּוֹרֵךְ
אַגִּיד 'זֵכֶר לְמִקְדָּשׁ כְּהִלֵּל כָּךְ עָשָׂה הִלֵּל בַּזְּמַן שֶׁבֵּית
הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם' וְכוּ', וַאֲצַיֵּר בְּדַעְתִּי שֶׁאֲנִי עַכְשָׁו
נִמְצָא בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ וְכוֹרֵךְ פֶּסַח מַצָּה וּמָרוֹר בְּיַחַד
בְּדֶרֶךְ שֶׁעָשָׂה הִלֵּל, וַאֲכַוֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמִי מִדָּתוֹ
הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל הִלֵּל שֶׁהָיָה עֲנָוְתָן אֲמִתִּי, וְהָיָה מְקָרֵב
נְפָשׁוֹת רַבּוֹת אֶל מַחֲנֵה הִקְדָּשָׁה, וּשְׁמוֹ נִקְרָא עַל
שֵׁם הַלֵּל וְהוֹדָאָה תְּמִידִי אֵלֶיךָ יִתְבָּרַךְ, וּבָזֶה אֲקַבֵּל
רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְנַפְשִׁי, כִּי הַלֵּל רָאשֵׁי תֵּבוֹת הָ'רוֹפֵא
לִ'שְׁבוּרֵי לֵ'ב, וְאוֹכַל אֶת הַ'כּוֹרֵךְ' בַּהַסֵּבָה וּבְשִׂמְחָה
רַבָּה דֶּרֶךְ חֵרוּת.

אַחַר־כָּךְ אַכְרִיז 'שֻׁלְחָן עוֹרֵךְ' וְאוֹכַל מַעֲדַנִּים וּמַטְעַמִּים
לְכָבוֹד יוֹם טוֹב, וְאַתְחִיל עִם אֲכִילַת בֵּיצִים שֶׁהִיא זֵכֶר
לְקָרְבַּן חֲגִיגָה שֶׁהָיָה נֶאֱכָל לִפְנֵי הַקָּרְבַּן פֶּסַח כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה
הַפֶּסַח נֶאֱכָל עַל הַשֹּׂבַע, וְהַבֵּיצִים גַּם זֵכֶר לַאֲבֵלוּת שֶׁל
תִּשְׁעָה בְּאָב שֶׁמִּתְאַבְּלִים אָז עַל חָרְבָּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
וַאֲכַוֵּן שֶׁבְּקָרוֹב יָבוֹא אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא וִיבַשֵּׂר אֶת הַגְּאֻלָּה

וְלֹא נִצְטָרֵךְ עוֹד לוֹמַר קִינוֹת וּלְהִתְאַבֵּל עַל הַחָרְבָּן, כִּי בְּאוֹתוֹ לַיְלָה שֶׁחָל פֶּסַח יָחוּל גַּם תִּשְׁעָה בְּאָב, וּבְקָרוֹב נִזְכֶּה לִרְאוֹת בְּבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

וְזַכֵּנִי לְסַפֵּר לַמְסֻבִּין בְּהֶמְשֵׁךְ הַסְּעוּדָה אֵיזֶה סְפוּרִים נִפְלָאִים מֵהִתְקָרְבוּתִי אֶל רַבֵּנוּ זַ"ל, וַאֲבַוֵּן לְקַיֵּם בָּזֶה מִצְוַת חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים 'בְּכָל דּוֹר וְדוֹר חַיָּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יָצָא מִמִּצְרַיִם', כִּי הַהִתְקָרְבוּת אֶל רַבֵּנוּ זַ"ל זֶה יְצִיאַת מִצְרַיִם מַמָּשׁ, וַאֲבַוֵּן לְעוֹרֵר אֶת לֵב הַשּׁוֹמְעִים שֶׁיְּחַדְּשׁוּ אֶת הִתְקָרְבוּתָם אֶל רַבֵּנוּ זַ"ל וְתַלְמִידָיו הָאֲמִתִּיִּים וְיֵצְאוּ מִגָּלוּתָם לְחֵרוּת עוֹלָם.

אָנָּא יְהֹוָ"ה! זַכֵּנִי בְּסוֹף הַסְּעוּדָה לְהַכְרִיז בְּקוֹל גָּדוֹל וּמְעוֹרֵר 'צָפוּן', וְאָכִין אֶת עַצְמִי לִקְרַאת אֲכִילַת הָאֲפִיקוֹמָן שֶׁהוּא זֵכֶר לְקָרְבַּן פֶּסַח הַנֶּאֱכָל עַל הַשֹּׂבַע, וַאֲסַדֵּר בְּ'כִי טוֹב' כָּל הָעֲסָקִים הַקְּדוֹשִׁים עִם הַיְלָדִים שֶׁנִּגְבּוּ הָאֲפִיקוֹמָן, וְאֶקַּח כְּזַיִת מַצָּה שֶׁהֶחְבֵּאתִי

לָאֶפִּיקוֹמָן, וַאֲנִיד בְּהִתְעוֹרְרוּת רַבָּה הַ'יְהִי רָצוֹן' הַנִּדְפָּס בַּהַגָּדָה לִפְנֵי אֲכִילַת אֶפִּיקוֹמָן, שֶׁיִּהְיֶה נֶחְשָׁב כְּאִלּוּ אֲנִי אוֹכֵל בְּזֵית קָרְבַּן פֶּסַח הַנֶּאֱכָל עַל הַשֹּׂבַע, וְאוֹכֵל אֶת הַמַּצָּה בַּהֲסֵבָּה דֶּרֶךְ חֵרוּת וַאֲכַוֵּן לִפְעֹל בַּאֲכִילָתִי אֶת כָּל הַיְשׁוּעוֹת וּפְקֻדּוֹת טוֹבוֹת הַנִּצְרָכוֹת לִי וּלְכָל יִשְׂרָאֵל, כִּי אֶפִּיקוֹמָן שֶׁהוּא 'צָפוּן', מְרַמֵּז עַל פְּקִידַת יְלָדִים וְזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים יז, יד): "וּצְפוּנְךָ תְּמַלֵּא בִטְנָם"; וּמְמַיְלָא מְרַמֵּז בָּזֶה מְצִיאַת הַזִּוּוּג וּשְׁלוֹם בַּיִת, וְכֵן מְרַמֵּז בָּזֶה פְּקִידָה שֶׁל פַּרְנָסָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (אִיּוֹב לו, כב): "מִצָּפוֹן זָהָב יֵאָתֶה"; וְכֵן מְרַמֵּז בָּזֶה דְּבֵקוּת הַבּוֹרֵא וְהַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לא, ב): "מָה רַב טוּבְךָ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירֵאֶיךָ"; עַל־כֵּן אֶשְׁמַח מְאֹד בַּאֲכִילַת אֶפִּיקוֹמָן, וַאֲכַוֵּן לִפְעֹל עַל יָדוֹ כָּל הַיְשׁוּעוֹת.

אַחַר־כָּךְ אֲבָרֵיז 'בָּרֵךְ', וְאֶטֹּל מַיִם אַחֲרוֹנִים וַאֲבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וְאֶזְכֹּר אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת אֲכִילָה, סִימָן ג), שֶׁעַל יְדֵי בִּרְכַּת הַמָּזוֹן נִתְוַדַּע הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בָּעוֹלָם וְנִתְיַשֵּׁב הַמַּלְכוּת מִן הַמְּרִיבוֹת וְהַמַּחֲלֹקֶת, וַאֲכַוֵּן שֶׁבִּרְכַּת הַמָּזוֹן שֶׁלִּי, בְּפִנְּתִי

הַצָּנוּעָה, יֵלֵךְ וְיִתְפָּרְסֵם בָּעוֹלָם וְיִוָּדַע כְּבוֹדֵךְ לְכֻלָּם, עַד שֶׁיִּתְבַּטֵּל כָּל הַמְּרִיבוֹת וְהַמַּחֲלֹקוֹת, וְיִתַּקֵּן כָּל הָעוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי, וּבְסִיּוּם בִּרְכַּת הַמָּזוֹן אֶשְׁתֶּה כּוֹס שְׁלִישִׁי בַּהֲסֵבָּה וּבְשִׂמְחָה רַבָּה.

אַתָּה־כָךְ אֶמְזֹג כּוֹס רְבִיעִי וְגַם כּוֹסוֹ שֶׁל אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא, וְאֶפְתַּח אֶת הַהֵלֶּת לְבִיאַת אֵלִיָּהוּ, וְאֶעֱמֹד בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה וַאֲגִיד בְּפֶה מָלֵא וּבִתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה 'בָּרוּךְ הַבָּא', וַאֲצַיֵּר שֶׁעִבְשָׁו בָּא אֵלִיָּהוּ וְנִבְנָם לְבֵיתִי וְאֶפְשָׁר לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ כָּל מִשְׁאֲלוֹת לִבִּי לְטוֹבָה, וּמִיָּד אַגִּיד בְּקוֹל אַדִּיר וְחָזָק "שִׂפְתֵךְ חֲמָתְךְ אֶל הַגּוֹיִם" וְגוֹ' וַאֲכַוֵּן הֵיטֵב שֶׁעִבְשָׁו יִקַּבְּלוּ כָּל הַגּוֹיִים וְשׂוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל מַה שֶּׁמַּגִּיעַ אֲלֵיהֶם עַל שֶׁעָנוּ וְצָעֲרוּ יִשְׂרָאֵל כָּל שְׁנוֹת גָּלוּתֵנוּ, וְאֵלִיָּהוּ עוֹמֵד וּמֵעִיד עַל זֶה, וּבְקָרוֹב יָבוֹא לְבַשֵּׂר אֶת הַגְּאֻלָּה לְכָל בָּאֵי עוֹלָם.

אַתָּה־כָךְ אַכְרִיז 'הַלֵּל' וַאֲסַיֵּם אֶת מִזְמוֹרֵי הַלֵּל שֶׁהִתְחַלְנוּ לִפְנֵי הַסְּעוּדָה וַאֲשֶׁר הַמִּזְמוֹרִים בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה, וְאַגִּיד הַלֵּל הַגָּדוֹל שֶׁהוּא מִזְמוֹר קל"ו, שֶׁהֵם שִׁשָּׁה וְעֶשְׂרִים פְּסוּקִים שֶׁמְּסַיְּמִים 'כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ' וְאֶזְכֹּר שֶׁהַחֶסֶד

הֲכִי גָּדוֹל הוּא שֶׁאַתָּה מוֹסֵר לָעוֹלָם׳ חַסְדֶּךָ, וְזוֹכִין לִרְאוֹת הַחֶסֶד בְּמוֹ־עֵינֵנוּ, וּכְשֶׁאַגִּיעַ לַפָּסוּק ׳לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ׳ אֶחֱזֹר עַל זֶה כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים וַאֲבַוֵּן לְהַמְתִּיק כָּל הַדִּינִים מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְלִסְמֹךְ עַל כָּל הַנִּסִּים וְהַנִּפְלָאוֹת שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה לְבַדֶּךָ וְשֶׁאֵין אַף בְּרִיָּה יוֹדַעַת מֵהֶם וּלְהַלֵּל לִשְׁמְךָ עֲלֵיהֶם.

אַחַר־כָּךְ אַגִּיד ׳נִשְׁמַת כָּל חַי׳ בְּשִׂמְחָה רַבָּה, וַאֲבַוֵּן לִכְלֹל עַצְמִי עִם כָּל הַבְּרִיאָה שֶׁאוֹמֶרֶת לְךָ שִׁירָה, וַאֲסַיֵּם אֶת הַהַלֵּל בִּבְרֵכַת ׳מֻלָּךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת׳ וְאֶשְׁתֶּה כּוֹס רְבִיעִי בַּהֶסֵבָּה וְאוֹסִיף בְּתוֹכָהּ קְצָת מִכּוֹסוֹ שֶׁל אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא וְיִהְיֶה נֶחְשָׁב כְּאִלּוּ שָׁתִיתִי מִשִּׁיּוּרֵי כּוֹסוֹ, וַאֲבָרֵךְ בִּרְכָה אַחֲרוֹנָה ׳עַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן׳ וַאֲבַוֵּן לָתֵת לְךָ תּוֹדָה וְהוֹדָאָה עַל שֶׁזָּכִיתִי לִשְׁתּוֹת הַלַּיְלָה אַרְבַּע כּוֹסוֹת שֶׁל גְּאֻלָּה וּלְסַיֵּם עִם כּוֹסוֹ שֶׁל אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא שֶׁיָּבֹא בִּמְהֵרָה לְבַשֵּׂר אֶת הַגְּאֻלָּה.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! זַכֵּנִי בְּסוֹף הַסֵּדֶר לְהַכְרִיז בְּקוֹל

מְעוֹרֵר 'נִרְצָה', וַאֲבָנַיִן שֶׁאַחַר כָּל הָעֲבוֹדוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל הַלַּיְלָה עַכְשָׁו הִנַּעְתִּי לְהֶאָרַת הָרָצוֹן הָעֶלְיוֹן, וַאֲבַקֵּשׁ שֶׁהַכֹּל יִתְקַבֵּל לְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן לִפְנֵי כִּסְּאֲ כְּבוֹדֶךָ, וְאַגִּיד 'חֲסַל סִדּוּר פֶּסַח' בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה, וַאֲבָנַיִן הֵיטֵב בַּמִּלִּין 'כַּאֲשֶׁר זָכִינוּ לְסַדֵּר אוֹתוֹ כֵּן נִזְכֶּה לַעֲשׂוֹתוֹ' שֶׁבִּמְהֵרָה יִבָּנֶה בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ וְנִזְכֶּה לְהַקְרִיב הַפֶּסַח בְּמוֹעֲדוֹ וְלִהְיוֹת "לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם"!

אַתָּה־כָּךְ אֲסִיּוֹם הַזְּמִירוֹת וְהַפִּיּוּטִים הַמְּדֻפָּסִים בַּהַגָּדָה בְּשִׂמְחָה וּבְחֵפֶץ לֵב, וְאָנָא יְהוָ"ה! תֵּן לִי כֹּחַ גַּם לְהַגִּיד שִׁיר הַשִּׁירִים בְּנִגְמַר הַסֵּדֶר, וַאֲבַנַיִן לָשִׁיר לִשְׁמְךָ הַקָּדוֹשׁ בְּקוֹל נָעִים אֶת שִׁיר הַשִּׁירִים שֶׁהוּא קֹדֶשׁ קָדָשִׁים, וּלְהַמְתִּיק עַל־יָדָהּ כָּל הַדִּינִים, וּלְהַמְשִׁיךְ כָּל הָרְפוּאוֹת שֶׁבָּעוֹלָם הָרְמוּזִים בָּהּ, עַד שֶׁיִּתְקַיֵּם בָּנוּ (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, ז) "כְּלֵךְ יָפָה רַעְיָתִי וּמוּם אֵין בָּךְ", וְנִזְכֶּה לִרְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּגוּף לֵב וָנֶפֶשׁ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן!

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! זַכֵּנִי לָלֶכֶת לְבֵית הַכְּנֶסֶת בַּיּוֹם

הָרִאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח בַּבֹּקֶר וּלְהִתְפַּלֵּל שַׁחֲרִית וְלוֹמַר הַלֵּל עִם הַצִּבּוּר בְּשִׂמְחָה רַבָּה, וְאַחַר־כָּךְ לִשְׁמֹעַ קְרִיאַת הַתּוֹרָה מֵעִנְיַן הַקָּרְבַּת הַקָּרְבָּן פֶּסַח בְּמִצְרַיִם וַאֲכִילַת מַצָּה וּמָרֹר בְּכוֹרוֹת וְהַיְצִיאָה מִמִּצְרַיִם, וְאֶשְׁמַע כָּל זֶה כְּדָבָר חִיּוּנִי מַמָּשׁ, שֶׁהַכֹּל חוֹזֵר וְנַעֲשֶׂה עַכְשָׁו בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה.

וְאַחַר־כָּךְ אֶתְפַּלֵּל מוּסָף וְאוֹמַר 'מוֹרִיד הַטָּל' בְּבִרְכַּת מְחַיֵּה הַמֵּתִים, וְאַגִּיד כָּל סֵדֶר בִּרְכַּת־טַל הַנִּדְפָּס בַּמַּחֲזוֹרִים בַּחֲזָרַת הַשַּׁ"ץ, וַאֲבַיֵּן שֶׁעַכְשָׁו יוֹרֵד טַל שֶׁל תְּחִיָּה עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וּמַתְחִילִים חַיִּים חֲדָשִׁים לְגַמְרֵי, וְאֶזְכֹּר שֶׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ קִבֵּל אֶת בִּרְכַּת־הַטַּל מִיִּצְחָק אָבִיו בְּלֵיל פֶּסַח כְּשֶׁהֵבִיא לוֹ אֶת הַמַּטְעַמִּים שֶׁל פֶּסַח שֶׁהֵכִינָה רִבְקָה אִמּוֹ, וְאָז נִתְבָּרֵךְ (בְּרֵאשִׁית כז, כח): "וְיִתֶּן לְךָ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרֹב דָּגָן וְתִירֹשׁ"; וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה סו, ג) שֶׁבִּרְכַּת־הַטַּל כּוֹלֶלֶת כָּל הַבְּרָכוֹת בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, וּבִפְרָט בִּרְכַּת הַתּוֹרָה, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ (שָׁם): 'מִטַּל הַשָּׁמַיִם' זֶה מִקְרָא, 'וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ' זוֹ מִשְׁנָה, 'דָּגָן' זֶה תַּלְמוּד,

'תִּירוֹשׁ' זֶה אַגָּדָה; עַל־כֵּן אֶעֱשֶׂה הַתְחָלָה חֲדָשָׁה מִיּוֹם רִאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח לְהַתְמִיד בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה - מִקְרָא מִשְׁנָה גְּמָרָא מִדְרָשׁ, וַאֲקַיֵּם דִּבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (הַקְּדָמַת תִּקּוּנֵי־זֹהַר יב.): 'כָּל הָעוֹסֵק בְּמַטַּל תּוֹרָה - מַטַּל תּוֹרָה מְחַיֵּהוּ'; וְאֶהְיֶה כִּבְרִיָּה חֲדָשָׁה לְגַמְרֵי.

וְזַכֵּנִי אַחַר הַתְּפִלָּה לָלֶכֶת הַבַּיְתָה וְלֶאֱכֹל סְעוּדַת יוֹם טוֹב וּלְקַיֵּם מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל שִׂמְחַת הֶחָג, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים טז יד - טז): "וְשָׂמַחְתָּ בְחַגֶּךָ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְגוֹ' וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ"; וַאֲכַוֵּן שֶׁעַל יְדֵי שִׂמְחַת הֶחָג אֲנִי מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמִי בְּרָכָה וְשֶׂפַע שֶׁל פַּרְנָסָה לְכָל הַשָּׁנָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם): "כִּי יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל תְּבוּאָתְךָ וּבְכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ"; וְאָזְכֹּר שֶׁהַסּוֹפִי תֵּבוֹת שֶׁל וְהָיִיתָ' אַךְ' שָׂמֵחַ' הוּא הַשֵּׁם חָתָ"ךְ - הַשֵּׁם שֶׁל פַּרְנָסָה, וְלֹא יֶחְסַר לִי שֶׂפַע וּמָזוֹן לְעוֹלָם וָעֶד.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! זַכֵּנִי בְּלֵיל שֵׁנִי שֶׁל פֶּסַח אַחַר תְּפִלַּת עַרְבִית לְקַיֵּם הַמִּצְוָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל סְפִירַת

הָעִמֶּר בְּהִתְעוֹרְרוּת רַבָּה, וְאָזְכֹּר שֶׁעַבְשָׁו מַתְחִילָה תְּקוּפָה וְעוֹנָה חֲדָשָׁה שֶׁל יְמֵי הָעִמֶּר שֶׁהֵם תֵּשַׁע וְאַרְבָּעִים יוֹם, שִׁבְעָה שָׁבוּעוֹת שֶׁבָּהֶם אֲנַחְנוּ מְכִינִים עַצְמֵנוּ לִקְרַאת קַבָּלַת הַתּוֹרָה בַּיּוֹם הַחֲמִשִּׁים בָּהֶג הַשָּׁבוּעוֹת, וְאַגִּיד אֶת סֵדֶר סְפִירַת הָעֹמֶר בְּיַחַד עִם הַצִּבּוּר בְּהִתְלַהֲבוּת עֲצוּמָה, הֵן ה'לְשֵׁם יִחוּד' מִלְפָנֶיהָ, וְהֵן הַסְּפִירָה עַצְמָהּ וְהַתְּפִלָּה שֶׁלְּאַחֲרֶיהָ, וְאָזְכֹּר שֶׁבְּכָל יוֹם מִימֵי הַסְּפִירָה אֲנִי מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמִי קְדֻשָּׁה חֲדָשָׁה מִמַּדּוֹת וּסְפִירוֹת הָעֶלְיוֹנוֹת, הֵחֵל מִ'חֶסֶד' שֶׁבְּחֶסֶד' עַד 'מַלְכוּת שֶׁבְּמַלְכוּת', וַאֲבַוֵּן בִּשְׁעַת בִּרְכַּת הַסְּפִירָה לַשֵּׁם מ"ה הַקָּדוֹשׁ שֶׁהוּא צֵרוּף שֵׁם הַוָּיָ"ה בְּמִלּוּי אַלְפִין בָּזֶה: יו"ד ה"א וָא"ו ה"א, שֶׁהוּא בְּגִימַטְרִיָּא מ"ה, וַאֲבַוֵּן בָּזֶה לְהַמְשִׁיךְ הָאַלְפִין, הַמְרַמְּזִים עַל אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁהוּא הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, בְּתוֹךְ כָּל פְּרָט וּפְרָט שֶׁל יְמֵי חַיַּי, וְלִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל בְּעֵינֵי עַצְמִי לְגַמְרֵי, 'מָה' מַמָּשׁ, וּלְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמִי חַיִּים חֲדָשִׁים וְכֹחוֹת חֲדָשִׁים, וְכָמוֹ שֶׁאוֹמְרִים (בִּתְפִלַּת שַׁחֲרִית לִפְנֵי פְּסוּקֵי דְּזִמְרָה): 'מָה' אֲנוּ וּ'מָה' חַיֵּינוּ וְכוּ', וְאֶהְיֶה כִּבְרִיָּה חֲדָשָׁה מַמָּשׁ.

וְזַכֵּנִי לִסְפֹּר סְפִירַת הָעֹמֶר בִּלִי בְּרָכָה כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים בְּכָל יוֹם מִיָּמֵי הָעֹמֶר, וּבְכָל פַּעַם שֶׁאֶזְכֹּר מִקְדֶּשֶׁת הַיָּמִים אַגִּיד בְּפֶה מָלֵא: 'הַיּוֹם כָּךְ וְכָךְ לָעֹמֶר', וְאֶזְכֹּר אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת סְפִירַת הָעֹמֶר, סִימָן א) שֶׁעַל יְדֵי סְפִירַת הָעֹמֶר נִצּוֹלִין מִגֵּרוּשׁ, וְלֹא אֶהְיֶה אַף פַּעַם מִגֹּרֶשׁ מִמַּחֲנֵה הִקְדֶּשָׁה, וְלֹא יִהְיֶה לְעוֹלָם שׁוּם זִכָּרוֹן שֶׁל גֵּרוּשִׁין בְּתוֹךְ הַבַּיִת, רַק אֶזְכֶּה לִשְׁלוֹם בַּיִת אֲמִתִּי וְנִפְלָא מְאֹד.

וְכֵן אֶזְכֹּר דִּבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (שָׁם, סִימָן ב), שֶׁעַל יְדֵי סְפִירַת הָעֹמֶר יְכוֹלִין לְהַכְנִיעַ אֶת הַמָּסוֹר, סִימָן: 'לָעֹמֶר' רָאשֵׁי תֵּבוֹת מִ'אוּנְרָא רָ'מָא לְ'בִירָא עַ'מִּיקְתָּא [מִנַּג גָּבוֹהַּ לְבוֹר עָמוֹק]; וַאֲבָנִין שֶׁפָּל הַמּוֹסְרִים וְהַמּוּתָנָּדִים אֶל הַקְּדֻשָּׁה יִהְיֶה לָהֶם מַפָּלָה גְּמוּרָה עַד עָפָר, וְיִבָּטֵל כֹּחָם לְגַמְרֵי, וְנִזְכֶּה לִרְאוֹת בַּהֲרָמַת קֶרֶן יִשְׂרָאֵל וּבְהִתְגַּלּוּת אוֹר הַצַּדִּיקִים בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ.

אָנָּא יְהוָ"ה! זַכֵּנִי בִּזְכֻיּוֹת חִנָּם לִלְמֹד וּלְסַיֵּם בִּימֵי הָעֹמֶר

שֵׁ"ם קָטָן', הַיְנוּ שְׁנֵי מַסֶּכְתּוֹת - שְׁבוּעוֹת וְסוֹטָה, שֶׁהֵם רָאשֵׁי תֵּבוֹת שֵׁ"ם, שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד מֵהֶם מ"ט [תֵּשַׁע וְאַרְבָּעִים] דַּפִּים כְּמוֹ מ"ט יְמֵי הָעֹמֶר, וְיֵשׁ לָהֶם קֶשֶׁר גָּדוֹל לִימֵי הָעֹמֶר, מַסֶּכֶת שְׁבוּעוֹת קְשׁוּרָה לִימֵי הָעֹמֶר, שֶׁהַרֵי אֲנַחְנוּ מוֹנִים בָּהֶם אֶת הַיָּמִים לִקְרַאת חַג הַשָּׁבוּעוֹת, שֶׁאָז נִשְׁבַּעְנוּ לִהְיוֹת נֶאֱמָנִים אֵלֶיךָ ה' אֱלֹקֵינוּ וֵאלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ, וּמְזֻכָּר הַרְבֵּה פְּעָמִים בְּמַסֶּכֶת שְׁבוּעוֹת 'מֻשְׁבָּע וְעוֹמֵד מֵהַר סִינַי'; עַל כֵּן אֲחַדֵּשׁ אֶת הִתְקַשְׁרוּתִי לְהַר סִינַי וְלַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה עַל יְדֵי לִמּוּדִי אֶת מַסֶּכֶת שְׁבוּעוֹת.

וְגַם לְמַסֶּכֶת סוֹטָה יֵשׁ קֶשֶׁר גָּדוֹל לִימֵי הָעֹמֶר, שֶׁהַרֵי כָּתוּב בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (אֱמֹר צז.), שֶׁיְּמֵי הָעֹמֶר הֵם 'בְּדִיקוּ דְּאֵשֶׁת חַיִל' - הַבְּדִיקָה שֶׁל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם הָ'אֵשֶׁת חַיִל' בְּבִיכוֹל שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וּבוֹדְקִים אוֹתָם אַחַר יְצִיאַת מִצְרַיִם אִם הֵם נִשְׁאָרִים נֶאֱמָנִים לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֲפִלּוּ אַחַר שֶׁנִּסְתַּלֵּק מֵהֶם הָאוֹר הַגָּדוֹל שֶׁל לֵיל פֶּסַח, וּכְבָר עוֹבֵר עֲלֵיהֶם עֲבִיוֹת וְנַשְׁמִיוּת, קְטָנוּת וְצִמְצוּמִים, וְאַף עַל פִּי כֵן אֵינָם

בּוֹרְחִים מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, חַס וְשָׁלוֹם, אֶלָּא אַדְרַבָּה! מִתְקָרְבִים אֵלָיו יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּכָל יוֹם מִיְּמֵי הָעֹמֶר עַד שֶׁמַּגִּיעִים לְחַג הַשָּׁבוּעוֹת וְקַבָּלַת הַתּוֹרָה בְּהַר סִינַי, וּכְמוֹ שֶׁבּוֹדְקִים אֶת הַפּוֹטָה אִם הִיא נִשְׂאֲרָה נֶאֱמָנָה לְבַעֲלָהּ, וְאִם טְהוֹרָה הִיא 'וְנִקְּתָה וְנִזְרְעָה זָרַע' - שֶׁמְּקַבֶּלֶת הַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת בְּכָל הָעִנְיָנִים, וְכֵן נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשְׁאָרִים חֲזָקִים בֶּאֱמוּנָתָם מְקַבְּלִים בֶּחָג הַשָּׁבוּעוֹת כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת בְּיַחַד עִם קַבָּלַת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

עַל כֵּן זַכֵּנִי בְּמַתְּנַת חִנָּם לְסַיֵּם שְׁנֵי מַסֶּכְתּוֹת אֵלּוּ בִּימֵי הָעֹמֶר, וְלִלְמֹד דַּף לְיוֹם מִשְּׁנֵיהֶם, וְלִפְנֵי הַלִּמּוּד אַגִּיד אֶת הַפִּסְקָה שֶׁל הַיּוֹם: 'הַיּוֹם כָּךְ וְכָךְ לָעֹמֶר', וְאֶלְמַד הַדַּף שֶׁל מִסְפַּר הַיּוֹם וְכָךְ אֶזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְחַג הַשָּׁבוּעוֹת מָלֵא וְגָדוּשׁ בְּאוֹר הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! זַכֵּנִי לִשְׁמֹר עַל קְדֻשַּׁת הַמּוֹעֵד בָּרָאוּי, וַאֲכַבֵּד מְאֹד אֶת יְמֵי חֹל הַמּוֹעֵד עִם לְבִישַׁת

בִּגְדֵי שַׁבָּת וְסַעֲדוֹת מְכֻבָּדוֹת עִם נְטִילַת יָדַיִם וַאֲכִילַת מַצָּה וּשְׁאָר מַעֲדַנִּים וּמַטְעַמִּים, וְאִזָּהֵר מְאֹד לָלֶכֶת עִם בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה אַךְ וְרַק לְטִיּוּלִים קְדוֹשִׁים וּצְנוּעִים, וְלִמְקוֹמוֹת שֶׁל אַהֲבַת ה' וְיִרְאַת שָׁמַיִם, וְאֶזְכֹּר אֶת תַּקָּנַת חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שֻׁלְחָן עָרוּךְ, אֹרַח חַיִּים, סִימָן תצב) לָצוּם אַחַר הַחַגִּים תַּעֲנִיּוֹת שֵׁנִי חֲמִישִׁי וְשֵׁנִי כְּדֵי לְכַפֵּר אִם פָּגְמוּ בְּגִדְרֵי הַצְּנִיעוּת בִּימֵי הֶחָג חַס וְשָׁלוֹם, עַל כֵּן אִזָּהֵר מְאֹד שֶׁיִּהְיוּ כָּל הַטִּיּוּלִים בְּתַכְלִית הַצְּנִיעוּת וְיִרְאַת שָׁמַיִם, וְלֹא אֵבוֹשׁ וְלֹא אֶבָּלֵם בָּהֶם כְּלָל.

אָנָּא יְהוָ"ה! זַכֵּנִי לִשְׂמֹחַ בְּשִׂמְחָה שֶׁאֵין לָהּ קֵץ בְּשַׁבָּת חֹל הַמּוֹעֵד שֶׁבְּתוֹךְ הָרֶגֶל, כִּי אָז מִתְאַחֲדִים הָאוֹר שֶׁל כָּל קְדֻשׁוֹת הַזְּמַנִּים בְּיַחַד - 'שַׁבָּת', 'מוֹעֵד' וְ'חֹל', וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם אֲבוּקָה גְּדוֹלָה, וַאֲקַיֵּם מִנְהָג יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים (שֻׁלְחָן עָרוּךְ, אֹרַח חַיִּים, סִימָן תצ, סְעִיף ט בְּרֶמָ"א) לִקְרֹא אֶת מְגִלַּת שִׁיר הַשִּׁירִים בְּצִבּוּר בְּשַׁבָּת חֹל הַמּוֹעֵד פֶּסַח לִפְנֵי קְרִיאַת הַתּוֹרָה, וְאֶתְבּוֹנֵן בִּפְסוּקֶיהָ אֶת גֹּדֶל הָאַהֲבָה וְהַיְדִידוּת שֶׁהֶרְאִיתָ לְעַם יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָנוּ

מִמִּצְרַיִם, וְאֶזְכֶּה לְהַמְתָּקַת הַדִּינִים וְהַמְשָׁכַת רַחֲמִים וַחֲסָדִים, וּכְדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, הַמְתָּקַת דִּין, סִימָן פט):
'עַל יְדֵי שִׁיר הַשִּׁירִים נִמְתָּקִים הַדִּינִים'; וְאֶזְכֶּה לְכָל הָרְפוּאוֹת הַכְּלוּלוֹת בָּהּ, וּכְשִׂיחַת רַבֵּנוּ זַ"ל (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן רמג) שֶׁכָּל הָרְפוּאוֹת שֶׁבָּעוֹלָם כֻּלָּם כְּלוּלִים בַּשִּׁיר הַשִּׁירִים, "רְפָאֵנִי יְהוָה וְאֵרָפֵא הוֹשִׁיעֵנִי וְאִוָּשֵׁעָה כִּי תְהִלָּתִי אָתָּה".

גַּם זַכֵּנִי לְהִתְעוֹרֵר מְאֹד מִקְּרִיאַת הַהַפְטָרָה שֶׁל שַׁבָּת חֹל הַמּוֹעֵד פֶּסַח שֶׁהִיא בִּיחֶזְקֵאל הַנָּבִיא (פֶּרֶק לז, א – כח) מֵעִנְיַן הָעֲצָמוֹת הַיְבֵשׁוֹת שֶׁהֶחֱיָה יְחֶזְקֵאל הַנָּבִיא, כִּי עֲצָמוֹת אֵלּוּ הֵיוּ מִבְּנֵי שִׁבְטֵי אֶפְרַיִם שֶׁיָּצְאוּ מִמִּצְרַיִם לִפְנֵי הַזְּמַן וּבְלִי רְשׁוּת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְנֶהֶרְגוּ עַל יְדֵי הַפְּלִשְׁתִּים, וְהָיוּ בִּבְקָעַת דּוּרָא עַד שֶׁבָּא יְחֶזְקֵאל הַנָּבִיא וְהֶחֱיָה אוֹתָם עַל פִּי צִוּוּי הַשֵּׁם, וְאֶקַּח מִזֶּה מוּסָר הַשְׂכֵּל שֶׁגַּם אֲנִי יָכוֹל לָקוּם לִתְחִיָּה וּלְחַדֵּשׁ יָמַי וּלְרַעֲנֵן אֶת עַצְמוֹתַי עַל יְדֵי הִתְקָרְבוּתִי אֶל צַדִּיקִים, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם פָּסוּק יא - יב): "בֶּן אָדָם הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה, הִנֵּה אֹמְרִים יָבְשׁוּ עַצְמוֹתֵינוּ וְאָבְדָה תִקְוָתֵנוּ

נִגְזַרְנוּ לָנוּ: לָכֵן הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי אֱלֹהִים הִנֵּה אֲנִי פֹּתֵחַ אֶת קִבְרוֹתֵיכֶם וְהַעֲלֵיתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עַמִּי וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל אַדְמַת יִשְׂרָאֵל" וְגוֹ', עַל כֵּן אֶתְעוֹרֵר מְאֹד בְּעֵת קְרִיאַת הַפְּטָרָה זֹאת לְהַתְחִיל חַיִּים חֲדָשִׁים לְנַמְרֵי בִּדְבֵקוּת אֱלֹקוּתְךָ יִתְבָּרַךְ.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! זַכֵּנִי לִשְׁמֹחַ מְאֹד בְּיוֹם שְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח שֶׁהוּא הַזְּמַן שֶׁל קְרִיעַת יַם סוּף, וּלְהַאֲמִין שֶׁכָּל הַנְּפָשִׁים שֶׁל קְרִיעַת יַם סוּף וְגִלּוּי אֱלֹקוּת שֶׁהָיְתָה אָז חוֹזְרִים וְנִשְׁנִים בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, וְאֶזְכֶּה לְהִתְקַבֵּץ אֵצֶל צַדִּיקִים בְּלֵיל שְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח וְלִקְרֹא אֶת שִׁירַת הַיָּם בִּיחָדָה, וְלִרְקֹד וְלִשְׂמֹחַ הַרְבֵּה עַל שִׂמְחַת יַהֲדוּתֵנוּ, וְאֶזְכֶּה לִיטֹב שֶׁעַבְשָׁו הַשָּׁמַיִם פְּתוּחִים לִפְעֹל כָּל מִינֵי יְשׁוּעוֹת בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, וּבִפְרָט בְּאֵלּוּ הַדְּבָרִים הַנִּמְשָׁלִים לִקְרִיעַת יַם סוּף כְּמוֹ מְצִיאַת הַזִּוּוּג וְהַשָּׂגַת הַפַּרְנָסָה, כִּי בְּיוֹם זֶה כָּל מַה שֶׁהָיָה קָשֶׁה בִּקְרִיעַת יַם סוּף - עַבְשָׁו נַעֲשֶׂה קַל, עַל כֵּן אַרְבֶּה בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה עַל זֶה, שֶׁכָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁצְּרִיכִים לְמְצוֹא זִוּוּגָם,

יִמְצְאוּ זִוּוּגָם בְּקַלּוּת, וְיִהְיֶה לְכֻלָּם שָׁלוֹם בַּיִת אֲמִתִּי וִילָדִים בְּרִיאִים וְנַחַת דְּקְדֻשָּׁה מֵהֶם, שֶׁזִּהוּ הַתַּכְלִית שֶׁל מְצִיאַת הַזִּוּוּג.

וְכֵן אֲבַקֵּשׁ הַרְבֵּה עַל פַּרְנָסָה בְּ'רִנָּה', הַיְנוּ בְּרֶוַח בְּנַחַת וּבְהֶתֵּר (ר"וח נ'חת ה"תר ר'אשי ת'בות רנ"ה), וְשֶׁלֹּא יֶחְסַר לִי כְּלוּם לְעוֹלָם וָעֶד, וּבְכֹחַ קְדֻשַּׁת הַיּוֹם הַזֶּה אֲזַכֶּה לִפְעָל כָּל מִשְׁאֲלוֹת לִבִּי לְטוֹבָה.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! זַכֵּנִי לִטֹּל יָדַי לִסְעוּדָה בְּעֵת נְעִילַת הֶחָג, וּלְקַיֵּם 'סְעוּדַת הַבַּעַל שֵׁם טוֹב' וּ'סְעוּדַת הַמָּשִׁיחַ', כִּי אָז בְּסוֹף חַג הַפֶּסַח קָרָה הַגֵּם הַגָּדוֹל לְהַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע שֶׁנִּצַּל מִמָּוֶת לְחַיִּים בְּדַרְכּוֹ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְנוֹהֲגִים חֲסִידִים וְאַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה לְהִתְקַבֵּץ יַחַד וְלַעֲשׂוֹת סְעוּדָה וּלְסַפֵּר הַסִּפּוּר הַנּוֹרָא וְהַנִּפְלָא שֶׁל נְסִיעָתוֹ וְהַצָּלָתוֹ שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַמַּלֵּא הִתְעוֹרְרוּת גְּדוֹלָה לַעֲבוֹדַת ה', וְקוֹרְאִים הַסְּעוּדָה גַּם 'סְעוּדַת הַמָּשִׁיחַ' כִּי מֵהַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ יָצָא רַבֵּנוּ

זַ"ל שֶׁגָּלָה בָּעוֹלָם אֶת כָּל הָעֲצוּת וְהַלִּמּוּדִים שֶׁל מָשִׁיחַ, וּמְלַמֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת שֶׁעִקַּר עִסְקוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ יִהְיֶה 'מֵשִׁיחַ אִלְמִים', לִגְרֹם לְכָל בָּאֵי עוֹלָם שֶׁהָיוּ אִלְמִים עַד עַכְשָׁו וְלֹא דִּבְּרוּ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁעַכְשָׁו יִפְתְּחוּ פִּיהֶם וְיַתְחִילוּ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל כֵּן אֶשְׂמַח מְאֹד בִּסְעוּדָה זוֹ, וְאֶעֱשֶׂה נְעִילָה וּסְגִירָה לַחַג שֶׁיִּשָּׁאֵר אֶצְלִי כָּל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ.

וְזַכֵּנִי בַּיּוֹם שֶׁלְּאַחַר הֶחָג הַנִּקְרָא 'אִסְרוּ חַג' לְהַרְבּוֹת בִּסְעוּדָה לִכְבוֹד הַיּוֹם, כַּמּוּבָא בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ (אוֹרַח חַיִּים, סִימָן תכט סַרְמ"א), וַאֲכַוֵּן בָּזֶה לַעֲשׂוֹת אִיסָר וְקֶשֶׁר לַחַג שֶׁלֹּא יִפָּרֵד מֵאִתִּי לְעוֹלָם, וְאוֹר הֶחָג יָאִיר אֶצְלִי כָּל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ, וְיִתְקַיֵּם בִּי (תְּהִלִּים קיח, כז): "אֵל יְהוָה וַיָּאֶר לָנוּ אִסְרוּ חַג בַּעֲבֹתִים עַד קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ".

אָנָּא יְהוָ"ה! זַכֵּנִי בְּשַׁבָּת שֶׁלְּאַחַר הֶחָג הַנִּקְרָא 'שִׁלּוּם שַׁבָּת' - 'שַׁבָּת מַפְתֵּחוֹת' לְהָכִין חַלּוֹת בִּדְמוּת וְצוּרַת מַפְתֵּחַ, וְאֶתְעוֹרֵר מִזֶּה לִזְכֹּר הֵיטֵב שֶׁעַכְשָׁו

נִשְׂאַר בְּיָדַי כָּל הַמַּפְתְּחוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁקִּבַּלְתִּי בֶּחָג הַפֶּסַח, שֶׁהֵם מַפְתְּחוֹת שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה וּמִצְווֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְעִם מַפְתְּחוֹת אֵלּוּ אֶפְתַּח כָּל שַׁעֲרֵי שָׁמַיִם בְּהַרְחָבָה גְּדוֹלָה, לְהַמְשִׁיךְ עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל הַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת שֶׁל בָּנִי חַיֵּי וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי, וְנִזְכֶּה כֻּלָּנוּ לִרְאוֹת בִּמְהֵרָה בְּתִפְאֶרֶת עֻזֶּךָ וּבְהִתְגַּלּוּת שְׁכִינַת קָדְשֶׁךָ לְכָל בָּאֵי עוֹלָם, בִּבְיאַת בֶּן דָּוִד מְשִׁיחֶךָ וּבִגְאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה, "יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָ"ה צוּרִי וְגֹאֲלִי".

תַּם וְנִשְׁלַם שֶׁבַח לָאֵל בּוֹרֵא לְעוֹלָם

פָּרָשַׁת הַנְּשִׂיאִים

וַיְהִי בְּיוֹם כַּלּוֹת מֹשֶׁה לְהָקִים אֶת הַמִּשְׁכָּן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ
וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ וְאֶת כָּל כֵּלָיו וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת כָּל
כֵּלָיו וַיִּמְשָׁחֵם וַיְקַדֵּשׁ אֹתָם: וַיַּקְרִיבוּ נְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל
רָאשֵׁי בֵּית אֲבֹתָם הֵם נְשִׂיאֵי הַמַּטּוֹת הֵם הָעֹמְדִים עַל
הַפְּקֻדִים: וַיָּבִיאוּ אֶת קָרְבָּנָם לִפְנֵי יְהוָה שֵׁשׁ עֶגְלַת צָב
וּשְׁנֵי עָשָׂר בָּקָר עֲגָלָה עַל שְׁנֵי הַנְּשִׂאִים וְשׁוֹר לְאֶחָד
וַיַּקְרִיבוּ אוֹתָם לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
לֵאמֹר: קַח מֵאִתָּם וְהָיוּ לַעֲבֹד אֶת עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד
וְנָתַתָּה אוֹתָם אֶל הַלְוִיִּם אִישׁ כְּפִי עֲבֹדָתוֹ: וַיִּקַּח מֹשֶׁה
אֶת הָעֲגָלֹת וְאֶת הַבָּקָר וַיִּתֵּן אוֹתָם אֶל הַלְוִיִּם: אֵת |
שְׁתֵּי הָעֲגָלוֹת וְאֵת אַרְבַּעַת הַבָּקָר נָתַן לִבְנֵי גֵרְשׁוֹן כְּפִי
עֲבֹדָתָם: וְאֵת | אַרְבַּע הָעֲגָלֹת וְאֵת שְׁמֹנַת הַבָּקָר נָתַן
לִבְנֵי מְרָרִי כְּפִי עֲבֹדָתָם בְּיַד אִיתָמָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן:
וְלִבְנֵי קְהָת לֹא נָתָן כִּי עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ עֲלֵהֶם בַּכָּתֵף

יִשָּׂאוּ: וַיַּקְרִיבוּ הַנְּשִׂאִים אֵת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בְּיוֹם הִמָּשַׁח אֹתוֹ וַיַּקְרִיבוּ הַנְּשִׂיאִם אֶת קָרְבָּנָם לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה נָשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם נָשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם יַקְרִיבוּ אֶת קָרְבָּנָם לַחֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ:

וַיְהִי הַמַּקְרִיב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֶת קָרְבָּנוֹ נַחְשׁוֹן בֶּן עַמִּינָדָב לְמַטֵּה יְהוּדָה: וְקָרְבָּנוֹ קַעֲרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם | מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה: כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת: פַּר אֶחָד בֶּן בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ לְעֹלָה: שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת: וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתּוּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן נַחְשׁוֹן בֶּן עַמִּינָדָב:

בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי הִקְרִיב נְתַנְאֵל בֶּן צוּעַר נְשִׂיא יִשָּׂשכָר: הִקְרִב אֶת קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם | מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה: כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת: פַּר אֶחָד בֶּן בָּקָר

אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ לְעֹלָה: שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד
לְחַטָּאת: וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה
עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן נְתַנְאֵל
בֶּן צוּעָר:

בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי נָשִׂיא לִבְנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב בֶּן חֵלֹן: קָרְבָּנוֹ
קַעֲרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק
אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם l מְלֵאִים
סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה: כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה
קְטֹרֶת: פַּר אֶחָד בֶּן בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ
לְעֹלָה: שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת: וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים
בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי
שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֱלִיאָב בֶּן חֵלֹן:

בַּיּוֹם הָרְבִיעִי נָשִׂיא לִבְנֵי רְאוּבֵן אֱלִיצוּר בֶּן שְׁדֵיאוּר:
קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ
מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם
l מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה: כַּף אַחַת עֲשָׂרָה
זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת: פַּר אֶחָד בֶּן בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ
אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ לְעֹלָה: שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת: וּלְזֶבַח

הַשְׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה
כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֱלִיצוּר בֶּן שְׁדֵיאוּר׃

בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי נָשִׂיא לִבְנֵי שִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל בֶּן צוּרִישַׁדָּי׃
קָרְבָּנוֹ קְעָרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ
מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם
l מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה
זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ
אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח
הַשְׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה
כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן שְׁלֻמִיאֵל בֶּן צוּרִישַׁדָּי׃

בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי נָשִׂיא לִבְנֵי גָד אֶלְיָסָף בֶּן דְּעוּאֵל׃ קָרְבָּנוֹ
קְעָרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק
אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם l מְלֵאִים
סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה
קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ
לְעֹלָה׃ שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח הַשְׁלָמִים
בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי
שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֶלְיָסָף בֶּן דְּעוּאֵל׃

בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי נָשִׂיא לִבְנֵי אֶפְרַיִם אֱלִישָׁמָע בֶּן עַמִּיהוּד׃
קָרְבָּנוֹ קְעָרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ
מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם
ו מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה
זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ
אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח
הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה
כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֱלִישָׁמָע בֶּן עַמִּיהוּד׃

בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי נָשִׂיא לִבְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן פְּדָהצוּר׃
קָרְבָּנוֹ קְעָרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ
מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם
ו מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה
זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ
אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח
הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה
כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן גַּמְלִיאֵל בֶּן פְּדָהצוּר׃

בַּיּוֹם הַתְּשִׁיעִי נָשִׂיא לִבְנֵי בִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן גִּדְעֹנִי׃
קָרְבָּנוֹ קְעָרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ

מִזְרָק אֶחָד פֶּסַח שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם
ו מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשֶּׁמֶן לְמִנְחָה: כַּף אַחַת עֲשָׂרָה
זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת: פַּר אֶחָד בֶּן בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ
אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ לְעֹלָה: שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת: וּלְזֶבַח
הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה
כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֲבִידָן בֶּן גִּדְעֹנִי:

בַּיּוֹם הָעֲשִׁירִי נָשִׂיא לִבְנֵי דָן אֲחִיעֶזֶר בֶּן עַמִּישַׁדָּי:
קָרְבָּנוֹ קְעָרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ
מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם
ו מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשֶּׁמֶן לְמִנְחָה: כַּף אַחַת עֲשָׂרָה
זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת: פַּר אֶחָד בֶּן בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ
אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ לְעֹלָה: שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת: וּלְזֶבַח
הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה
כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֲחִיעֶזֶר בֶּן עַמִּישַׁדָּי:

בְּיוֹם עַשְׁתֵּי עָשָׂר יוֹם נָשִׂיא לִבְנֵי אָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן
עָכְרָן: קָרְבָּנוֹ קְעָרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה
מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
שְׁנֵיהֶם ו מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשֶּׁמֶן לְמִנְחָה: כַּף אַחַת

עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת: פַּר אֶחָד בֶּן בָּקָר אַיִל אֶחָד
כֶּבֶשׂ אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ לְעֹלָה: שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת:
וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה
כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן פַּגְעִיאֵל בֶּן עָכְרָן:

בְּיוֹם שְׁנֵים עָשָׂר יוֹם נָשִׂיא לִבְנֵי נַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן
עֵינָן: קָרְבָּנוֹ קָעֲרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה
מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
שְׁנֵיהֶם | מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה: כַּף אַחַת
עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת: פַּר אֶחָד בֶּן בָּקָר אַיִל אֶחָד
כֶּבֶשׂ אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ לְעֹלָה: שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת:
וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה
כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֲחִירַע בֶּן עֵינָן:

זֹאת | חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בְּיוֹם הִמָּשַׁח אֹתוֹ מֵאֵת נְשִׂיאֵי
יִשְׂרָאֵל קָעֲרֹת כֶּסֶף שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה מִזְרְקֵי כֶסֶף
שְׁנֵים עָשָׂר כַּפּוֹת זָהָב שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה: שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה
הַקְּעָרָה הָאַחַת כֶּסֶף וְשִׁבְעִים הַמִּזְרָק הָאֶחָד כֹּל כֶּסֶף
הַכֵּלִים אַלְפַּיִם וְאַרְבַּע מֵאוֹת בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ: כַּפּוֹת זָהָב
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה מְלֵאֹת קְטֹרֶת עֲשָׂרָה עֲשָׂרָה הַכַּף בְּשֶׁקֶל

הַקֹּדֶשׁ כָּל זֶבַח הַכַּפּוֹת עֶשְׂרִים וּמֵאָה: כָּל הַבָּקָר לָעֹלָה
שְׁנֵים עָשָׂר פָּרִים אֵילִם שְׁנֵים עָשָׂר כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה
שְׁנֵים עָשָׂר וּמִנְחָתָם וּשְׂעִירֵי עִזִּים שְׁנֵים עָשָׂר לְחַטָּאת:
וְכֹל בְּקַר | זֶבַח הַשְּׁלָמִים עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה פָּרִים אֵילִם
שִׁשִּׁים עַתֻּדִים שִׁשִּׁים כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁשִּׁים זֹאת
חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ אָחֲרֵי הִמָּשַׁח אֹתוֹ: וּבְבֹא מֹשֶׁה אֶל אֹהֶל
מוֹעֵד לְדַבֵּר אִתּוֹ וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מִדַּבֵּר אֵלָיו מֵעַל
הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל אֲרֹן הָעֵדֻת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים
וַיְדַבֵּר אֵלָיו: